

**RÅDET FOR
DEN EUROPÆISKE UNION**

**Bruxelles, den 16. oktober 2013
(OR. en)**

14924/13

**PESC 1238
COPS 439
FIN 648
PE 460**

RESULTAT AF DRØFTELSENE

---

fra: Rådet
dato: 15. oktober 2013
til: delegationerne

Tidl. dok. nr.: 13116/13 PESC 1016 COPS 362

Vedr.: De vigtigste aspekter og de principielle valg inden for FUSP (afsnit G, punkt 43, i den interinstitutionelle aftale af 17. maj 2006) - 2012
- Årsrapport fra Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik til Europa-Parlamentet

---

Vedlagt følger til delegationerne "De vigtigste aspekter og de principielle valg inden for FUSP (afsnit G, punkt 43, i den interinstitutionelle aftale af 17. maj 2006) - 2012 - Årsrapport fra Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik til Europa-Parlamentet", som blev godkendt af Rådet den 15. oktober 2013.

DE VIGTIGSTE ASPEKTER OG DE PRINCIPIELLE VALG INDEN FOR FUSP
(AFSNIT G, PUNKT 43, I DEN INTERINSTITUTIONELLE AFTALE
AF 17. MAJ 2006) - 2012

1. DEL I: ET TILBAGEBLIK PÅ 2012	5
A. OVERSIGT OVER AKTIVITETERNE I DE ENKELTE REGIONER	12
1. NORDAFRIKA, MELLEMLØSTEN OG DEN ARABISKE HALVØ	12
1.1. NORDAFRIKA	14
1.2. MELLEMLØSTEN	18
1.3. DEN ARABISKE HALVØ, IRAN OG IRAK	27
1.4. REGIONALT SAMARBEJDE	30
2. RUSLAND, DE ØSTLIGE NABOLANDE OG CENTRALASIEN	33
2.1. DEN RUSSISKE FØDERATION	33
2.2. DET ØSTLIGE PARTNERSKAB – MULTILATERALT	36
2.3. DET ØSTLIGE PARTNERSKAB – BILATERALT	38
2.4. CENTRALASIEN	46
3. DET VESTLIGE BALKAN	47
4. TYRKIET OG DE VESTEUEOPÆISKE NABOLANDE.....	55
4.1. TYRKIET	55
4.2. VESTEUEOPA	57
5. ASIEN OG STILLEHAVSOMRÅDET	59
5.1. ØSTASIEN	60
5.2. SYDØSTASIEN	64
5.3. SYDASIEN	67
5.4. STILLEHAVSOMRÅDET	70
6. AFRIKA	73
6.1. EU og AU	73
6.2. VESTAFRIKA	75
6.3. ØSTAFRIKA	78
6.4. CENTRALAFRIKA	81
6.5. DET SYDLIGE AFRIKA	84

7.	AMERIKA.....	87
	7.1. USA OG CANADA	87
	7.2. LATINAMERIKA OG CARIBIEN	89
B.	HÅNDTERING AF TRUSLER OG GLOBALE UDFORDRINGER.....	95
1.	IKKESPREDNING AF MASSEØDELÆGGELSESVÅBEN OG DERES FREMFORINGSMIDLER/KONVENTIONELLE VÅBEN.....	95
	1.1. IKKESPREDNING AF WMD	96
	1.2. KONVENTIONELLE VÅBEN	100
2.	KONFLIKTFOREBYGGELSE OG MÆGLING.....	102
3.	TERRORISME.....	103
4.	ORGANISERET KRIMINALITET.....	106
5.	INTERNETSIKKERHED.....	107
6.	ENERGISIKKERHED.....	107
7.	KLIMAÆNDRINGER OG SIKKERHED.....	109
8.	VANDSIKKERHED.....	110
C.	BIDRAG TIL EN MERE EFFEKTIV MULTILATERAL ORDEN.....	111
1.	DE FORENEDE NATIONER.....	111
2.	OSCE.....	113
3.	EUROPARÅDET.....	114
D.	FREMME AF MENNESKERETTIGHEDER, DEMOKRATI OG RETSSTATSFORHOLD.....	115
E.	MERE EFFEKTIVITET, KAPACITET OG SAMMENHÆNG I KRISESTYRINGEN GENNEM FSFP.....	128
1.	MERE KAPACITET.....	129
	1.1 Koncepter for tiltag inden for FSFP	129
	1.2. Civile og militære kapaciteter	130
	1.3. Erfaringer og bedste praksis inden for civil og militær FSFP	133
	1.4. Uddannelse og øvelser	134

2.	MERE EFFEKTIVITET	135
	2.1. Samarbejde med partnere om krisestyring	135
	2.2. Internationale organisationer	136
	2.3. EU's satellitcenter	138
3.	MERE SAMMENHÆNG	139
2.	DEL II: FUSP 2012 FREMADRETTET	140
3.	BILAG I: FUSP-budget 2012	1
4.	BILAG II: Overblik over juridiske retsakter inden for FUSP (sanktioner) 2012	1
5.	BILAG III: Erklæringer i 2012	1

DEL I: ET TILBAGEBLIK PÅ 2012

Indledning

2012 var et begivenhedsrigt år for EU's Fælles Udenrigs- og Sikkerhedspolitik (FUSP), som beviste merværdien af de nye Lissabonredskaber til at tackle de mest presserende udenrigspolitiske udfordringer. Fra den vanskelige overgang i den arabiske verden til begivenhederne i Sahel, fra vedtagelsen af menneskerettighedsstrategien til EU's valgobservationsmissioner har EU koordineret sin reaktion på en reelt sammenhængende måde og bragt hele viften af instrumenter i anvendelse – både inden for og uden for FUSP¹ – og understreget sin diplomatiske indsats med missionerne under den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (FSFP) på stedet, målrettet den humanitære bistand og udviklingsbistanden mod dem, der havde de største behov, og samtidig samarbejdet med lokale og regionale partnere for at sikre fremskridt mod fred og velstand.

Året igennem har den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik/næstformand i Kommissionen (den højtstående repræsentant/næstformanden), Catherine Ashton, og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil (EU-Udenrigstjenesten) i samråd med de relevante tjenestegrene i Kommissionen sikret, at EU i 2012 reelt nåede ud til alle verdens egne ved at støtte demokrati og udvikling fra Myanmar/Burma i Asien til Somalia på Afrikas Horn og ved at søge at hjælpe de nærmeste naboer i Ukraine og Nordafrika og partnere længere væk som f.eks. i Haiti og Pakistan. For at opnå dette har EU fortsat intensiveret samarbejdet med sine strategiske partnere for at opbygge gensidig forståelse for nutidens trusler og udfordringer og udforme gensidigt accepterede reaktioner. På et tidspunkt, hvor fristelsen i Europa til at se indad er åbenlys, har EU-Udenrigstjenesten i tæt samarbejde med Kommissionen, de 27 medlemsstater og Europa-Parlamentet hjulpet med at gøre EU synligt globalt og til en pålidelig partner for både gamle og nye allierede.

---

¹ For at afspejle denne tilgang omfatter denne rapport en række instrumenter og politikker, der ikke er omfattet af FUSP, f.eks. udviklingsbistand, handel og humanitær bistand, når de anses for relevante for og nyttige til at tegne et mere samlet billede af EU's foranstaltninger udadtil.

EU's bidrag til global fred og sikkerhed er særlig tydeligt på en række områder. For det første organiserer vi en bred vifte af instrumenter til at tackle vigtige udenrigspolitiske udfordringer i det, vi kalder en "bredt anlagt tilgang". Hvor mange har fokuseret på at udvikle en sådan tilgang i det sidste årti, er det kun EU, der har alle redskaberne - og har dem i tilstrækkeligt omfang - til at skabe en langsigtet virkning. For det andet er vi direkte involveret i - og leder sågar også ofte - fredssøgende forhandlinger. For det tredje arbejder vi tæt sammen med internationale og regionale partnere og støtter dem materielt i at tackle regionale udfordringer, hvor kun kollektive bestræbelser kan give resultater - fra klimaændringer og katastrofehjælp til reform af sikkerhedssektoren. Den 10. december blev Nobels fredspris tildelt Den Europæiske Union som en klar anerkendelse af vores stærke engagement i global fred, forsoning, demokrati og fremme af menneskerettighederne.

Nogle få eksempler på nylige EU-aktiviteter på disse tre områder viser vores dagsorden for 2012:

Den højtstående repræsentants/næstformandens vilje til at lette dialogen mellem Beograd og Pristina sidste år og ind i 2013 har allerede ført til konkrete resultater: vi har gjort konkrete fremskridt i forbindelse med den integrerede grænseforvaltning og udpeget forbindelsesofficerer i Beograd og Pristina, et bemærkelsesværdigt skridt fremad for parterne i forhandlingerne. Regelmæssige møder mellem premierministrene samt for første gang Serbiens og Kosovos præsidenter* har gjort det muligt for os sammen at tackle udestående spørgsmål. Dialogen fortsatte i 2013 og førte i april 2013 endelig til den "første aftale om principper for en normalisering af forholdet" mellem parterne.

---

* Denne betegnelse indebærer ingen stillingtagen til Kosovos status, og den er i overensstemmelse med FN's Sikkerhedsråds resolution 1244/1999 og Den Internationale Domstols udtalelse om Kosovos uafhængighedserklæring.

EU's engagement i Somalia er et særlig godt eksempel på, hvordan EU tackler alle dimensioner af en krise ved at bruge en "bredt anlagt tilgang". Da Lissabontraktaten blev ratificeret, var Somalia i krise. Piratvirksomheden ud for kysten steg eksplosivt, al-Shabab-militsen havde skubbet den somaliske regering ud på randen af nederlag, og millioner var kastet ud i fattigdom. I dag, efter omfattende bestræbelser koordineret af EU-Udenrigstjenesten, der har omfattet såvel FUSP- som ikke-FUSP-foranstaltninger som f.eks. en flådemission og en uddannelsesmission, diplomatisk engagement, bistand til Somalias nabostater samt humanitær bistand, er billedet et helt andet. Der har været et fald på 95 procent i antallet af tilfælde af piratvirksomhed ud for landets kyst. Den somaliske regering har kunnet trænge militserne tilbage og har reorganiseret sig selv som en demokratisk instans for første gang i landets historie. Udviklingen omfatter nu de fleste somaliere, og regionen er nu bedre udstyret til at afskrække, fange og retsforfølge pirater. Vores indsats blev lovprist af den somaliske præsident under hans besøg i Bruxelles, og vi ser frem til yderligere at uddybe samarbejdet med regeringen og vores internationale partnere. For at sikre det fremtidige samarbejde indkalder vi til en konference om Somalias fremtid.

Vores engagement i Mali er et andet bevis på EU's omfattende - og vellykkede - engagement. Selvfør det maliske statskup i foråret 2012 og tabet af det nordlige Mali til tuaregiske styrker og jihadiststyrker udarbejdede EU en integreret regional strategi for Sahelregionen med det formål at bekæmpe terrorisme og sikre stabilitet og varig udvikling i denne vigtige del af Afrika. For at reagere hurtigt på den franske indsættelse af tropper og den ustabile situation i Mali fremskyndede EU så indsættelsen af en europæisk mission (EUTM) for at reorganisere, uddanne og rådgive de maliske væbnede styrker. Vi har også tilskyndet og hjulpet de maliske myndigheder med at udarbejde en køreplan for at genoprette demokrati og arbejde på national forsoning, og vi har tilbudt en ny og tilpasset pakke af udviklingsbistand og humanitær bistand. Endelig støttede vi ECOWAS og Den Afrikanske Union med i forbindelse med indsættelsen af en fredsbevarende styrke for at bidrage til at opretholde stabiliteten i Mali, indtil der var indledt en fredsbevarende FN-operation. Fremskridtene bliver afhængige af de maliske myndigheder, men EU har i 2012 vist vilje og evne til at yde den nødvendige støtte til at stabilisere landet.

I Nordafrika og Mellemøsten støttede EU i hele 2012 overgangen fra autoritært styre i Egypten, Tunesien og Libyen. EU søgte at sikre skræddersyede løsninger til de enkelte lande og øgede bl.a. den økonomiske bistand, tilbuddet om stærkere mobilitetspartnerskaber og indledningen af forhandlinger om vidtgående og brede frihandelsaftaler med henblik på øget markedsadgang. Et innovativt element i denne tilgang var oprettelsen af særlige taskorcer under ledelse af den højtstående repræsentant/næstformanden med støtte fra EU's særlige repræsentant for det sydlige Middelhavsområde med henblik på at bidrage til overgangen i Egypten, Jordan og Tunesien. Ved at samle alle relevante aktører - medlemmer af Europa-Parlamentet, internationale og regionale, private og offentlige interessenter - har taskorcerne ydet et vigtigt bidrag til at bistå landene med at gøre fremskridt i retning af varige reformer og varigt demokrati.

Konflikten i Syrien fortsatte med øget styrke, og den blev den centrale krise i regionen og et afgørende politisk og humanitært spørgsmål for EU. EU opfordrede fortsat til en politisk løsning på krisen i Syrien og gav konsekvent udtryk for sin fulde støtte til FN's og Den Arabiske Ligas bestræbelser. Den højtstående repræsentant/næstformanden deltog i juni i den internationale konference i Genève, som nåede til enighed om et kommuniké, der udstak en grundlæggende ramme for en fremtidig politisk overgang, som dog ikke blev gennemført på grund af efterfølgende forskellige fortolkninger af, hvad der var opnået enighed om. EU godkendte Den Nationale Koalition for de Syriske Revolutions- og Oppositionsstyrker som lovlige repræsentanter for det syriske folk og anmodede dem indtrængende om at arbejde videre med henblik på at opnå inklusion, repræsentation og respekt for de demokratiske principper. EU reagerede ved at følge en politik med restriktive foranstaltninger over for personer, der er ansvarlige for voldelig undertrykkelse af civilbefolkningen, personer, der nyder godt af eller støtter regimet, og personer med forbindelser til disse. Desuden har EU ydet humanitær og anden bistand til den syriske befolkning inde i landet samt til flygtninge i Syriens nabolande, herunder støtte til de pågældende lande selv for at bistå dem med at lette byrden. I internationale fora, navnlig FN's Menneskerettighedsråd, var EU en førende kraft i forbindelse med opfordringerne til at respektere menneskerettighederne, opnå ansvarlighed og fjerne straffrihed.

EU's ønske om at støtte konsolideringen af demokratiet gjaldt naturligvis også Europas østlige nabolande ved hjælp af gennemførelsen af det østlige partnerskab samt fortsatte bestræbelser på at opnå en tættere politisk associering og økonomisk integration. Forhandlingerne om associeringsaftaler, herunder vidtgående og brede frihandelsområder, er blevet fortsat med Republikken Moldova, Georgien, Armenien og Aserbajdsjan (kun en associeringsaftale). Associeringsaftalen med Ukraine blev paraferet. Visumlempelsaftaler og tilbagetagelsesaftaler samt handlingsplaner med henblik på visumliberalisering er også blevet fremmet for at styrke de mellemfolkelige kontakter. Denne udvikling ledsages af forventninger om brede reformer, der fastholder retsstatsprincippet og fremmer den demokratiske stabilitet. EU ydede støtte gennem Europa-Parlamentets mission under ledelse af den tidligere polske præsident, Aleksander Kwaśniewski, og den tidligere formand for Europa-Parlamentet, Pat Cox, der overvågede retssagen mod bl.a. den tidligere ukrainske premierminister Julia Timosjenko. EU har også søgt at fremme de demokratiske fremskridt i Hviderusland, men der var fortsat alvorlige mangler med hensyn til politisk frihed og mediefrihed. Samtidig var EU fortsat engageret i at gøre fremskridt med hensyn til en løsning på de langvarige konflikter i regionen (5+2-forhandlingerne om Transdnestrien og Genèveprocessen). Vi vil fortsætte dette arbejde i år ved at forberede et skelsættende topmøde om det østlige partnerskab til efteråret i Vilnius. En fortsat gennemførelse og fortsatte fremskridt i forbindelse med det østlige partnerskab i dets bilaterale og multilaterale dimension er af afgørende betydning for Unionen.

Et sidste eksempel på EU's arbejde i 2012 har været vores engagement i mægling og konfliktløsning. EU's bestræbelser på at finde en løsning på spørgsmålet om Irans atomprogram har formentlig været det mest synlige eksempel på sådanne aktiviteter. Ved at lede forhandlingerne med Iran på vegne af E3+3 har den højtstående repræsentant/næstformanden påtaget sig en intensiv diplomatisk opgave for at finde en diplomatisk løsning, der imødekommer det internationale samfunds betænkeligheder over det iranske atomprogram. Den højtstående repræsentant/næstformanden har med støtte fra EU-Udenrigstjenesten været inddraget i en større outreachproces for at opnå støtte til EU's tosporstilgang. Det fortsatte sammenhold i E3+3 har haft en central placering i disse bestræbelser.

Dette er konkrete eksempler på, hvordan EU-Udenrigstjenesten har tilføjet de 27 medlemsstaters og Europa-Kommissionens arbejde yderligere værdi. Som 2012-rapporten vil vise, har EU gjort fremskridt i forbindelse med en meget bredere vifte af spørgsmål.

I hele vores arbejde har menneskerettigheder været den røde tråd gennem vores politikker. 2012 var et vigtigt år for dette arbejde; EU vedtog sin første menneskerettighedsstrategi, der vil gøre det muligt for os at strømline vores arbejde med menneskerettighederne i EU's bilaterale og multilaterale engagementer, og der blev udnævnt en særlig repræsentant for menneskerettigheder, den første tematiske udsending nogensinde, der skal sikre, at når EU slår til lyd for fremme af menneskerettighederne, bliver vores stemme hørt højt og tydeligt over hele jorden.

Der har været særligt fokus på spørgsmålet om kvinders indflydelse og støtte til kvinders deltagelse i de politiske processer. Den højtstående repræsentants/næstformandens iværksættelse i 2012 af "partnerskabet for lige fremtidsmuligheder" sammen med USA's udenrigsminister Hillary Clinton og af initiativet "Spring Forward for Women" sammen med direktøren for UN Women, Michelle Bachelet, er udtryk for EU's dybe engagement i at styrke kvinders indflydelse økonomisk og politisk.

Støtte til civilsamfundet er også blevet en central del af vores engagement, ikke mindst i lyset af den afgørende rolle, det spillede i forbindelse med de arabiske opstande. I den forbindelse har civilsamfundsfaciliteten fortsat sin støtte til nationale og lokale borgerinitiativer og kapacitetsopbygning med henblik på styrkelse af civilsamfundets organisationer. Den nyligt oprettede "europæiske demokratifond" vil også give yderligere muligheder for at fremme og støtte demokratiet.

Sidste år optrappede vi desuden vores arbejde med de såkaldte "horisontale" udfordringer som f.eks. behovet for at sikre EU's energisikkerhed eller forebygge, at konflikter om vand bliver til krige. Den højtstående repræsentant/næstformanden satte energisikkerhed og vandsikkerhed på Rådets og Gymnichs dagsorden og har gjort støtte til Europas adgang til energi og fredelig deling af vandressourcer til en afgørende del af EU's udenrigspolitik.

For effektivt at fremme vores værdier og interesser i hele verden uddybede EU i betydelig grad sine forbindelser med sine strategiske partnere i 2012, navnlig ved at udvide samarbejdet på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område. Ud over de dialoger, vi længe har haft på alle niveauer med vores strategiske partnere, har vi nu en regelmæssig strategisk dialog med Kina på den højtstående repræsentants/næstformandens niveau samt politiske dialoger på højt plan med Sydkorea, Indien og Brasilien. Vores samarbejde uddybes på en række områder, herunder menneskerettigheder, reaktionen på Det Arabiske Forår og uddannelsen af politiet i Afghanistan. Partnerne deltager også i stigende grad i vores FSFP-missioner. Vores forbindelser med USA har traditionelt været grundlaget for vores internationale engagement, og i hele 2012 har vores samarbejde været særlig aktivt fra de fælles bestræbelser i Asien-Stillehavsområdet til Vestbalkan. Forholdet til Den Russiske Føderation var også fortsat en prioritet, ikke mindst på grund af de fælles udfordringer i vores fælles naboombråder, men også som følge af et fornuftigt samarbejde om Iran og Mellemøsten.

2012 blev også året for øget engagement med regionale organisationer, fra Den Arabiske Liga (LAS) og Den Islamiske Samarbejdsorganisation (OIC) til Den Afrikanske Union (AU) og fra ASEAN til Organisationen af Amerikanske Stater (OAS). Europa kan blive meget mere effektiv, hvis det ikke handler alene, således som vi har set det i det forløbne år. Så det er i vores interesse ikke alene at forbedre forbindelserne med regionale organisationer, men også at forankre samarbejds mønstre og at tilbyde støtte, hvor det er nødvendigt, til at øge handlekapaciteterne. Samarbejdet mellem EU og LAS er et særlig godt eksempel på vores indsats sidste år, hvor forbindelserne blev styrket på alle niveauer, lige fra det politiske niveau (f.eks. EU-LAS-ministtermødet) til det tekniske niveau (f.eks. det EU-finansierede, avancerede kriserum). I Afrika har EU intensiveret samarbejdet med Den Afrikanske Union, f.eks. på Afrikas Horn (ikke mindst gennem en betydelig økonomisk støtte til AU-styrken Amisom via fredsfaciliteten for Afrika) og med subregionale organisationer som ECOWAS, således som det for nylig blev påvist ved hjælp af det nære samarbejde med ECOWAS i forbindelse med stabiliseringsoperationen AFISMA i Mali.

Den europæiske udenrigspolitik står over for store udfordringer. Men omfanget af vores arbejde i 2012 og de mange gode resultater giver en tillid til, at EU i de kommende år vil kunne tackle globale udfordringer endnu mere effektivt, samtidig med at vi følger vores overordnede mål om at sikre demokrati og menneskerettigheder over hele verden.

A. OVERSIGT OVER AKTIVITETERNE I DE ENKELTE REGIONER

1. NORDAFRIKA, MELLEMOSTEN OG DEN ARABISKE HALVØ

Indledning

Mere end to år efter udbruddet af Det Arabiske Forår, der startede med de folkelige opstande i Tunesien og Egypten, forblev situationen i en stor del af den arabiske verden yderst ustabil med store forskelle de berørte lande og underregioner imellem. Der var betydelige fremskridt med hensyn til at fremme demokratiske reformer (f.eks. valg, styrket rolle til civilsamfundet og øget ytrings- og forsamlingsfrihed), men der var fortsat betydelige sikkerhedsudfordringer, f.eks. den forværrede krise i Syrien og den klare risiko for mere udbredt ustabilitet på grund af afsmitning på naboerne og de interne sikkerhedstrusler, som Libyen fortsat stod over for, selv om landet fortsatte den lange statsopbygningsproces. Samtidig risikerede sammenhængskraften i mange arabiske lande at blive undermineret af nye former for intern politisk polarisering (ikke kun mellem verdslige og islamiske kræfter, men også med hensyn til vigtige dele af samfundet, herunder kvinder, unge og religiøse og etniske mindretal) samt af forværringen den økonomiske situation i flere af de berørte lande.

EU og medlemsstaterne støttede aktivt de overgangsprocesser, der blev indledt i flere arabiske lande, og leverede en mangefacetteret reaktion. EU lagde nye trædesten ud for fornyede partnerskaber, men tempoet for og omfanget af de hidtidige fremskridt var uensartet, eftersom partnerne nogle gange var utilbøjelige til at modtage EU's tilbud eller enten ikke var i stand til eller ikke ønskede at iværksætte de reformer, der var nødvendige for at åbne for yderligere EU-bistand. EU støttede fortsat de arabiske lande i deres bestræbelser på at overvinde politiske og socioøkonomiske hindringer, samtidig med at det vurderede de regeringer, der udsprang af det arabiske forår, på grundlag af deres resultater. I den forbindelse involverede EU sig fortsat konstruktivt med alle nye politiske interessenter. For at hjælpe med at opbygge og fastholde dynamiske demokratiske samfund i de arabiske lande støttede EU og medlemsstaterne også NGO'ers arbejde.

EU's særlige repræsentant for det sydlige Middelhavsområde, Bernardino León, har hele året bestræbt sig på at øge EU's støtte til lande i regionen, herunder gennem koordinerende taskforcer. Da mange af landene møder vanskeligheder i forbindelse med deres overgang til demokrati tilskyndede EU's særlige repræsentant også gennem sine hyppige besøg i regionen til politisk konsensus for at fastholde den demokratiske legitimitet i lande, der er ramt af politisk krise.

Endelig genoptog og genoplivede EU sit samarbejde med en række relevante regionale aktører, dvs. Den Arabiske Liga, Middelhavsunionen, OIC, Golsamarbejdsrådet og Den Arabiske Maghrebunion.

BILATERALE FORBINDELSER

1.1. NORDAFRIKA

1.1.1. ALGERIET

I modsætning til mange andre lande i regionen var Algeriet forholdsvis upåvirket af det arabiske forår. I maj 2012 blev der afholdt parlamentsvalg. I modsætning til udbredte forventninger fremstod koalitionen omkring præsidenten styrket, mens den forventede stigning i støtten til islamistiske partier udeblev. 143 kvinder blev valgt (omkring 1/3 af medlemmerne). På Algeriets anmodning sendte EU en EU-valgobservationsmission ledet af medlem af Europa-Parlamentet Ignacio Salafranca for at overvåge valget. Missionens rapport understregede behovet for at forbedre gennemsigtigheden og give politiske partier systematisk adgang til de nationale valglister. Gennemførelsen af henstillingerne fra EU's valgobservationsmission blev taget op på mødet i Associeringsrådet EU-Algeriet i december 2012. Den reformdagsorden, som den nye forsamling og regering skulle forholde sig til, omfattede en forfatningsreform, som præsident Abdelaziz Bouteflika havde bebudet i 2011.

Den højtstående repræsentant/næstformanden besøgte Algeriet den 6. november 2012, hvor hun mødtes med præsident Abdelaziz Bouteflika, udenrigsminister Mourad Medelci og undertegnede tre finansieringsaftaler mellem EU og Algeriet om beskyttelse af kulturarven, støtte til reformer i transportsektoren og støtte til ungdomsbeskæftigelsen.

1.1.2. LIBYEN

I juli 2012 gik den libyske befolkning til valg for første gang i årtier, og den valgte medlemmerne af overgangsparlamentet i en i store træk fredelig og positiv atmosfære. I oktober 2012 valgte parlamentet Ali Zeidan til leder af den nye overgangsregering, der satte en forbedring af sikkerhedssituationen øverst på dagsordenen.

I forlængelse af de aftaler, der blev indgået på Pariskonferencen i september 2011, iværksatte EU postkonfliktvurderinger af behovene i foråret 2012 om integreret grænseforvaltning, civilsamfundet og medier. Efter de libyske myndigheders positive modtagelse af rapporten om behovsvurderingen i forbindelse med integreret grænseforvaltning i juni 2012 godkendte Rådet planlægningen af en eventuel civil FSFP-grænsesikkerhedsmission i Libyen. For at sikre den nødvendige politiske accept i Libyen af denne civile FSFP-mission blev der i november 2012 udsendt en fact-finding-mission, umiddelbart efter dannelsen af den valgte libyske regering under ledelse af premierminister Ali Zeidan, og der blev hurtigt udarbejdet et krisestyringskoncept². Trods den positive støtte på ministerniveau i Libyen til en FSFP-grænsesikkerhedsmission erkendte de libyske myndigheder i vidt omfang, at selv om grænsesikkerhed er blandt de områder, der prioriteres højest, så hindrer en manglende koordination mellem de forskellige tjenestegrene og ekspertviden i den libyske regering EU's og det internationale samfunds bestræbelser på at yde rettidig støtte³. EU-Udenrigstjenesten koordinerede også udarbejdelsen af et aftalememorandum, der tog sigte på at fremme den langsigtede dialog og det gensidige samarbejde mellem den libyske regering og EU om konfliktforebyggelse, kriseberedskab og krisereaktion samt om bekæmpelse af organiseret kriminalitet og terrorisme.

Som reaktion på forandringerne på stedet ophævede EU gradvis de autonome restriktive foranstaltninger, der blev vedtaget under konflikten i 2011. EU's støtte til overgangsprocessen ved hjælp af finansiel bistand beløber sig nu til 79 mio. EUR med fokus på sikkerhed, økonomisk genopretning, sundhed, offentlig forvaltning, migration, civilsamfundet og beskyttelse af sårbare grupper.

---

² Vedtaget af Rådet den 31. januar 2013.

³ Premierministerens interministerielle grænseforvaltningskomité blev senere nedsat med mandat til at træffe afgørelser og koordinere indsatsen på stedet.

EU fremhævede ved flere lejligheder i løbet af året sine alvorlige betænkeligheder vedrørende beskyttelse af og respekt for menneskerettighederne, navnlig for så vidt angår situationen i forvaringscentre og de forringede vilkår for migranter. Sikkerhedssituationen i landet blev nøje overvåget og offentligt omtalt ved særlig alvorlige lejligheder som f.eks. angrebet mod USA's konsulat i Benghazi eller etniske sammenstød i den sydlige del af landet⁴.

1.1.3. MAROKKO

I 2012 fortsatte den nye regering under ledelse af det moderate islamiske Parti for Retfærdighed og Udvikling reformprocessen, bl.a. ved udvidelse af det grundlæggende sundhedssystem og vedtagelse af en handlingsplan om kønsspørgsmål. Fremskridtene med hensyn til en effektiv gennemførelse af forfatningen fra 2011 var imidlertid ret begrænsede i 2012. Forhandlingerne om en ny ENP-handlingsplan mellem EU og Marokko for perioden 2013-2017 blev afsluttet i november 2012⁵. Fjerde møde i Det Blandede Parlamentariske Udvalg EU-Marokko fandt sted den 16. juli 2012 i Rabat. Det politiske og sikkerhedsrelaterede samarbejde og dialogen i FN blev styrket, eftersom Marokko blev ikkepermanent medlem af FN's Sikkerhedsråd fra den 1. januar 2012. Efter at have været formand for Den Parlamentariske Forsamling for Middelhavsunionen i et år overdrog Marokko formandskabet til Europa-Parlamentet på 8. samling i Den Parlamentariske Forsamling for Middelhavsunionen, der blev afholdt den 24.-25. marts 2012 i Rabat.

---

⁴ I november 2012 vedtog Europa-Parlamentet en beslutning om situationen for indvandrere i Libyen (P7 TA(2012)0465), Under debatten inden vedtagelsen understregede deltagerne, at EU fortsat vil opfordre myndighederne til at sikre respekt for internationalt vedtagne menneskerettighedsstandarder; samtidig vil EU fortsat støtte myndighederne i at leve op til deres ansvar i henhold til folkeretten. I den forbindelse skal det nævnes, at EU giver en støttepakke på 20 mio. EUR, der skal forbedre beskyttelsen af sårbare grupper, herunder migranter.

⁵ Den formelle vedtagelse er (medio 2013) imidlertid endnu ikke afsluttet.

Den højtstående repræsentant/næstformanden besøgte Marokko den 5. november 2012, hvor hun mødtes med premierminister Abdelilah Benkarine og udenrigs- og samarbejdsminister Saad-Eddine El Othmani. EU har aktivt taget nøglespørgsmål vedrørende menneskerettighederne i Vestsahara op. EU har konsekvent bekræftet sin fulde støtte til FN's generalsekretærs bestræbelser, udtalt tilfredshed med det arbejde, der udføres af hans personlige udsending, ambassadør Christopher Ross, og tilskyndet parterne til at arbejde for at opnå en retfærdig, varig og gensidigt acceptabel politisk løsning, som rummer bestemmelser om selvbestemmelse for befolkningen i Vestsahara i overensstemmelse med de forskellige resolutioner fra FN's Sikkerhedsråd om spørgsmålet.

1.1.4. TUNESIEN

Efter det første demokratiske valg den 23. oktober 2011 har EU fortsat øget sin politiske støtte til den demokratiske overgang gennem intense politiske kontakter. Den tunesiske premierminister Hammad Jebali besøgte Bruxelles den 2. februar 2012 som sit første besøg i udlandet fulgt af endnu et besøg den 2. oktober.

Trods fortsættelsen af overgangen til demokrati og igangværende drøftelser om udkastet til forfatning i den nationale forfatningsgivende forsamling har der vist sig stigende spændinger og polariseringer hen imod slutningen af 2012.

Der blev i november 2012 på et møde i associeringsrådet i Bruxelles opnået politisk enighed om teksten til en handlingsplan vedrørende et privilegeret partnerskab. Handlingsplanen indeholder ambitiøse fælles forpligtelser på områderne regeringsførelse, retsstatsprincippet og menneskerettigheder. Den fastlægger også rammerne for sektorforhandlinger på en række områder, herunder en vidtgående og bred frihandelsaftale, open sky, mobilitetspartnerskab.

Som opfølgning af taskforcen EU-Tunesien af 23. september 2011 er der blevet etableret et rådgivende erhvervsråd for at bidrage til støtten til investorer. En anden opfølgning af taskforcen var afholdelsen af et fælles seminar i juni mellem EU, Tunesien og Verdensbanken for at fremme indrivelsen af indefrosne aktiver i medfør af FUSP-afgørelsen.

- FUSP-afgørelsen om restriktive foranstaltninger over for personer, der er ansvarlige for uretmæssig tilegnelse af statsmidler, og fysiske eller juridiske personer eller enheder med tilknytning til dem blev forlænget med et år i begyndelsen af 2012.

1.2. MELLEMOESTEN

1.2.1. EGYPTEN

I 2012 fortsatte Egypten⁶ sin demokratiske overgang, som de egyptiske myndigheder havde givet tilsagn om efter den demokratiske revolution i januar 2011 og tidligere præsident Hosni Mubaraks efterfølgende afsættelse. Blandt de vigtigste resultater var navnlig den velordnede tilrettelæggelse af valg, ophævelsen af undtagelsestilstanden, konsolideringen af magten på civile hænder og iværksættelsen af en proces med at udarbejde en forfatning. EU tilbød at udsende en valgobservationsmission for at overvåge præsidentvalget. Men i mangel af en formel indbydelse⁷ udsendte EU kun to eksperter for at analysere valgprocessen, som generelt set blev anset for retfærdig og fredelig.

---

⁶ Europa-Parlamentet vedtog den 16. februar 2012 en beslutning om den seneste udvikling i Egypten (P7_TA(2012)0064) og den 15. marts 2012 om menneskehandel på Sinaihalvøen, navnlig sagen om Solomon W. (P7_TA(2012)0092).

⁷ Som dog blev modtaget i 2013.

Dialogen mellem EU og Egypten blev genoptaget på højeste niveau. Præsident Mohamed Morsi besøgte Bruxelles den 13. september, og den højtstående repræsentant/næstformanden ledede EU-Egypten-taskforcen⁸ den 13.-14. november i Kairo - en begivenhed, der samlede topledere fra erhvervslivet, ministre og civilsamfundet⁹. Den Europæiske Union forpligtede sig til at yde en supplerende finansiel støtte til Egypten på næsten 800 mio. EUR i 2012-2013 (303 mio. i gavebistand og 450 mio. i lån). Dette kommer oven i de 449 mio. EUR, der allerede var afsat for perioden 2011-13. Der blev undertegnet tre finansieringsaftaler mellem EU og Egypten, som vedrører SMV'er i landområder, udvidelse af metroen i Kairo og handelsfremmende foranstaltninger. EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder, Stavros Lambrinidis, var den 13. november vært for et møde med deltagelse af over 40 forskellige civilsamfundsorganisationer, hvor overgangen i Egypten blev drøftet, herunder spørgsmål som menneskerettigheder, registrering af ngo'er, forsamlingsfrihed, menneskehandel, politimetoder, mediefrihed og internetfrihed. Derudover blev EU's afgørelse fra marts 2011 om at indføre restriktive foranstaltninger over for 19 enkeltpersoner med tæt tilknytning til den tidligere præsident Hosni Mubarak i marts 2012 forlænget med endnu et år.

Ikke desto mindre blev der noteret alvorlige tilbageslag som f.eks. opløsningen af parlamentet og en generel mangel på fremskridt vedrørende menneskerettighederne og stærke betænkeligheder med hensyn til situationen for kvinder. Præsident Mohamed Morsis forfatningsmæssige erklæring af 22. november 2012, der gav ham næsten total magt, den islamistledede forfatningsgivende forsamlings fremskyndede vedtagelse af et forfatningsudkast og præsidentens efterfølgende opfordring til folkeafstemning om forfatningen - der førte til formel vedtagelse den 25. december med et lille flertal, men en valgdeltagelse på kun 30 % - nedsænkede nationen i en politisk krise med stærk splittelse mellem Morsitilhængere og den verdslige liberale opposition, der hovedsagelig var repræsenteret ved Fronten til Nationens Frelse.

---

⁸ Taskforcerne udgør en ny form for europæisk diplomati, der mobiliserer alle EU-ressourcer og arbejder med både offentlige og private sektorer for at støtte den demokratiske overgang gennem støtte til institutionsopbygning, retsstatsprincippet, god regeringsførelse, respekt for menneskerettighederne, økonomiske reformer og regionalt samarbejde. Taskforcen optræder som katalysator og er et redskab, der uddyber EU's partnerskab med landene i det sydlige Middelhavsområde på en resultatorienteret og differentieret måde, der inddrager alle EU-institutioner og øger EU's synlighed.

⁹ Den formelle dialog under den europæiske naboskabspolitik, der havde været suspenderet siden januar 2011, var planlagt til at blive genoptaget i slutningen af februar 2013 ved afholdelse af et møde i associeringsudvalget.

1.2.2. JORDAN

I 2012 fortsatte den politiske ustabilitet med udnævnelsen af tre på hinanden følgende regeringer. Dette billede blev yderligere kompliceret af en forværring af de økonomiske udsigter i en overordnet kontekst af øgede regionale spændinger, navnlig uroen i Syrien. Jordan har spillet en vital rolle ved at give støtte og husly til det stadigt stigende antal syriske flygtninge. EU gav støtte i form af humanitær bistand og mere langsigtede foranstaltninger til at bistå Jordan med at klare denne yderligere byrde. Der blev mobiliseret mere end 62 mio. EUR i humanitær bistand og udviklingsbistand til Jordan i 2012. Samarbejdet mellem EU og Jordan blev yderligere udvidet. Hans Majestæt kong Abdullah II aflagde besøg i de europæiske institutioner i april. Formand José Manuel Barroso og den højtstående repræsentant/næstformanden aflagde officielle besøg i Jordan (henholdsvis i oktober og juni), hvor de begge mødtes med kong Abdullah II og besøgte flygtningelejren Za'atari (nødhjælpscenter for flygtninge fra Syrien)¹⁰. EU-Jordan-taskforcens møde den 22. februar 2012 udgjorde endnu et eksempel på det uddybede partnerskab og øgede samarbejde. For at støtte Jordan med gennemførelsen af vigtige reformer i en vanskelig makroøkonomisk kontekst bebudede den højtstående repræsentant/næstformanden en yderligere bevilling på 70 mio. EUR i støtte til valgprocessen, bistand til reform af retsvæsenet, støtte til bestræbelserne på en uddannelsesreform og hjælp til at udvikle den private sektor. Dialogen om migration, mobilitet og sikkerhed med Jordan blev indledt i december.

I efteråret 2012 vedtog det jordanske parlament som en del af den politiske køreplan fire vigtige love, der nedsatte en uafhængig valgkommission og en forfatningsdomstol og indførte en ny lov om politiske partier og en ny valglov.

---

¹⁰ Kommissær Kristalina Georgieva aflagde også besøg i lejren i september 2012.

1.2.3. LIBANON

I hele 2012 led Libanon fortsat under følgerne af krisen i nabolandet Syrien. Det voksende antal flygtninge, der kom ind på libanesisk område, den skrøbelige sikkerhedssituation og sporadiske udbrud af vold satte Libanons interne stabilitet på en hård prøve. EU's politik fokuserede på at bevare stabilitet og national enhed i Libanon, der byggede på inklusiv dialog og en stærk rolle til de offentlige institutioner, herunder sikkerhedsstyrkerne. Dette blev fremhævet i Rådets konklusioner fra henholdsvis juli og november. Trods den vanskelige kontekst udviklede de bilaterale forbindelser mellem EU og Libanon sig intenst og førte til en aftale om en ny handlingsplan under den europæiske naboskabspolitik og besøg på højt niveau af premierminister Najib Mikati i Bruxelles i april og den højtstående repræsentant/næstformanden i Libanon i oktober, hvor hun bl.a. mødtes med præsident Michel Suleiman og premierminister Najib Mikati og parlamentsformand Nabih Berri. EU bistod Libanon med at klare den stigende tilstrømning af syriske flygtninge, hvis antal oversteg 180 000 ved årets udgang. Der blev afsat næsten 45 mio. EUR i humanitær bistand og udviklingsbistand til Libanon i 2012.

1.2.4. SYRIEN

Den syriske konflikt eskalerede i 2012 til en reel borgerkrig med militæraktioner, der spredte sig til de større byer, og et dødstal, der ved årets afslutning oversteg 60 000¹¹. Omfanget af de menneskelige lidelser og de regionale og internationale virkninger af krigen gjorde Syrien til en højt prioriteret betænkelighed for EU. For at støtte en fredelig løsning på konflikten og fremme en politisk proces, der baner vejen for et fredeligt, frit og demokratisk Syrien gjorde EU brug af de værktøjer, det har til rådighed, herunder politikken med restriktive foranstaltninger. EU mobiliserede desuden en række bistandsinstrumenter for at bidrage til at dække behovene hos det stadigt stigende antal personer/flygtninge, der led under konflikten og dens virkninger.

---

¹¹ Europa-Parlamentet engagerede sig meget aktivt i Syrienspørgsmålet og var vært ved seks plenardebatter (februar, april, juni, juli, september og december) om Syrien, hvor den højtstående repræsentant/næstformanden deltog tre gange (april, juni og september). Det vedtog to beslutninger om Syrien den 16. februar (P7_TA-PROV(2012)0057) og den 13. september (P7_TA-PROV(2012)0351).

EU var fortsat aktivt engageret med internationale partnere og i internationale fora. To udkast til resolutioner fra FN's Sikkerhedsråd, en fra februar, der opfordrede til våbenhvile og politisk overgang, og en fra juli, der truede med sanktioner, blev støttet af EU's medlemsstater, men blev mødt med veto af Kina og Rusland. Takket være EU blev UNSMIS, en observationsmission i Syrien, oprettet i april til støtte for den sekspunktsplan, som Den Arabiske Liga (LAS) og FN's fælles særlige repræsentant Kofi Annan forelagde, men den indstillede sine operationer i Syrien i juni på grund af optrapningen af volden. I juni nåede en "aktionsgruppe" af lande, der omfattede Rusland, Kina og USA, på et møde i Genève med deltagelse af den højtstående repræsentant/næstformanden til enighed om principper for en eventuel overgang på grundlag af FN's resolution 2042 og 2043. Kommunikéet fra mødet udstak rammerne for den fremtidige politiske overgang. Kofi Annan trådte tilbage i august og blev i september efterfulgt af den fælles særlige repræsentant Lakhdar Brahimi. EU støttede fast og konsekvent den nye fælles særlige repræsentant i alle hans aktiviteter. Der blev dog ikke noteret nogen fremskridt med gennemførelsen af Genèveplanen, hovedsagelig på grund af uenighed blandt P-5-medlemmerne af FN's Sikkerhedsråd, Assadregimets kompromisløse holdning og den splittede opposition.

Udenrigsrådet vedtog ni sæt konklusioner om Syrien i februar, marts, april, maj, juni, juli, oktober, november og december 2012. Derudover vedtog Det Europæiske Råd sine egne konklusioner om Syrien i december. Rådet godkendte på samlingen den 10. december Det Syriske Råd for Opposition og Revolutionære Styrker (SOC) som en legitim repræsentant for det syriske folk. Det samme gjaldt over 100 nationer, der er medlemmer af gruppen af Syriens venner, herunder USA. Det Europæiske Råd opfordrede den 14. december Rådet til "at arbejde med alle muligheder for at hjælpe oppositionen og forbedre beskyttelsen af civile" og gav udtryk for det synspunkt, at "en politisk overgang er nødvendig i Syrien på vej mod en fremtid uden præsident Assad og hans illegitime regime". EU har på denne baggrund aktivt støttet en politisk overgang. På baggrund af den forværrede humanitære krise og flygtningekrise¹² har EU fokuseret sin indsats på at skaffe humanitær bistand

---

¹² Europa-Parlamentet havde den 12. december en debat om EU's forberedelser på en eventuel tilstrømning af asylansøgere fra Syrien.

til befolkningen i Syrien og flygtningene i nabolandene (indtil 200 mio. EUR ud over de midler, der er stillet til rådighed af EU's medlemsstater) samt ikkehumanitær bistand, navnlig for at støtte Syriens naboer, så de kan løfte byrden, navnlig de samfund, der huser de syriske flygtninge. EU-Udenrigstjenesten ledede flere missioner i tilknytning til krisen i Syrien: et besøg i Beirut og Damaskus i april med møder med oppositionsledere, humanitære organisationer, FN-agenturer og medlemmer af det internationale samfund i Syrien; i juni et besøg i Ankara og Kilislejren ved grænsen mellem Tyrkiet og Syrien; en mission på tværs af tjenestegrene til Amman den 4.-5. november 2012 for at undersøge, hvordan EU fortsat kan støtte de jordanske myndigheder i deres bestræbelser på at håndtere de presserende og voksende udfordringer i Jordan og i regionen generelt på grund af krisen i nabolandet Syrien.

EU fastholdt sit engagement med forskellige dele af oppositionen og opfordrede SOC til at forbedre sin organisatoriske kapacitet og udpege samtalepartnere i tematiske spørgsmål. I september støttede EU Menneskerettighedsrådet i at forlænge mandatet for den uafhængige internationale undersøgelseskommission om Syrien. EU gav udtryk for dyb bekymring over de udbredte og systematiske krænkelse af menneskerettighederne og den humanitære folkeret og erindrede om, at der ikke må herske straffrihed for sådanne krænkelse og overgreb. EU erklærede, at Den Internationale Straffedomstol bør behandle situationen, og at FN's Sikkerhedsråd til enhver tid kan indbringe situationen i Syrien for Den Internationale Straffedomstol, hvis betænkelighederne over krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden ikke håndteres i tilstrækkeligt omfang på nationalt plan. EU opfordrede FN's Sikkerhedsråd til omgående at tage situationen i Syrien op i alle dens aspekter, herunder også dette spørgsmål. EU har vedtaget en lang række runder af restriktive foranstaltninger siden maj 2011. Sanktionerne blev væsentligt styrket den 15. oktober 2012, da EU's udenrigsministre godkendte yderligere opførelser på listen over repræsentanter for regimet og en række syriske enheder. Den 30. november 2012 besluttede Rådet at forlænge alle restriktive foranstaltninger over for Syrien i tre måneder for at give mere fleksibilitet i forhold til forandringerne på stedet. Den højtstående repræsentant/næstformanden fremsatte adskillige erklæringer om udviklingen i Syrien i løbet af året.

1.2.5. FREDSPROCESSEN I MELLE MØSTEN

Den Europæiske Union understregede behovet for dristige og konkrete skridt i retning af fred¹³. Det bekræftede på ny sin holdning til tostatsløsningen som fremhævet i Rådets konklusioner fra maj og december. Den Europæiske Union understregede, at det haster med at genoptage strukturerede og konkrete fredsbestræbelser i 2012, og er med henblik herpå rede til at samarbejde med USA og andre internationale partnere, herunder i Kvartetten. Den bekræftede, at der ikke kan opnås en holdbar fred, før palæstinenserne stræber efter en egen stat og suverænitet og israelernes stræben efter sikkerhed opfyldes gennem en samlet forhandlet fred på grundlag af en tostatsløsning. Kvartetten mødtes i april 2012 i Washington, hvor den udsendte en erklæring.

Den Europæiske Union støttede fortsat fuldt ud den højtstående repræsentants/næstformandens bestræbelser på at skabe et troværdigt perspektiv for at sætte fredsprocessen i gang igen. Med henblik herpå aflagde den højtstående repræsentant/næstformanden adskillige gange i løbet af året besøg i regionen, og hun var i tæt kontakt med de centrale interessenter, herunder parterne selv, men også med Den Arabiske Liga og dens generalsekretær samt med Jordan, Tyrkiet og Egypten.

Udnævnelsen af EU's særlige repræsentant for fredsprocessen i Mellemøsten, Andreas Reinicke, fra 1. februar 2012 udgjorde en supplerende støtte til den højtstående repræsentants/næstformandens arbejde, herunder inden for Kvartetten, hvor EU's særlige repræsentant fungerer som EU's udsending.

---

¹³ Europa-Parlamentet vedtog den 15. marts 2012 en beslutning om Palæstina: israelske sikkerhedsstyrkers ransagninger af palæstinensiske tv-stationer (2012)0093) den 5. juli 2012 en beslutning om EU's politik for Vestbredden og Østjerusalem (P7_TA(2012)0298), den 22. november 2012 en beslutning om situationen i Gaza (P7_TA(2012)0454) og den 13. december 2012 om den israelske regerings beslutning om nye bosættelser på Vestbredden (P7_TA(2012)0506)

Den Europæiske Union glædede sig over våbenhvilen i Gazastriben og Israel den 22. november, der fulgte flere dages intense voldshandlinger, og roste den indsats, som Egypten og alle de, der har deltaget i mæglingen, har ydet. Denne tragiske optrapning af fjendtlighederne understregede meget tydeligt, at den nuværende situation i Gazastriben er uholdbar. Siden da har EU regelmæssigt været i kontakt med alle interessenter for at undersøge, hvordan der aktivt kan bidrages til en effektiv gennemførelse af denne våbenhvile.

Den Europæiske Union var dybt rystet over og stærk modstander af Israels planer om at udvide bosættelserne på Vestbredden, herunder i Østjerusalem, navnlig planerne om at udvikle *E1*-området. EU erklærede, at man nøje vil følge situationen og de mere vidtrækkende konsekvenser og handle i overensstemmelse hermed. Den Europæiske Union og dens medlemsstater, der minder om de konklusioner, som Rådet vedtog i maj, bekræftede deres tilsagn om at sikre fortsat, fuldstændig og effektiv gennemførelse af gældende EU-lovgivning og bilaterale ordninger vedrørende produkter fra bosættelserne.

Den 29. november vedtog FN's Generalforsamling resolution 67/19 om Palæstinas status i De Forenede Nationer. Den Europæiske Union opfordrede de palæstinensiske ledere til at anvende denne nye status konstruktivt og ikke tage skridt, der uddyber den manglende tillid og fører længere væk fra en forhandlingsløsning.

EU gentog sin opfordring til forsoning mellem de palæstinensiske parter under ledelse af præsident Mahmoud Abbas som et vigtigt element for enheden i en fremtidig palæstinensisk stat og for at nå frem til en tostatsløsning. Den Europæiske Union bekræftede også sit grundlæggende engagement i Israels sikkerhed, herunder i forbindelse med de alvorlige trusler i regionen. Siden 2005 har der været deployeret to civile FSFP-missioner som led i et bredere EU-engagement for at bidrage til at finde en løsning på den israelsk-palæstinensiske konflikt.

EUPOL COPPS fungerede fortsat som en vigtig kanal for den samlede EU-støtte til opbygningen af den palæstinensiske stat gennem sit bidrag til reform og udvikling af sikkerhedssektoren og retsvæsenet. I sin egenskab af ledende rådgivende agentur for det palæstinensiske civile politi, der anses for at have nået den højeste grad af professionalisme og nyde den højeste grad af offentlig tillid blandt alle palæstinensiske sikkerhedsstyrker, og som en fremtrædende rådgiver for de strafferetlige institutioner arbejdede missionen på at fremme de vigtigste mål for forbindelserne mellem EU og Den Palæstinensiske Myndighed og hjalp med at sikre, at de tekniske betingelser for en tostatsløsning på den israelsk-palæstinensiske konflikt fortsat er til stede, indtil der er opnået politisk enighed. For at konsolidere våbenhvilen meddelte Den Europæiske Union, at den er rede til at gøre brug af sine instrumenter for at støtte parternes bestræbelser, herunder en eventuel genaktivering - når det er hensigtsmæssigt - af **EU BAM Rafah**missionen, der i løbet af året gennemgik et betydeligt eftersyn og en strukturel strømlining. Missionen er stadig i stand og parat til inden for tre uger at træde i aktion ved grænseovergangen i Rafah i overensstemmelse med missionens reviderede OPLAN. Missionen bidrager til kendskab til situationen gennem forbindelses- og rapporteringsaktiviteter. Gennem EUBAM bevarer EU sin evne til at forstå de operationelle virkninger af nye begivenheder som f.eks. den seneste Gazakrise og våbenhvileaftalen og bevarer evnen til at reagere fleksibelt og hurtigt.

PSC aflagde den 11.-14. marts 2012 besøg i Israel og de besatte palæstinensiske områder.

1.3. DEN ARABISKE HALVØ, IRAN OG IRAK

1.3.1. GOLFSTATERNES SAMARBEJDSRÅD OG DETS MEDLEMSSTATER

Dialog med de seks GCC-medlemmer (Bahrain, Kuwait, Oman, Qatar, Saudi-Arabien og De Forenede Arabiske Emirater) og med GCC-sekretariatet fortsatte på højeste niveau med 22. møde i Det Fælles Råd EU-GCC og ministermødet i Luxembourg i juni samt med møder i New York i tilknytning til FN's generalforsamling i september og på arbejdsplan i løbet af året¹⁴. Ved alle disse lejligheder drøftede de to parter forbindelserne mellem EU og GCC, vigtige regionale spørgsmål og globale spørgsmål. Den højtstående repræsentant/næstformanden fordømte anvendelsen af vold og krænkelse af menneskerettighederne fra alle sider og opfordrede til straks at indlede en meningsfuld national dialog, der kan føre til forsoning og løse det bahraiske folks socioøkonomiske klagepunkter. EU fortsatte forberedelserne af et program under stabilitetsinstrumentet til at uddanne dommere og anklagere. EU overvågede også nøje menneskerettighedssituationen i Golfstaterne, navnlig ved at foretage demarcher og offentliggøre erklæringer om afskaffelse af dødsstraf.

1.3.2. IRAN

Den højtstående repræsentant/næstformanden ledede fortsat på vegne af E3+3-gruppen (Frankrig, Tyskland, Det Forenede Kongerige og USA, Rusland og Kina) og på baggrund af sit mandat fra FN's Sikkerhedsråd internationale bestræbelser på EU's vegne på at finde en varig og samlet diplomatisk løsning på det iranske atomspørgsmål¹⁵. Trods flere forhandlingsrunder med Iran i Istanbul (april), Bagdad (maj) og Moskva (juni) var der fortsat uoverensstemmelser mellem Iran og E3+3. Behovet for at inddrage Iran i en meningsfuld tillidsskabelsesproces for at tackle de langvarige internationale bekymringer med hensyn til dets atomprogram var fortsat så presserende som altid. Den højtstående repræsentant/næstformanden har med støtte fra EU-Udenrigstjenesten været inddraget i en større outreachproces for at opnå støtte til EU's tosporstilgang. Det fortsatte sammenhold i E3+3 har haft en central placering i disse bestræbelser.

---

¹⁴ Europa-Parlamentet vedtog den 15. marts 2012 en beslutning om menneskerettighedskrænkelser i Bahrain (P7_TA(2012)0094). Den 26. oktober 2012 vedtog Europa-Parlamentet en beslutning om menneskerettighedssituationen i De Forenede Arabiske Emirater (P7_TA(2012)0400)

¹⁵ Europa-Parlamentet vedtog den 2. februar 2012 en beslutning om Iran og dets atomprogram (P7_TA(2012)0024).

Det forhold, at Iran fortsat nægter at opfylde sine internationale forpligtelser, og stigende betænkeligheder på grund af de ubesvarede spørgsmål om, hvorvidt Irans nukleare program udelukkende har fredelige formål, førte til, at IAEA's Styrelsesråd i september 2012 vedtog endnu en resolution, hvori det giver udtryk for sin dybe og stigende bekymring.

I overensstemmelse med tosporstilgangen vedtog Rådet i januar 2012 en ny streng sanktionsrunde mod Iran, herunder et forbud mod import af iransk råolie og olieprodukter, der trådte i kraft den 1. juli. Eftersom Iran ikke engagerede sig seriøst i forhandlingerne, besluttede Rådet at iværksætte yderligere en pakke stærke sanktioner i oktober for igen at bekræfte sit engagement i tosporstilgangen, inklusive sanktioner.

EU udtrykte fortsat alvorlig bekymring over forværringen i Irans menneskerettighedssituation¹⁶. Den højtstående repræsentant/næstformanden fremsatte adskillige erklæringer, der fordømte det store antal henrettelser i 2012 samt den udbredte undertrykkelse af iranske borgere, navnlig menneskerettighedsforkæmpere og deres advokater, journalister og medlemmer af mindretal, som blev udsat for chikane og anholdelser. I maj 2012 ajourførte EU sin liste over iranske enkeltpersoner, der er omfattet af restriktive foranstaltninger og ansvarlige for at beordre eller gennemføre alvorlige krænkelse af menneskerettighederne, der nu omfatter 78 enkeltpersoner. EU vil også fortsætte med at støtte FN's særlige rapportør for menneskerettighederne i Iran, Ahmed Shaheed, i dennes mandat og arbejde, et mandat, som FN's Menneskerettighedsråd gav i marts 2011.

---

¹⁶ Europa-Parlamentets beslutning af 22. november 2012 om menneskerettighedssituationen i Iran, især massehenrettelser og bloggeren Sattar Beheshtis nylige død (2012/0463(RSP))
Den 14. juni 2012 vedtog det en beslutning om etniske mindretal i Iran (P7_TA(2012)0265).

1.3.3. IRAK

Forbindelserne mellem EU og Irak blev yderligere styrket ved den højtstående repræsentants/næstformandens og den irakiske udenrigsminister Hoshyar Zebaris undertegnelse af partnerskabs- og samarbejdsaftalen den 11. maj 2012. De vigtigste dele af aftalen er blevet anvendt foreløbigt siden den 1. august. I 2012 fortsatte gennemførelsen af et aftalememorandum om et strategisk partnerskab om energi mellem EU og Irak og det første flerårige landestrategipapir nogensinde om bistand til Irak. EU fastholdt sit fokus på målrettet udviklingssamarbejde og langsigtet kapacitetsopbygning.

EU fortsatte med at følge menneskerettighedssituationen meget nøje og gav vedholdende og gentagne gange udtryk for bekymring over den øgede anvendelse af dødsstraf og situationen for personer, der tilhører mindretal. Den højtstående repræsentant/næstformanden udtrykte også bekymring over de tiltagende spændinger mellem de vigtigste politiske kræfter og opfordrede adskillige gange dem og regeringen til at indlede en inklusiv dialog. Hun forfulgte aktivt spørgsmålet om beboerne i Camp Ashraf/Hurriya med fuld støtte til FN's indsats for at finde en fredelig løsning.

EUJUST LEX IRAQ er EU's første integrerede retsstatsmission. Efter den strategiske undersøgelse af missionen i foråret 2012 blev missionens nye og endelige mandat godkendt i juni 2012 indtil december 2013 med fokus på missionens overførsel af viden og kapacitetsopbygningsaktiviteter til de lokale modparter. Trods et udfordrende sikkerhedsmiljø og operative begrænsninger har missionen opretholdt en effektiv gennemførelse af mandatet som reaktion på de ændrede irakiske behov og omstændigheder med igangværende uddannelsesprojekter, som inddrager samtlige grene af det irakiske strafferetssystem, i alle tre områder (Bagdad, Basra og Erbil). Ved at levere specialuddannelse til irakiske embedsmænd på højt niveau og mellemlivniveau i strafferetssystemet bidrager EUJUST LEX IRAQ til en konsolidering af sikkerheden ved at styrke retsstaten og fremme en kultur med respekt for menneskerettighederne i Irak.

1.3.4. YEMEN

Efter undertegnelsen af den GCC-formidlede overgangsftale blev der afholdt præsidentvalg. Abd-Rabbu Mansour Hadi, den konsensusorienterede kandidat, blev valgt og indsat i februar 2012. Mange spørgsmål er stadig uløste, og den overordnede situation i landet er fortsat meget skrøbelig, men præsidenten og overgangsregeringen tog vigtige skridt, navnlig med reformen af den militære og den civile sikkerhedssektor, hvor EU aktivt er inddraget i sidstnævnte. Det internationale samfund og EU i særdeleshed er vigtige aktører i støtten til denne proces. Konferencer for Yemens Venner og donorer samlede international støtte, både økonomisk (6 mia. EUR - EU gav tilsagn om 170 mio. EUR) og politisk. G-10-gruppen i Sana'a (ambassadører fra P5, EU og GCC) har i snævert samarbejde med FN's særlige udsending ledsaget og overvåget overgangsprocessen tæt og vil fortsætte hermed.

EU's store opmærksomhed på Yemen kom også til udtryk gennem tre sæt rådskonklusioner og et stort antal erklæringer fra den højtstående repræsentant/næstformanden, hvori hun udtrykte støtte til præsident Abd-Rabbu Mansour Hadi og overgangsregeringen, samtidig med at hun advarede modstanderne mod at afspore reformprocessen ved at skabe ustabilitet og usikkerhed i landet. Derudover besøgte præsident Abd-Rabbu Mansour Hadi Bruxelles i oktober 2012. Han mødtes med formand José Manuel Barroso og formand Herman Van Rompuy, den højtstående repræsentant/næstformanden og kommissær Andris Piebalgs.

EU overvågede nøje menneskerettighedssituationen i Yemen, navnlig spørgsmålet om dødsstraf til unge. EU bidrog også betydeligt til fødevarerikkerhed og ernæring og til at løse andre presserende humanitære behov hos befolkningen og blandt flygtninge i Yemen.

1.4. REGIONALT SAMARBEJDE

De politiske forandringer i regionen har fremhævet behovet for øget regionalt samarbejde, eftersom mange udfordringer, hvad enten de er politiske, økonomiske eller sociale, kun kan tages effektivt op på regionalt plan. De regionale organisationer tilpasser sig til den nye politiske kontekst, og EU har øget sit engagement med dem.

1.4.1. DEN ARABISKE LIGA

EU har givet diplomatisk støtte til Den Arabiske Ligas (LAS) bestræbelser på at forsøge at finde en løsning på krisen i Syrien. Den højtstående repræsentant/næstformanden opretholdt hele året tæt kontakt med LAS' generalsekretær, og fire møder på højt embedsmandsplan har givet mulighed for en struktureret politisk dialog mellem de to institutioner. Fra et fælles EU-LAS-ministermøde den 13. november i Kairo blev der sendt et stærkt signal om et fælles tilsagn om at tackle fælles udfordringer. Der blev vedtaget en ambitiøs erklæring, der dækkede en bred vifte af politiske emner og godkendt et fælles arbejdsprogram, der kan bane vejen for et praktisk samarbejde på forskellige områder som f.eks. styrkelse af kvinders status, krisestyring, humanitær indsats, menneskerettigheder og civilsamfundet. I den forbindelse er forbindelseskontoret mellem Europa-Kommissionen og LAS i Malta et vigtigt instrument til at gennemføre sådanne projekter. Ved denne lejlighed indviede den højtstående repræsentant/næstformanden sammen med LAS' generalsekretær Nabil El Araby et kriserum i LAS' hovedkvarter i Kairo, som delvis var finansieret af EU. Projektet, der allerede er operationelt, sigter mod at skabe kapacitet i LAS til at yde en effektiv kriserelateret tidlig varsling. Det skaber også forbindelse til EU's system for tidlig varsling. EU afholdt også et seminar om valgobservation for LAS-embedsmænd.

1.4.2. DEN ISLAMISKE SAMARBEJDSORGANISATION

EU styrkede også sine forbindelser med OIC. For første gang holdt den højtstående repræsentant/næstformanden en tale på et OIC-ministermøde (den 15.-16. november 2012 i Djibouti). Begge organisationer har holdt møder på højt plan og på ekspertniveau, der har givet idéer til mere praktisk samarbejde.

1.4.3. MIDDELHAVSUNIONEN

Middelhavsunionen er et enestående forum for dialog mellem 43 Euromedpartnere, som supplerer de bilaterale forbindelser mellem EU og dets sydlige naboer. Bl.a. takket være et initiativ fra formanden for Europa-Parlamentet, Martin Schulz, markerede 2012 en genoplivning af Middelhavsunionens rolle som katalysator for udvikling af regionale dialoger og projekter. I marts overlod Rådet det nordlige medformandskab for Middelhavsunionen til EU og gav derved fornyet dynamik til organisationens arbejde og sikrede udviklingen af sektordialoger og øget sammenhæng mellem EU's politikker og programmer og Middelhavsunionens arbejde. Jordan bestred fra september det sydlige formandskab for Middelhavsunionen og bekræftede derved det fælles ejerskab til og den fælles styring af Middelhavsunionsprocessen. Libyen blev opfordret til at tilslutte sig Middelhavsunionen, mens Syrien suspenderede sin deltagelse. Regelmæssige møder blandt højtstående embedsmænd gav lejlighed til at udarbejde politisk dialog og bedre integration af andre dimensioner af det institutionelle samarbejde. Den nye generalsekretær satte i marts fokus på at forbedre Middelhavsunionens sekretariats funktionelle kompetencer til at udarbejde og søge midler til regionale projekter og fik fuld støtte fra EU til disse bestræbelser.

1.4.4. SUBREGIONALT SAMARBEJDE I MAGHREB

EU deltog i løbet af året i to vigtige møder i forummet for det vestlige Middelhav ("5+5"): et udenrigsministermøde i februar i Rom, hvor kommissær Štefan Füle deltog, og topmødet i oktober i Malta, hvor formand José Manuel Barroso og kommissær Štefan Füle deltog, og hvor der blev vedtaget en fælles erklæring. På begge møder understregede EU mulige synergier mellem 5+5 og EU's bilaterale og regionale samarbejde samt samarbejde med Middelhavsunionen. Der blev også afholdt uformelle møder med Den Arabiske Maghrebunion (AMU). I december skitserede en fælles meddelelse om Maghreb fra den højtstående repræsentant/næstformanden og Europa-Kommissionen måder, hvorpå EU kunne ledsage bestræbelser på snævrere samarbejde og integration mellem landene i Maghreb. Det supplerer bestræbelser på bilateralt plan mellem EU og landene i Maghreb samt et bredere regionalt samarbejde.

2. RUSLAND, DE ØSTLIGE NABOLANDE OG CENTRALASIEN

2.1. DEN RUSSISKE FØDERATION

I 2012 blev forbindelserne mellem EU og Rusland udviklet yderligere.

De omfattede Ruslands tiltrædelse af WTO¹⁷ og videreførte gennemførelsen af "Fælles skridt hen imod visumfri indrejse med henblik på kortvarigt ophold for borgere fra Rusland og EU". Der blev gjort fremskridt i forhandlingerne om den opgraderede visumlettelsesaftale. I 2012 var der frugtbare drøftelser inden for rammerne af migrationsdialogen, der blev indledt i 2011, samt ikrafttrædelsen af den bilaterale aftale om lokal grænsetrafik mellem Polen og Rusland i juli 2012, der dækker hele Kaliningradregionen og andre grænseområdet på den polske side. Gennemførelsen af partnerskabet for modernisering skred frem. Det uafhængige civilsamfundsforum holdt sit tredje årsmøde i oktober i Skt. Petersborg.

Uheldigvis blev nogle af virkningerne af Ruslands tiltrædelse af WTO opvejet af nye og uberettigede handelshindringer.

Rusland har endnu ikke opfyldt sit løfte om at modernisere ordningen med betalinger for overflyvning af Sibirien og har i stedet kunstigt knyttet dette spørgsmål til EU's ETS (emissionshandelsystem).

Forbindelserne mellem Bruxelles og Moskva var fortsat tætte, og der var regelmæssige kontakter mellem den højtstående repræsentant/næstformanden og Ruslands udenrigsminister Sergej Lavrov. To topmøder mellem EU og Rusland fandt sted i en konstruktiv atmosfære den 3.-4. juni i Skt. Petersborg og den 20.-21. december i Bruxelles, men der skete kun få fremskridt på centrale samarbejdsområder. Der blev holdt formelle politiske dialogmøder på forskellige niveauer i 2012. EU fortsatte med at arbejde for integration af Rusland i det regelbaserede internationale system, hvilket WTO-medlemskabet understøtter.

---

¹⁷ Europa-Parlamentet vedtog den 26. oktober 2012 en beslutning om de handelsmæssige forbindelser mellem EU og Rusland efter Ruslands tiltrædelse af WTO (2012/0409(RSP)).

EU førte fortsat dialog med Rusland om mange af de internationale spørgsmål, der står øverst på EU's FUSP-dagsorden, f.eks. Syrien, Iran, Mellemøsten generelt, Afghanistan og de langvarige konflikter i det fælles nabo område. EU fortsatte også samarbejdet med Rusland om globale spørgsmål såsom klimaændringer, terrorbekæmpelse, spredning af masseødelæggelsesvåben, organiseret kriminalitet, ulovlig handel og energisikkerhed. I november 2012 blev der iværksat en politisk dialog om terrorbekæmpelse i Moskva.

Menneskerettighederne, demokratiet, retsstaten og den indenlandske udvikling i Rusland gav anledning til stigende bekymring i 2012¹⁸. Lovgivning, der begrænsede civilsamfundets muligheder på forskellig vis, arrestationer og efterforskning af oppositionsledere samt tvivlsomme og uforholdsmæssige domme over aktivister gav anledning til alvorlig tvivl om Ruslands opbakning til retsstatsprincippet og civilsamfundets rolle som en vigtig drivkraft for moderniseringen. Omstændighederne i forbindelse med Sergei Magnitskys død i varetægtsarresten i 2009 blev ikke opklaret. Den højtstående repræsentant/næstformanden reagerede offentligt på denne foruroligende udvikling, og den 11. september 2012 fremsatte hun en erklæring i Europa-Parlamentet om den politiske udnyttelse af retsvæsenet i Rusland. EU blev ved med at bringe disse spørgsmål på bane på de politiske dialogmøder med Rusland, herunder på topmøder og under de menneskerettighedsdrøftelserne mellem EU og Rusland, der finder sted hvert andet år, og hvoraf det sidste fandt sted i december 2012.

Gennemførelsen af aktiviteterne under partnerskabet for modernisering mellem EU og Rusland, der blev iværksat i 2010, fortsætter. En fælles uformel arbejdsplan blev revideret og ajourført i 2012. En fjerde fremskridtsrapport blev fremlagt til orientering på topmødet den 21. december. Partnerskabet for modernisering mellem EU og Rusland blev suppleret af bilaterale moderniseringspartnerskaber indgået mellem 23 EU-medlemsstater og Rusland. To mere var under forberedelse, og der er vedtaget otte arbejdsplaner.

---

¹⁸ Europa-Parlamentet vedtog den 16. februar 2012 en beslutning om det forestående præsidentvalg i Rusland (P7_TA(2012)0054), en beslutning den 15. marts 2012 om resultatet af præsidentvalget i Rusland (P7_TA(2012)0088), den 13. september 2013 en beslutning om den politiske anvendelse af retsvæsenet i Rusland (P7_TA(2012)0352). Derudover vedtog Europa-Parlamentet den 23. oktober 2012 en henstilling om Sergei Magnitskysagen (P7_TA(2012)0369). Magnitskysagen blev også nævnt af formanden for Det Europæiske Råd i en skrivelse til daværende præsident Dmitrij Medvedev. Den højtstående repræsentant/næstformanden har fremsat flere erklæringer om EU's bekymring over ændringerne i den russiske lov om NGO'er (10. juli), om domfældelsen af medlemmerne af punkbandet Pussy Riot i Rusland (17. august), om den nye lov om forræderi i Rusland (25. oktober).

Forhandlingerne om en ny aftale mellem EU og Rusland gjorde kun begrænsede fremskridt i 2012. De to parter udvekslede "positivlister" om mulige handels- og investeringsrelaterede bestemmelser i en sådan aftale. Det aftalte mål er at indgå en strategisk aftale, som skal udgøre en samlet ramme for forbindelserne mellem EU og Rusland i en overskuelig fremtid og bidrage til at udvikle potentialet i vores forbindelser¹⁹.

For så vidt angår eksternt sikkerhed fortsatte det gode samarbejde i forbindelse med pirateribekæmpelsesaktiviteter mellem EU NAVFOR Atalanta og den russiske flådemission, der var deployeret ud for den somaliske kyst. Rusland er blevet opfordret til at overveje indgåelse med Athenemekanismen af en ordning om levering af strategisk lufttransport til EU-ledede militære krisestyringsoperationer. I mellemtiden fortsatte uformelle sonderende drøftelser om en rammeaftale for russisk deltagelse i EU-krisestyringsoperationer uden væsentlige fremskridt i 2012. Rusland afslog også en indbydelse fra EU i juli 2012 til at deltage i EUCAP Nestor-missionen på Afrikas Horn.

EU's energiforbindelser med Rusland var fortsat præget af stærk gensidig afhængighed, idet Rusland forblev EU's vigtigste eksterne energileverandør og EU den største eksterne forbruger af russiske kulbrinteressourcer²⁰.

---

¹⁹ Europa-Parlamentet vedtog den 13. december 2012 en beslutning med henstillinger til Rådet, Kommissionen og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil om forhandlingerne om den nye aftale EU-Rusland (P7_TA(2012)0505)

²⁰ Topmøderne mellem EU og Rusland den 3.-4. juni 2012 i Skt. Petersborg og den 21. december 2012 i Bruxelles og Det Permanente Partnerskabsråd mellem EU og Rusland om energi den 13. december 2012 i Cypern udgjorde nyttige fora til behandling af bl.a. energisikkerhedsspørgsmål.

2.2. DET ØSTLIGE PARTNERSKAB - MULTILATERALT²¹

I 2012 blev der gjort store fremskridt med gennemførelsen af det østlige partnerskab både med det bilaterale og det multilaterale forhandlingsspor. Det østlige partnerskab fulgte en ambitiøs dagsorden. Det østlige partnerskabs topmøde i Warszawa i september 2011 fastslog viljen til at fremskynde den politiske associering og den økonomiske integration og har ført til udarbejdelsen af køreplanen for det østlige partnerskab (15. maj 2012). Det tredje udenrigsministtermøde for det østlige partnerskab (der blev afholdt den 23. juli 2012 i Bruxelles) fastslog, at køreplanen udgør et grundlag for styring og overvågning af den videre gennemførelse af det østlige partnerskab som fastlagt i Prag- og Warszawaerklæringerne indtil næste topmøde i Vilnius (der skal afholdes den 28.-29. november 2013). Ministrene var enige om, at næste udenrigsministtermøde under det østlige partnerskab i 2013 bliver en lejlighed til at revidere gennemførelsen af køreplanen og drøfte den fremadrettede udvikling af det østlige partnerskab som forberedelse af næste topmøde i Vilnius.

EU er rede til at øge investeringerne i de partnerlande, som med held gennemfører deres aftalte reformmålsætninger. Sidste år var vi vidner til de første tildelinger af supplerende finansiel støtte til lande, der er ledende med hensyn til reformer (Armenien, Georgien og Republikken Moldova), herunder på områderne demokratiske reformer, menneskerettigheder og retsstaten, bl.a. inden for rammerne af **integrations- og samarbejdsprogrammet for det østlige partnerskab**, som er baseret på det såkaldte mere-for-mere-princip. Begrænsede fremskridt på disse områder i visse andre lande er imidlertid en udfordring for det overordnede mål om en politiske associering af partnerlandene og økonomisk integration med EU.

---

²¹ Partnerlande: Armenien, Aserbajdsjan, Hviderusland, Georgien, Republikken Moldova og Ukraine.

Inden for **FUSP/FSFP** opfordrede Warszawatopmødet i det østlige partnerskab til øget dialog og samarbejde om internationale sikkerhedsspørgsmål, blandt andet med henblik på partnernes eventuelle deltagelse i civile og militære EU-ledede operationer. Georgien, Republikken Moldova og Ukraine blev indbudt til at deltage i nogle af de seneste FSFP-missioner, og de reagerede positivt. Samtidig vil samarbejdet mellem EU og partnerlandene samt de regionale samarbejdsprojekter og EU-bistandsprogrammerne lægge større vægt på fredelig konfliktløsning og tillidsskabende foranstaltninger.

Arbejdet på de multilaterale platforme fortsatte, hvilket støttede partnerlandene i videreførelsen af deres reformer. Aktive bidrag, støtte og ekspertise med henblik på seminarer og uddannelsesprogrammer blev tilbudt af partnerlande, EU-medlemsstater, EU-institutioner og internationale organisationer. De internationale finansieringsinstitutioner ydede også bistand ad forskellige kanaler.

Det østlige partnerskabs multilaterale platform for demokrati, god regeringsførelse og stabilitet (platform I) fokuserede primært på arbejdet på området reform af den offentlige administration, asyl og migration, forbedring af retsvæsenet, korruptionsbekæmpelse, FSFP, støtte til overholdelse af menneskerettighederne og sikker forvaltning af statsgrænser. Gennemførelsen af aktiviteterne under platform I blev støttet af Europarådet under en Europarådsfacilitet til at dække valgstandarder, reform af retsvæsenet, god regeringsførelse, korruptionsbekæmpelse og samarbejde mod it-kriminalitet.

Samarbejdet på **FSFP**-området nåede et skridt videre som planlagt i køreplanen for det østlige partnerskab. Det østlige partnerskabs workshop om FSFP (den 9. november 2012 i Bruxelles) fremhævede alle seks partnerlandes store interesse i at indgå i regelmæssige multilaterale høringer om FSFP. Platformen gav EU-Udenrigstjenesten til opgave at udarbejde et mandat for et **FSFP-panel** inden for rammerne af platform I.

På området **integreret grænseforvaltning** hjalp gennemførelsen af projekter i forbindelse med projekter under flagskibsinitiativet med at nå målet i køreplanen for det østlige partnerskab om øget effektivitet og sikkerhed ved grænseovergange og forbedring af partnerlandenes grænsemyndigheders og tolderes effektivitet i almindelighed.

Østflagskibsinitiativet til forebyggelse og afhjælpning af naturkatastrofer og menneskeskabte katastrofer bidrog til at opbygge de deltagende landes kapacitet til katastrofeforebyggelse, beredskab og reaktion på lokalt, nationalt og regionalt plan.

De **uformelle dialoger under det østlige partnerskab** (første møde den 5. juni 2012 i Chisinau) dannede grundlag for åbne drøftelser mellem det østlige partnerskabs udenrigsministre og EU om relevante spørgsmål, herunder FSFP, gennemførelse af køreplanen og sektordialog²².

2.3. DET ØSTLIGE PARTNERSKAB – BILATERALT

2.3.1 UKRAINE

Generelt udviste Ukraine et blandet billede med hensyn til udviklingen af et dybt og holdbart demokrati. Nogen positiv udvikling, herunder på området reform af retsvæsenet og foreningsfrihed, forblev overskygget af problemet med selektiv retspleje²³, der fortsat var markant placeret på dagsordenen for den politiske dialog mellem EU og Ukraine. Europa-Parlamentets mission under ledelse af den tidligere polske præsident Aleksander Kwaśniewski og den tidligere formand for Europa-Parlamentet Pat Cox, som blev etableret i maj 2012, ydede en betydelig støtte til EU's bestræbelser på at overvåge tilfælde af selektiv retspleje og sikre den nødvendige lægebehandling af den tidligere ukrainske premierminister Julia Timosjenko.

---

²² Det 2. uformelle dialogmøde under det østlige partnerskab med sektordialog om transport holdes den 12.-13. februar 2013 i Tbilisi og det 3. i september 2013 i Jerevan.

²³ Fælles erklæring fra højtstående repræsentant Catherine Ashton og kommissær Štefan Füle af 27. februar om dommen mod Jurij Lutsenko og af 29. august om den dom, som Ukraines højeste specialret afsagde i sagen mod Julia Timosjenko Europa-Parlamentet vedtog den 24. maj 2012 en beslutning om situationen i Ukraine, sagen om Julia Timosjenko (P7_TA-PROV(2012)0221).

Den 28. oktober 2012 resulterede parlamentsvalget i et blandet billede med mange mangler, og det betød forringelser på flere områder. På grund af retssager, som ikke overholdt internationale standarder, blev nogle oppositionsrepræsentanter forhindret i at stille op til parlamentsvalget²⁴.

En anden EU-rapport om Ukraines gennemførelse af handlingsplanen om visumliberalisering blev udsendt i februar 2012. Aftalen om ændring af aftalen om lettelse af udstedelsen af visa mellem Ukraine og EU blev undertegnet den 23. juli 2012²⁵. Associeringsaftalen, herunder som en integrerende del et vidtgående og bredt frihandelsområde, blev paraferet den 30. marts 2012.

Rådet vedtog den 10. december 2012 Rådets konklusioner, hvori det på ny bekræfter sit tilsagn om at undertegne associeringsaftalen og frihandelsaftalen, så snart de ukrainske myndigheder udviser beslutsom handling og håndgribelige fremskridt på de områder, der er specificeret i konklusionerne (valg-, domstols- og forfatningsreformer), eventuelt i forbindelse med det østlige partnerskabs topmøde i november 2013 i Vilnius²⁶.

2.3.2. REPUBLIKKEN MOLDOVA

Forhandlingerne om en associeringsaftale med Republikken Moldova fortsatte med at gøre dynamiske fremskridt i løbet af året, og de er allerede afsluttet i 2013. I februar 2012 blev der officielt indledt forhandlinger om et vidtgående og bredt frihandelsområde som en integrerende del af den fremtidige associeringsaftale; disse forhandlinger blev afsluttet i 2013. I juni 2012 konkluderede den tredje vurderingsrapport fra Kommissionen om Republikken Moldovas fremskridt med hensyn til handlingsplanen for visumliberalisering, at dette partnerland havde opfyldt alle benchmarks under handlingsplanens første fase. Dette gjorde det muligt for Kommissionen i november 2012 at iværksætte vurderingen af benchmarks under anden - og sidste - fase af handlingsplanen.

---

²⁴ Fælles erklæringer fra den højtstående repræsentant Catherine Ashton og kommissær Štefan Füle af 12. og 29. oktober og 12. november om parlamentsvalget den 28. oktober.

²⁵ trådte i kraft den 1. juli 2013.

²⁶ Europa-Parlamentet vedtog den 13. december 2012 en beslutning om situationen i Ukraine (P7_TA(2012)0507).

Republikken Moldova begyndte at samarbejde med EU i forbindelse med FSFP. En rammeaftale om Republikken Moldovas deltagelse i EU's krisestyringsoperationer blev indgået den 13. december 2012, og Republikken Moldova er blevet indbudt til at tilslutte sig EUCAP Nestor-missionen på Afrikas Horn.

Den Europæiske Unions grænsebistandsmission i Republikken Moldova og Ukraine (EUBAM) ydede fortsat vigtige bidrag til udvikling af grænseforvaltningsprocedurer, der lever op til EU's standarder, og som opfylder moldoviske og ukrainske borgeres samt de rejsendes og handelens legitime behov, hvilket igen øger den regionale sikkerhed og støtter den økonomiske udvikling. EUBAM fortsatte også med at hjælpe med at gennemføre en række vigtige kommissionsinitiativer inden for told, bekæmpelse af svig og grænseforvaltning og at give neutral, teknisk rådgivning og tjenesteydelser til de to sider i konflikten om Transdnestrien. Dette bidrog navnlig til genoptagelsen af fuldt udbygget jernbanetrafik gennem Transdnestrien²⁷.

EU intensiverede sine bestræbelser på at bidrage til bilæggelse af konflikten om **Transdnestrien**. De officielle forhandlinger i "5+2"-format, der blev genoptaget i 2011, gjorde kvalitative fremskridt, navnlig efter at de "5+2" ved konsensus blev enige om en omfattende dagsorden for forhandlingerne i april 2012²⁸. På samlingen i Udenrigsrådet i september 2012 blev de restriktive foranstaltninger, der blev indført i 2003 over for den transdnestrisk ledelse, delvis ophævet, mens der blev fastholdt en nøje overvågning af situationen i de skoler i Transdnestrien, der administreres af Republikken Moldova, og hvor man benytter latinske bogstaver, for at fremme en positiv udvikling. En række bilaterale besøg på højt niveau afspejlede uddybningen af forholdet mellem EU og Republikken Moldova, herunder præsident Nicolae Timoftis besøg i Bruxelles i april og formand José Manuel Barrosos besøg i Chisinau i november 2012.

---

²⁷ Erklæring fra den højtstående repræsentant Catherine Ashtons talsmand om jernbanegods-transit gennem Transdnestrien, den 30. april 2012.

²⁸ Erklæring fra den højtstående repræsentant Catherine Ashton på "5+2"-mødet den 17.-18. april 2012 i Wien.

2.3.3. HVIDERUSLAND

I hele 2012 gentog EU konsekvent sin støtte til den kritiske politik over for Hviderusland, bl.a. gennem dialog og deltagelse i det østlige partnerskab. EU mindede om, at udviklingen af bilaterale forbindelser under det østlige partnerskab afhang af fremskridt i forbindelse med Hvideruslands overholdelse af principperne om demokrati, retsstat og menneskerettigheder²⁹.

I marts 2012 i Minsk iværksatte EU et nyt instrument i forbindelserne med Hviderusland, nemlig den europæiske dialog om modernisering (EDoM) med Hviderusland³⁰.

I marts 2012 havde EU udpeget 243 enkeltpersoner som omfattet af visumforbud og indefrysning af aktiver, indført en embargo mod våben og materiale, som kan anvendes til intern undertrykkelse, vedtaget en restriktiv tilgang til EIB/EBRD-lån og indefrosset 32 virksomheders aktiver. Pakken med restriktive foranstaltninger blev konsolideret og videreført i oktober 2012.

Efter afgørelserne i januar og februar om at udvide kriterierne for de restriktive foranstaltninger over for Hviderusland og udpege yderligere 21 personer anmodede den hviderussiske part EU's og Polens ambassadører i Minsk om at forlade landet med henblik på konsultationer. Som reaktion forlod alle EU's medlemsstaters ambassadører landet i en periode på næsten to måneder.

---

²⁹ Europa-Parlamentet vedtog den 16. februar 2012 en beslutning om dødsstraf i Hviderusland, navnlig sagerne om Dzmitrij Kanavalau og Uladzislau Kavalyou (2012/0063(RSP)), den 29. marts 2012 en beslutning om situationen i Hviderusland (P7_TA(2012)0454), den 5. juli 2012 en beslutning om Hviderusland, særlig sagen om Andrzej Poczobut (P7_TA(2012)0300) og den 26. oktober 2012 en beslutning om situationen i Hviderusland efter parlamentsvalget den 23. september 2012 (P7_TA(2012)0410).

³⁰ Der er fire arbejdsgrupper i Minsk inden for rammerne af dialogen med deltagelse af repræsentanter for det hviderussiske civilsamfund. EU's medlemsstater har også afholdt en række såkaldte moderniseringsseminarer inden for rammerne af den europæiske dialog om modernisering. De hviderussiske myndigheder har hidtil ikke deltaget i den europæiske dialog om modernisering.

EU har i 2012 ved flere lejligheder udtrykt bekymring over den manglende overholdelse af menneskerettighederne, retsstatsprincippet og de demokratiske principper, herunder i konklusioner, som Rådet vedtog i marts og oktober 2012. I konklusionerne fra marts fordømte EU henrettelsen af Uladzislaw Kavalyow og Dzmitry Kanavalaw, og de opfordrede Hviderusland til at tilslutte sig et globalt moratorium for dødsstraf. I juli tog EU initiativ til en resolution i FN's Menneskerettighedsråd, som indført en særlig rapportør vedrørende menneskerettighedssituationen i Hviderusland. EU krævede gentagne gange øjeblikkelig og ubetinget frigivelse og rehabilitering af alle politiske fanger. I hele 2012 blev der løsladt tre politiske fanger efter at være blevet presset til at underskrive anmodninger om præsidentens benådning.

Parlamentsvalget fandt sted den 23. september 2012. OSCE/ODIHR-valgobservationsmissionen konkluderede, at mange af OSCE's tilsagn, herunder borgernes foreningsfrihed, ret til at stille op til valg og ytringsfrihed, ikke blev overholdt. Valget blev ikke administreret på en upartisk måde, og klagerne og appellerne blev ikke altid behandlet med effektive retsmidler. Trods visse forbedringer sikrede de juridiske rammer om valget ikke i tilstrækkelig grad, at valget blev afholdt i overensstemmelse med OSCE's internationale standarder. Den højtstående repræsentant/næstformanden og kommissær Štefan Füle anførte, at valget var endnu en forpasset lejlighed til at afholde valg i overensstemmelse med internationale standarder.

Kommissionens tilbud fra juni 2011 til Hviderusland om at indlede forhandlinger om aftaler om visumlettelse og tilbagesøgelse forblev ubesvarede fra Hvideruslands side. I mellemtiden gjorde EU's medlemsstater optimal brug af den nuværende fleksibilitet, som visumkodeksen giver, navnlig med hensyn til mulighederne for at give afkald på og nedsætte visumgebyrer for visse kategorier af hviderussiske borgere eller i individuelle tilfælde.

2.3.4. SYDKAUKASUS

EU fortsatte med at intensivere sit engagement med landene i Sydkaukasus i 2012. I februar 2012 vedtog Rådet konklusioner om Sydkaukasus, hvori det bekræftede sit tilsagn om at fremme velstand, sikkerhed, demokrati, retsstatsprincipperne, respekten for menneskerettighederne, god regeringsførelse, bæredygtig udvikling og regionalt samarbejde i hele Sydkaukasus og erklærede sig rede til at styrke sine bestræbelser på at støtte tillidsskabelse og fredelig bilæggelse af konflikterne i regionen i tæt samarbejde med alle de relevante parter. I juli 2012 besøgte formanden for Det Europæiske Råd, Herman van Rompuy, alle tre lande i Sydkaukasus.

EU opretholdt sit stærke engagement med **Georgien**³¹ med henblik på at fremme reformer og intensivere sine forbindelser, ikke mindst som et resultat af sine tilsagn om løsning på konflikten fra 2008. Forhandlingerne om en associeringsaftale fortsatte, og forhandlingerne om et vidtgående og bredt frihandelsområde mellem EU og Georgien som en integrerende del af associeringsaftalen blev iværksat i marts 2012. Visumdialogen mellem EU og Georgien blev intensiveret med forbedelserne til iværksættelsen af handlingsplanen om visumliberalisering i begyndelsen af 2013. EU samarbejdede med den nye georgiske regering, der tiltrådte i oktober 2012, og modtog besøg af den georgiske premierminister Bidzina Ivanishvili og præsident Mikheil Saakashvili i Bruxelles i november, og kort efter besøgte den højtstående repræsentant/næstformanden Georgien. EU spillede en vigtig rolle ved at yde bistand til overgangs- og sameksistensprocessen i det politiske liv i Georgien efter parlamentsvalget. Dette omfattede udnævnelsen af en særlig rådgiver for lov- og forfatningsreformer og menneskerettigheder (Thomas Hammarberg, tidligere menneskerettighedskommissær i Europarådet), der skal samarbejde direkte med den georgiske regering, parlamentet og præsidenten og rådgive på EU's vegne med hensyn til reform af domstolene, retsvæsenet og forfatningen samt inden for retshåndhævelse, fængselsvæsenet og menneskerettigheder.

---

³¹ Europa-Parlamentet vedtog den 26. oktober 2012 en beslutning om valget i Georgien (P7_TA(2012)0411).

EU's observatørmission (EUMM) Georgia spillede i 2012 fortsat en vigtig rolle i regionen ved med held at bidrage til de stabiliserende, normaliserende og tillidsskabende foranstaltninger i landet. Mandatet for EUMM Georgia blev endnu en gang forlænget. Missionen gennemfører sit nuværende mandat med mindst 200 observatører, der arbejder med alle kerneopgaverne med fokus på de stabiliserende og tillidsskabende opgaver.

EU spillede fortsat en ledende rolle i de internationale drøftelser i Genève, hvor det er formand sammen med FN og OSCE. EU's særlige repræsentant for Sydkaukasus og krisen i Georgien, ambassadør Philippe Lefort, var aktivt engageret i konfliktløsningsbestrebelse inden for rammerne af disse drøftelser og tog sig af følgerne af konflikten fra 2008 mellem Georgien og Rusland samt Georgiens tilgang til løsrivelsesregionerne. Drøftelserne i Genève omfatter spørgsmål vedrørende sikkerhed og stabilitet samt humanitære spørgsmål, herunder situationen for internt fordrevne og flygtninge og den del af befolkningen, der er berørt af konflikten. EU's bestrebelse på konfliktløsning blev støttet af aktioner iværksat under stabilitetsinstrumentet, af EU-finansierede tillidsskabelses- og beredskabsaktiviteter samt mellemfolkelig kontakter.

I forlængelse af Rådets mandat om bemyndigelse af den højtstående repræsentant til at indlede forhandlinger med Georgien om en rammeaftale for Georgiens deltagelse i EU's krisestyringsoperationer forelagde den højtstående repræsentant/næstformanden et formelt forslag for den georgiske part med en officiel invitation til at indlede forhandlinger under hendes besøg i Tbilisi i november 2012.

EU fastholdt et stærkt engagement med **Armenien**³² med henblik på at støtte landets reformbestræbelser. Forhandlingerne om associeringsaftalen gik godt, og Armenien indledte forhandlinger om et vidtgående og bredt frihandelsområde som en integrerende del af associeringsaftalen. Visumlempelsesaftalen og tilbagetagelsesaftalen blev forhandlet og siden paraferet den 18. oktober; visumlempelsesaftalen blev undertegnet den 17. december³³. Kommissær Štefan Füle besøgte Jerevan i september, og kommissionsformand José Manuel Barroso besøgte Jerevan i december.

Forhandlingerne med **Aserbajdsjan**³⁴ om energispørgsmål, herunder om den transkaspiske rørledning, skred godt frem, ligesom forhandlingerne om visumlempelses- og tilbagetagelsesaftaler. Forhandlingerne om associeringsaftalen er blevet noget forsinket, men begge sider ønsker at fortsætte forhandlingsprocessen i 2013, og EU understreger betydningen af menneskerettigheder, demokrati, retsstatsprincipper og grundlæggende frihedsrettigheder som kernen i de politiske kapitler i aftalen ud over øget samarbejde om en række multilaterale og globale spørgsmål.

I forbindelse med langvarige konflikter arbejdede EUSR aktivt på at øge EU's støtte til konfliktløsningsprocessen vedrørende **Nagorno-Karabakh**. EU arbejdede tæt sammen med Minskgruppen under OSCE om at støtte dens bestræbelser på at finde en løsning for Nagorno-Karabakh. EU finansierede også en række tillidsskabende foranstaltninger til støtte for fredsprocessen, herunder en undersøgelse af "Fordelene ved fred".

---

³² Europa-Parlamentet vedtog den 18. april 2012 en beslutning med Europa-Parlamentets henstillinger til Rådet, Kommissionen og EU-Udenrigstjenesten om forhandlingerne om associeringsaftalen mellem EU og Armenien (P7_TA-PROV(2012)0128).

³³ Begge aftaler er ved at blive ratificeret.

³⁴ Europa-Parlamentet vedtog den 18. april 2012 en beslutning med Europa-Parlamentets henstillinger til Rådet, Kommissionen og EU-Udenrigstjenesten om forhandlingerne om associeringsaftalen mellem EU og Aserbajdsjan (P7_TA-PROV(2012)0127). Europa-Parlamentet vedtog også den 24. maj 2012 en beslutning om menneskerettighedssituationen i Aserbajdsjan (P7_TA(2012)0228) og den 13. september 2012 en beslutning om Aserbajdsjan: sagen Ramil Safarov (P7_TA(2012)0356).

2.4. CENTRALASIEN

I løbet af 2012 intensiveredes gennemførelsen af EU-strategien for Centralasien yderligere, herunder gennem politisk dialog og teknisk samarbejde.

Rådet godkendte i juni 2012 den seneste situationsrapport om strategigennemførelse i form af omfattende rådskonklusioner. Den konkluderer, at strategien fortsat er gyldig, og omfattede en skitse af fremtidige retningslinjer med fokus på aktioner af stor betydning for de kommende år, herunder et behov for at se med større opmærksomhed på sikkerhedsspørgsmål i forbindelserne, navnlig i betragtning af udviklingen i Afghanistan og tilbagetrækningen af ISAF-tropper i slutningen af 2014 (som vil øge sikkerhedsudfordringerne i regionen som helhed).

Der blev afholdt et ministermøde mellem EU og Centralasien i november 2012 i Bisjkek, Kirgisistan, som blev ledet af den højtstående repræsentant/næstformanden. Mødet gav lejlighed til en udveksling af synspunkter om strategien for Centralasien og revisionen af EU-strategien samt drøftelser om regionale udfordringer, herunder miljø- og vandspørgsmål såvel som energisamarbejde og internationale spørgsmål. Der blev opnået enighed om at indlede en sikkerhedsdialog på højt plan (politiske direktører) mellem EU og Centralasien for at uddybe dialogen om udenrigspolitiske spørgsmål og intensivere samarbejdet om håndtering af internationale trusler. Den højtstående repræsentant/næstformanden foretog bilaterale besøg i Kirgisistan, Usbekistan, Tadsjikistan og Kasakhstan³⁵ under sit besøg i Centralasien og mødtes i alle landene med præsidenter og udenrigsministre for at drøfte regionale og bilaterale spørgsmål. Under hele besøget blev spørgsmål om menneskerettigheder taget op, herunder på møder med civilsamfundet. EU har desuden haft indgående drøftelser i forbindelse med de årlige bilaterale menneskerettighedsdialoger.

---

³⁵ Europa-Parlamentet vedtog den 15. marts 2012 en beslutning om Kasakhstan (P7_TA(2012)0089) og den 22. november 2012 en beslutning om Europa-Parlamentets henstillinger til Rådet, Kommissionen og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil om forhandlingerne om en udvidet partnerskabs- og samarbejdsaftale mellem EU og Kasakhstan (P7_TA(2012)0459).

Inden for rammerne af retsstatsinitiativet blev tredje justitsministtermøde mellem EU og Centralasien afholdt den 6.-7. december i Bruxelles. Ministrene bekræftede de tematiske prioriteter for retsstatsinitiativet mellem EU og Centralasien som f.eks. forfatningsret, forvaltningsret og strafret og styrkelse af retslig kapacitetsopbygning.

Spørgsmål vedrørende grænseforvaltning og regional sikkerhed blev drøftet på det møde i april i Wien, der markerede tiåret for det centralasiatiske grænsesikkerhedsinitiativ.

Forhandlinger om en trilateral aftale med Turkmenistan og Aserbajdsjan om de retlige rammer for et transkaspisk rørledningssystem fortsatte i løbet af året.

Patricia Flor blev i juni udnævnt til EU's særlige repræsentant for Centralasien. EU's særlige repræsentant samarbejdede fortsat med landene i regionen om tværgående spørgsmål og sikkerhedsspørgsmål³⁶.

3. DET VESTLIGE BALKAN

EU prioriterede fortsat det vestlige Balkan meget højt i hele 2012. Rådet bekræftede i december 2012, at det fuldt ud støtter det europæiske perspektiv for hele regionen, som fortsat er afgørende for dens stabilitet, forsoning og fremtid. Det fremhævede også, at der er behov for retfærdig og streng konditionalitet inden for rammerne af de politiske Københavnskriterier og stabiliserings- og associeringsprocessen (SAP), der fortsat dannede de overordnede politiske rammer for forbindelser og forhandlinger med landene i det vestlige Balkan. Regionalt samarbejde og gode naboskabsforbindelser er fortsat en væsentlig del af udvidelsesprocessen.

---

³⁶ Der var i 2012 særligt fokus på vandspørgsmål, specifikt kontroversielle og store vandprojekter, lettelse af dialogen og acceptable løsninger. EUSR bidrog også til revisionen af EU's strategi for et nyt partnerskab med Centralasien og arbejdede ihærdigt på at iværksætte en årlig regional sikkerhedsdialog. Hun deltog i forberedelsen af ministermødet mellem EU og Centralasien i november 2012 og ledsagede den højtstående repræsentant/næstformanden til fire hovedstæder i regionen. Hun fremmede en mere regional tilgang til Afghanistan og støttede internt og eksternt EU's politiske og programmatiske synergier i Centralasien og Afghanistan. Hun gav også politisk fremdrift til den igangværende retsstatsplatform i regionen og fremmede menneskerettighederne i tæt samarbejde med Europa-Parlamentet.

Der blev opnået betydelige fremskridt i regionen med indledningen af tiltrædelsesforhandlingerne med Montenegro og Serbiens kandidatstatus i 2012 samt Kroatiens vellykkede tiltrædelsesproces. EU opretholdt et afgørende engagement i at tackle politiske udfordringer i regionen. Det indtog en ledende rolle i at støtte og fremme dialogen mellem Beograd og Pristina. EU samarbejdede med de politiske ledere i Bosnien-Hercegovina for at komme videre med landets EU-perspektiv, indledte en dialog på højt plan med Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien på en række prioriterede områder som led i tiltrædelsesprocessen og samarbejdede fortsat med Albanien. Dette har bidraget til at bekræfte EU's engagement i regionen, hvilket er afgørende for troværdigheden af EU-perspektivet.

Dialogen mellem Beograd og Pristina. Efter valget i Serbien har den højtstående repræsentant/næstformanden siden oktober 2012 ledet den EU-støttede dialog mellem premierministrene for Serbien og for Kosovo med henblik på en normalisering af deres forbindelser. Denne dialog frembragte allerede i 2012 en række vigtige og konkrete resultater, herunder gennemførelsen af den integrerede grænseforvaltning, forbindelsesarrangementer, beskyttelse af den religiøse arv og kulturarven og opkrævning af toldafgifter³⁷. Rådet roste i december begge premierministre for deres engagement i dialogen og mindede om, at en synlig og holdbar forbedring i forbindelserne mellem Serbien og Kosovo er nødvendig for, at begge kan fortsætte deres respektive EU-integrationsforløb.

Serbien viste øget engagement i at opfylde det vigtige EU-krav om at sikre en synlig og holdbar forbedring af forbindelserne med Kosovo. I løbet af 2012 godkendte landet en række spørgsmål i forbindelse med opfyldelse af de politiske kriterier og i Beograd-Pristinadialogen om Kosovos regionale repræsentation (der gør det muligt for Kosovo selv at deltage i regionale fora). I marts 2012 fik Serbien kandidatstatus.

---

³⁷ Dialogen fortsatte i 2013 og førte til, at de to parter indgik en historisk aftale i april om normalisering af forbindelserne, herunder også i Nordkosovo.

For at fremhæve behovet for fortsatte bestræbelser fra det serbiske lederskabs side på at normalisere landets forbindelser med Kosovo rejste den højtstående repræsentant/næstformanden sammen med USA's udenrigsminister Hillary Clinton til Beograd og mødtes med præsident Tomislav Nikolić og premierminister Ivica Dačić den 30. oktober.

Præsidentvalget og det tidlige parlamentsvalg i maj førte til valget af den daværende leder af det serbiske radikale parti, Tomislav Nikolic, til præsident og dannelsen af en ny koalitionsregering under ledelse af premierminister Ivica Dačić. Både præsident Nikolić og premierminister Dačić bekræftede, at Serbiens fortsatte EU-integrationsproces er landets vigtigste politiske prioritet.

I sine konklusioner af 11. december tilskyndede Rådet Serbien til at puste nyt liv i, videreudvikle og gennemføre reformdagsordenen, navnlig med hensyn til retsstaten og centrale institutioners uafhængighed. Med henblik på en eventuel afgørelse om at indlede forhandlinger med Serbien besluttede Rådet også i løbet af det første halvår af 2013 at undersøge de fremskridt, Serbien har gjort, herunder med hensyn til en normalisering af forbindelserne med Kosovo³⁸.

Kosovo gjorde fortsat fremskridt i spørgsmål vedrørende europæisk integration, herunder sikring af en synlig og holdbar forbedring af landets forbindelser med Serbien. Der er dog stadig udfordringer, navnlig retsstatsprincippet, reform af offentlige administration, valgreform, integration af samfundene og økonomien.

---

³⁸ Der blev i 2013 truffet en positiv afgørelse om indledning af tiltrædelsesforhandlinger.

I 2012 iværksatte EU adskillige initiativer med Kosovo. I januar blev der indledt en visumdialog, der førte til udarbejdelsen af en visumkøreplan i juni. I maj blev der indledt en struktureret dialog med Kommissionen om retsstaten. I oktober udsendte Kommissionen sin feasibilityundersøgelse af en stabiliserings- og associeringsaftale. Med henblik på en eventuel afgørelse om at indlede forhandlinger om en SAA med Kosovo besluttede Rådet i december i løbet af det første halvår af 2013 at undersøge de fremskridt, Kosovo har gjort, på grundlag af en rapport fra Kommissionen og den højtstående repræsentant³⁹.

EU's nye særlige repræsentant i Kosovo, Samuel Zbogar, blev udpeget til at begynde sit arbejde i februar 2012, og EULEX-mandatet blev forlænget til juni 2014.

EULEX-missionen gjorde også betydelige fremskridt i forbindelse med sit eksekutive mandat med flere end 300 offentliggjorte domme, mange vedrørende alvorlig kriminalitet og mange vedrørende højtstående personer. EULEX-anklagere har været inddraget i mere end 1851 sager. Ved at efterforske højtstående ledere har missionen udfordret opfattelsen af straffrihed. Missionen har fortsat ydet rådgivning og støtte til de lokale myndigheder med henblik på at forbedre Kosovos institutionelle kapacitet til at tackle retsstatens udfordringer.

Bosnien-Hercegovina. I 2012 fortsatte EU gennemførelsen af strategien og instrumenterne som omhandlet i de konklusioner, Rådet vedtog i marts 2011. Dette engagement, som på stedet kom til udtryk gennem det arbejde, der blev resultatet af EU's øgede tilstedeværelse under ledelse af EU's særlige repræsentant/delegationschef Peter Sørensen, bidrog til at komme ud af det politiske dødvande, som har været siden parlamentsvalget i 2010, og det bidrog til dannelsen af en centralregering i Bosnien-Hercegovina i februar 2012. Det nye politiske momentum førte til vedtagelsen af vigtig EU-relateret lovgivning, navnlig loven om statsstøtte og loven om folketælling.

---

³⁹ Der blev i 2013 truffet en positiv afgørelse om indledning af forhandlinger om en stabiliserings- og associeringsaftale.

Dette positive momentum forsvandt imidlertid i løbet af sommeren på grund af splittelser i Bosnien-Hercegovinas regeringskoalition og i lyset af de på det tidspunkt forestående lokalvalg i oktober. Senere i november kom der en regeringsrokade. Det hjalp til en vis grad til at udbedre de skadede forbindelser blandt de ledende politiske partier, men var ikke nok til at overvinde det politiske dødvande i føderationen Bosnien-Hercegovinas regering, som fortsatte indtil årets udgang.

Den højtstående repræsentant/næstformanden blev ved med at samarbejde med Bosnien-Hercegovina gennem regelmæssig dialog med Bosnien-Hercegovinas ledere, men også gennem politisk støtte til dialogen på højt niveau om tiltrædelsesprocessen⁴⁰. Med henblik på yderligere at styrke dette engagement besøgte den højtstående repræsentant/næstformanden sammen med USA's udenrigsminister Hillary Clinton Sarajevo for indtrængende at tilskynde Bosnien-Hercegovinas myndigheder til at tage de nødvendige skridt for at bringe Bosnien-Hercegovina tættere på Den Europæiske Union og de euro-atlantiske strukturer.

Da Bosnien-Hercegovina ikke var i stand til at skabe fremskridt på EU-dagsordenen, beklagede Rådet i december det fortsatte politiske dødvande i Bosnien-Hercegovina og opfordrede landet til at komme videre med EU-dagsordenen og gennemføre Sejdić/Finci-dommen. Rådet opfordrede også Bosnien-Hercegovinas myndigheder til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at forberede landet på Kroatiens tiltrædelse af EU.

I 2012 byggede EU videre på sin omfattende tilstedeværelse på stedet. EU's særlige repræsentant styrkede sit kontor i Banja Luka og oprettede nye lokalkontorer i Brckodistriktet og Mostar.

---

⁴⁰ Dialogen på højt plan om tiltrædelsesprocessen blev skudt i gang i juni med det formål at lette samarbejdet blandt Bosnien-Hercegovinas politiske ledere om de skridt, der er nødvendige for at komme videre ad vejen mod EU. Inden for rammerne af dialogen på højt plan om tiltrædelsesprocessen tilsluttede de politiske ledere sig en køreplan, der fører til gennemførelse af ECHR-dommen, men der er ikke sket fremskridt indtil nu.

I juni 2012 afsluttede EU sin politimission i Bosnien-Hercegovina (EUPM), den første mission under den europæiske sikkerheds- og forsvarspolitik (ESFP), der blev iværksat i januar 2003. EUPM bistod Bosnien-Hercegovinas myndigheder med at skabe en moderne, professionel multietnisk politistyrke, der var klar til at tage fuldt ansvar for at opretholde retshåndhævelse i henhold til internationale standarder. Efter afslutningen har EU fortsat været aktivt på dette område gennem andre ESFP-redskaber, navnlig gennem den nye afdeling for indre anliggender og offentlig sikkerhed under EU's særlige repræsentants kontor og gennem programmerne for førtiltrædelsesbistand.

EUFOR Althea blev omstruktureret den 1. september 2012. Operationen har nu op til 600 mand og fokuserer på kapacitetsopbygning og uddannelse af Bosnien-Hercegovinas væbnede styrker, samtidig med at den opretholder kendskab til situationen og en troværdig afskrækkelsesstyrke til at støtte bestræbelser på at opretholde eller genskabe et sikkert miljø. Den 14. november 2012 blev missionens eksekutive mandat forlænget af FN's Sikkerhedsråd for endnu et år.

Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien. Efter det tidlige parlamentsvalg i juni 2011 blev der dannet en ny koalition mellem premierminister Nicola Gruevski og lederen af DUI, Ali Ahmeti, og den viste sig at være stabil og funktionel i 2012, om end der var en regeringskrise i august over spørgsmål, der hang direkte sammen med konflikten i 2001 (herunder sociale rettigheder for nogle veteraner). I februar og april 2012 skabte to hændelser med tab af menneskeliv spændinger mellem de forskellige etniske befolkningsgrupper. EU-delegationen påtog sig i tæt samarbejde med EU-medlemsstaterne og internationale parter at hjælpe med at tackle vanskelighederne og opfordrede til en effektiv retslig opfølgning. Denne udvikling understregede igen, at Ohridrammeaftalen fortsat er en kilde til politisk sammenhængskraft i landet. Fuld gennemførelse og revision af den prioriteres højt.

Europa-Kommissionen iværksatte i foråret 2012 en dialog på højt niveau om tiltrædelse (HLAD), som forløb i tre runder. Den fungerede som en katalysator for en fremskyndelse af reformer på grundlag af direkte kontakter på højt niveau mellem regeringen og Kommissionen. I oktober gentog Kommissionen sin anbefaling af at indlede tiltrædelsesforhandlinger. Rådet noterede sig anbefalingen og anerkendte de fremskridt, der var gjort. Rådet, der bemærkede, at der er behov for en vedholdende indsats, opfordrede indtrængende til, at reformtempoet fastholdes med fortsat fokus på retsstatsforhold, herunder med hensyn til ytringsfrihed, bekæmpelse af korruption og forholdet mellem de etniske grupper og forsoning.

Rådet mindede om, at opretholdelse af gode naboskabsforbindelser, herunder en gensidigt acceptabel forhandlingsløsning på navnespørgsmålet i FN-regi, fortsat er afgørende. Rådet hilste også det momentum velkommen, som var opstået som følge af de nylige kontakter/udvekslinger på baggrund af et græsk forslag til aftalememorandum. Rådet var desuden opmuntret af nylige kontakter med FN's mægler Matthew Nimetz. Det noterede sig også kontakterne mellem Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien og Bulgarien og så frem til, at de giver sig udtryk i konkrete handlinger og resultater. Kommissionen blev bedt om at udarbejde en rapport senest i foråret 2013, som kan vurdere gennemførelsen af reformerne i forbindelse med HLAD samt de skridt, der er taget for at fremme gode naborelationer og nå frem til en forhandlet og gensidigt accepteret løsning på navnespørgsmålet i FN-regi. På grundlag af denne rapport vil Rådet med henblik på en eventuel indledning af tiltrædelsesforhandlinger vurdere fremskridtene i første halvår af 2013.

Den 24. december opstod der et skænderi i parlamentet mellem oppositionen og regeringen om proceduren for vedtagelse af budgettet for 2013. EU's bestræbelser på at dæmpe denne krise var stadig i gang i slutningen af 2012.

Albanien. I november 2011 fremmede EU en aftale mellem det regerende demokratiske parti og socialistpartiet, der var i opposition, og lagde grunden til et samarbejde på tværs af partierne om EU-relaterede reformer. I 2012 førte dette til fremskridt med hensyn til de vigtige prioriterede områder, der var udpeget i Kommissionens rapport fra 2010. Der blev opnået enighed om reformen af valgloven, valget af ombudsmand og reformen af immuniteter med tværpolitisk støtte. Kommissionen anerkendte de fremskridt, der var gjort, og anbefalede i oktober 2012, at Rådet giver Albanien status af kandidatland, med forbehold af at det gennemfører tre vigtige foranstaltninger på områderne retsvæsenet, reform af den offentlige forvaltning og revision af parlamentets forretningsorden. I december 2012 besluttede Rådet at træffe afgørelse om, hvorvidt det skulle give landet denne status, når Kommissionen har meddelt, at de tre foranstaltninger er blevet godkendt, og understregede behovet for en yderligere indsats på områderne korrupsion og organiseret kriminalitet. Det understregede også betydningen af at afholde parlamentsvalg i juni 2013 i overensstemmelse med internationale standarder og opfordrede Albanien til at undgå erklæringer, der er i modstrid med gode naborelationer. Landets 100-årsdag forløb fredeligt i november 2012, men førte til stigende nationalistisk retorik. I slutningen af året var den regerende koalition og oppositionen ikke nået til enighed om at vedtage de tre love, efterhånden som starten på kampagnen op til parlamentsvalget kom nærmere. Den politiske polarisering mellem de to centrale parter fortsatte.

Montenegro. EU indledte tiltrædelsesforhandlinger med Montenegro den 29. juni 2012. Det Europæiske Råd noterede sig på mødet i december med tilfredshed Montenegros fremskridt i det seneste år og behovet for at bygge videre på de fremskridt, der allerede er gjort. Der skulle lægges særlig vægt på at videreudvikle en solid resultatliste på retsstatsområdet med det mål at sikre bæredygtige og varige reformer. I december 2012 åbnede Montenegro kapitel 25, "Videnskab og forskning", og afsluttede det foreløbigt.

Kroatien. I overensstemmelse med tiltrædelsestraktaten fra december 2011 fortsatte Kommissionen med nøje at overvåge Kroatiens tiltrædelsesforberedelser, der navnlig fokuserede på konkurrenceevne, retsvæsen og grundlæggende rettigheder og retfærdighed, frihed og sikkerhed. En generel tilsynsrapport blev fremlagt sammen med resten af "udvidelsespakken" i oktober 2012, hvilket overordnet bekræftede, at Kroatiens tiltrædelsesforberedelser var på sporet, og der blev påpeget et begrænset antal områder, hvor der var behov for yderligere fremskridt inden tiltrædelsen.

4. TYRKIET OG DE VESTEUEROPÆISKE NABOLANDE

4.1. TYRKIET

Tyrkiet vedblev med at være en vigtig samarbejdspartner for EU, både som kandidatland og som en ledende regional partner i betragtning af sin dynamiske økonomi og strategiske placering. Tyrkiet har været aktiv i forbindelse med Syrien og stærkt og ofte fordømt styrets vold mod civile og ydet vital humanitær bistand til titusinder af syrere, der er flygtet ud af landet. EU anerkendte Tyrkiets rolle og roste Tyrkiet for at tage en stor del af byrden. Tyrkiet var fortsat aktivt i de omkringliggende lande og spillede fortsat en betydelig rolle ved at støtte reformer, herunder med hensyn til udviklingen i Nordafrika. Tyrkiet var også fortsat en central regional aktør i Mellemøsten, på det vestlige Balkan, i Afghanistan/Pakistan, i det sydlige Kaukasus og på Afrikas Horn. I denne forbindelse fastholdt den højtstående repræsentant/næstformanden sit engagement i yderligere at fremme og styrke EU's politiske dialog med Tyrkiet om udenrigspolitiske spørgsmål af fælles interesse, og hun holdt flere møder med den tyrkiske udenrigsminister, Ahmet Davutoglu.

EU påskønnede endvidere i høj grad det stærke tyrkiske engagement i FSFP-missioner og -operationer, navnlig EUFOR ALTHEA og EULEX KOSOVO. Tyrkiet udtrykte principiel interesse i fremtidige FSFP-missioner.

EU fortsatte støtten til den interne reformproces og dens dynamik i Tyrkiet, f.eks. i form af den positive dagsorden, der blev udarbejdet i 2012, og det hilste de tyrkiske myndigheders indledning af en fredsdiallog med kurderne velkommen.

Rådet bekræftede på ny den betydning, det tillægger EU's forbindelser med Tyrkiet, og at det er i begge parter interesse, at tiltrædelsesforhandlingerne snart får fornyede impulser. Tyrkiet var fortsat engageret i processen med tiltrædelsesforhandlinger og den politiske reformdagsorden, men der er behov for en yderligere betragtelig indsats i retning af at overholde Københavnskriterierne fuldt ud på en række områder, navnlig hvad angår grundlæggende frihedsrettigheder. Der er en aktiv dialog om bekæmpelse af terrorisme i gang mellem EU og Tyrkiet; der er også gjort fremskridt i retning af at indlede en dialog om visumliberalisering mellem Europa-Kommissionen og de tyrkiske myndigheder. Indledningen af en sådan dialog afhænger imidlertid af Tyrkiets undertegnelse af en tilbagetagelsesaftale med EU, som stadig mangler.

Rådet gentog i sine konklusioner af 11. december 2012, at Tyrkiet utvetydigt skal forpligte sig til at etablere gode forbindelser med nabolandene og finde en fredelig løsning på tvister i overensstemmelse med De Forenede Nationers pagt, herunder om nødvendigt ved hjælp af Den Internationale Domstol. I den forbindelse gav Unionen udtryk for alvorlig bekymring, og den opfordrede Tyrkiet til at undgå enhver form for trussel eller handling, som rettes mod en medlemsstat, eller kilde til konflikt eller handlinger, som kan skade gode naboskabsforbindelser og en fredelig bilæggelse af tvister. Desuden understregede EU igen alle EU-medlemsstaternes suveræne rettigheder, der bl.a. omfatter indgåelse af bilaterale aftaler og efterforskning og udnyttelse af deres naturressourcer i overensstemmelse med gældende EU-ret og folkeretten, herunder FN's havretskonvention.

I sine konklusioner fra december 2012 noterede Rådet sig endvidere med dyb beklagelse, at Tyrkiet til trods for flere opfordringer fortsat nægtede at opfylde sin forpligtelse til fuld ikkediskriminatorisk gennemførelse af tillægsprotokollen til associeringsaftalen i forhold til alle medlemsstater. Dette kunne ellers i væsentlig grad fremskynde forhandlingsprocessen. Hvis der ikke sker fremskridt i forbindelse med dette spørgsmål, vil Rådet fastholde sine foranstaltninger fra 2006, hvilket vil få en vedvarende effekt på de samlede fremskridt i forhandlingerne.

Endvidere har Tyrkiet beklageligvis stadig ikke gjort fremskridt hen imod den nødvendige normalisering af forbindelserne med Republikken Cypern. I den forbindelse opfordrede EU Tyrkiet til at ophøre med at blokere for medlemsstaters tiltrædelse af internationale organisationer og mekanismer⁴¹. I Rådets konklusioner fra december beklagede Rådet også dybt Tyrkiets indefrysning af forbindelserne med EU-formandskabet i andet halvår af 2012, de erklæringer, Tyrkiet har fremsat i den forbindelse, samt den manglende tilpasning til EU's holdninger eller erklæringer i internationale fora.

---

⁴¹ Se MD 11485/12.

Rådet erindrede også om, at Tyrkiet forventes aktivt at støtte de igangværende forhandlinger med henblik på en retfærdig, samlet og holdbar løsning på det cypriotiske problem inden for rammerne af FN, i overensstemmelse med FN's Sikkerhedsråds relevante resolutioner og under overholdelse af de principper, som Unionen bygger på. Tyrkiets konkrete tilsagn om og bidrag til en sådan samlet løsning er af afgørende betydning.

4.2. VESTEUEUROPA

VESTEUEUROPA. Grundlaget for EU's forbindelser med disse lande er omfattende samarbejdsaftaler såsom aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (**Norge, Island og Liechtenstein**) og Schengenaftalen (de samme tre lande plus **Schweiz**)⁴². I december offentliggjorde Kommissionen sin gennemgang af, hvordan EØS-aftalen virker, og sin meddelelse om forbindelserne med Fyrstendømmet Andorra, Fyrstendømmet Monaco og Republikken San Marino. Rådet vedtog sine halvårslige konklusioner om EU's forbindelser med EFTA-landene og konklusionerne om forbindelserne med Fyrstendømmet Andorra, Fyrstendømmet Monaco og Republikken San Marino.

På FUSP-området blev EU's samarbejde med EØS/EFTA-staterne yderligere uddybet i 2012 i kraft af disse staters tilslutning til en lang række FUSP-erklæringer og gennem samarbejde om visse fælles aktioner. EU havde også regelmæssige politiske dialoger på forskellige niveauer og i forskellige sammenhænge med en stigning i de mere uformelle dialoger i tilknytning til vigtige internationale begivenheder.

For så vidt angår FSFP-samarbejde har Schweiz udtrykt vilje til at deltage i EUAVSEC-South Sudan og EUCAP SAHEL NIGER. Schweiz deltager i øjeblikket i EU's militæroperation EUFOR Althea i Bosnien-Hercegovina (med 19 personer) og i den civile mission i Kosovo (EULEX) (med 8 personer), Norge deltog i operationerne EUNAVFOR Atalanta, EULEX Kosovo, EUJUST Lex og tilbød personale til EUCAP Nestor. Det er også en del af den nordiske kampgruppe.

---

⁴² Europa-Parlamentet vedtog den 24. maj 2012 en beslutning om schweiziske kvoter for antallet af opholdstilladelser til personer, der er statsborgere i Polen, Litauen, Letland, Estland, Slovenien, Slovakiet, Den Tjekkiske Republik og Ungarn (P7_TA(2012)0226).

Norge og Schweiz fik i november 2012 adgang til at deltage i ASEM.

Der er et meget godt og nært samarbejde mellem EU og **Norge** på det udenrigspolitiske område, navnlig om Mellemøsten (hvor Norge er formand for Ad hoc-forbindelsesudvalget), det arabiske forår og arktiske spørgsmål. Der har været afholdt regelmæssige dialogmøder i 2012 på alle niveauer. Norge er lige som Island en stærk støtte til EU's ansøgning om fast observatørstatus i Det Arktiske Råd. Den højtstående repræsentant/næstformanden besøgte Arktis, herunder Norge, i marts 2012. Norge er fortsat en nøglepartner på energisikkerhedsområdet. Formand Herman Van Rompuy, José Manuel Barroso og Martin Schulz deltog i Nobels fredsprisceremoni i december 2012 i Oslo, i anledning af at Den Europæiske Union fik tildelt prisen i 2012.

Samarbejdet med **Schweiz** fortsatte på områder som Sydkaukasus, den demokratiske proces i landene i Nordafrika og fredsprocessen i Mellemøsten. Schweiz mæglede aktivt mellem Rusland og Georgien for at fjerne hindringerne for førstnævntes tiltrædelse af WTO. Der er ingen formaliseret politisk dialog; en uformel politisk dialog finder sted mellem de politiske direktører. Den schweiziske præsident mødtes med formand Herman Van Rompuy, José Manuel Barroso og Martin Schulz den 20. marts 2012. Der fandt også en del møder sted mellem schweiziske ministre og deres modstykker i Kommissionen i løbet af året.

Selv om der ikke er indgået nogen tilpasningsaftale mellem EU og Schweiz, tilsluttede Schweiz sig fortsat ofte EU's holdninger og foranstaltninger⁴³.

En administrativ ordning for samarbejde med Det Europæiske Forsvarsagentur blev undertegnet den 16. marts 2012.

---

⁴³ Schweiz tilpassede sig dog ikke den forstærkede sanktionsordning mod Iran, som Rådet traf afgørelse om i juli 2012 for så vidt angår handel med olie og petrokemiske produkter og afbrydelsen af forbindelserne med den iranske centralbank.

Tiltrædelsesforhandlingerne med **Island** fortsatte, efter at forhandlingerne var blevet indledt i juli 2010, herunder en foreløbig lukning af et specifikt kapitel om *udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik* i juni 2012. I december 2012 var der blevet åbnet 27 og lukket 11 kapitler i forhandlingerne med Island.

5. ASIEN OG STILLEHAVSOMRÅDET

2012 var et skelsættende år for forbindelserne mellem EU og Asien og Stillehavsområdet. Et stort antal besøg på højt niveau, afholdelsen af fire topmøder med strategiske partnere, indgåelsen af og gode fremskridt i forhandlingerne af blandede aftaler plus undertegnelsen af EU's tiltrædelse af ASEAN-traktaten om venskab og samarbejde er nogle af højdepunkterne i en intensiveret dialog og et intensiveret samarbejde med regionen. Denne dynamik svarer til politikken for samarbejde med en region, der rummer fire af EU's strategiske partnere, og som opnår stigende vækstrater.

Den fælles erklæring fra EU og USA om Asien og Stillehavsregionen, som udenrigsminister Hillary Clinton og EU's højtstående repræsentant for udenrigs- og sikkerhedspolitik undertegnede den 12. juli 2012 i Phnom Penh viser den betydning, som EU og USA tillægger denne blomstrende region og dens fredelige og dynamiske udvikling. Indtil i dag er dette dokument hovedresultatet inden for rammerne af den transatlantiske dialog om Asien og Stillehavsområdet.

ASEM 9-topmødet (den 5.-6. november 2012 i Laos) har bekræftet de europæiske og asiatiske partners interesse i at fremme gensidige forbindelser og samarbejde om at tackle tidens udfordringer. Relevansen af denne dialog er blevet bekræftet på ny ved dens tiltrækning af flere lande på de to kontinenter, hvor Norge, Schweiz og Bangladesh har tilsluttet sig processen.

EU reagerede hurtigt på ændringerne i retning af mere demokrati i Myanmar/Burma, som det fortsat tilskyndede aktivt til. Reaktionen har været omfattende med mere bistand og dialog (også på højeste niveau), suspension af restriktive foranstaltninger (med undtagelse af våbenembargoen) og oprettelsen af et EU-kontor i Yangon.

EU har konsolideret sin tilstedeværelse som en sikkerheds- og udviklingsaktør. Med hensyn til Afghanistan bekræftede EU på ny sit langsigtede engagement. De bilaterale forbindelser med landet vil indgå i en langsigtet samarbejdsaftale om partnerskab og udvikling, der skal udstikke de retlige rammer for EU's engagement i Afghanistan i de kommende år. Rådet godkendte i januar EU's og Pakistans femårsplan for deres engagement, mens den strategiske dialog mellem EU og Pakistan blev iværksat i juni. EU har set med særlig opmærksomhed på udviklingen på det territoriale og maritime område i regionen. Den højtstående repræsentant/næstformanden fremhævede på EU's vegne betydningen af fredelige samarbejds løsninger i overensstemmelse med folkeretten.

5.1. ØSTASIEN

5.1.1. Samarbejdet om sikkerhed og forsvar samt globale og internationale spørgsmål med Kina er blevet væsentligt uddybet. Årets højdepunkter var de to topmøder i februar⁴⁴ og september. Nogle af de vigtigste resultater omfattede: indførelsen i april af den "tredje søjle" i forbindelserne mellem EU og Kina - den mellemfolkelige dialog på højt plan mellem EU og Kina (der supplerer den strategiske og den handelsmæssige og økonomiske søjle), iværksættelsen i maj af partnerskabet om bæredygtig urbanisering mellem EU og Kina, afholdelsen også i maj af første møde på højt plan om energi, iværksættelsen af en cybertaskforce mellem EU og Kina i september, en dialog om innovation og enighed om at fortsætte forhandlingerne om en investeringsaftale. Drøftelserne om internationale spørgsmål, navnlig Syrien, Iran og Det Østkinesiske Hav, var omfattende. Begge sider var enige om at samarbejde mere om energisikkerhed, nuklear sikkerhed, katastrof håndtering og -hjælp samt fødevare- og vandsikkerhed. Der blev udtalt bekymring over menneskerettighederne under menneskerettighedsdialogen og -seminaret og under andre udvekslinger i overensstemmelse med den strategiske EU-ramme for menneskerettigheder og demokrati⁴⁵.

---

⁴⁴ Datoændring efter en udskydelse i sidste øjeblik på grund af et ekstraordinært møde i Det Europæiske Råd i oktober 2011.

⁴⁵ Europa-Parlamentet vedtog den 14. juni 2012 en beslutning om menneskerettighedssituationen i Tibet (P7_TA(2012)0257) og den 5. juli 2012 en beslutning om skandalen om tvangsabort i Kina (P7_TA(2012)0301).

Den 3. strategiske dialog mellem EU og Kina, som foregik mellem den højtstående repræsentant/næstformanden og statsrådsmedlem Dai Bingguo, fandt sted i juli i Beijing. Den højtstående repræsentant/næstformanden mødtes også for anden gang med forsvarsministeren, Liang Guanglie. Et af formålene med dette møde var at gøre god brug af det strategiske partnerskab for at finde løsninger på vigtige internationale og globale spørgsmål, navnlig i betragtning af Kinas øgede rolle på den internationale scene. Med henblik herpå blev begge sider enige om at etablere en regelmæssig dialog om sikkerheds- og forsvarspolitik samt regelmæssige kontakter mellem særlige repræsentanter og særlige udsendinge, at tilrettelægge et seminar på højt niveau om sikkerhed og forsvar i 2013 og at øge udvekslingen af militærpersonel. Disse resultater blev også godkendt på topmødet i september. Emner som f.eks. Iran, Syrien, DPRK, Det Sydkinesiske Hav og det vellykkede samarbejde om bekæmpelse af pirateri blev bragt på banen. Kina blev opfordret til at overveje at deltage i de nye missioner EUCAP Nestor og EUAVSEC South Sudan.

Første møde under dialogen mellem EU og Kina og Afrika om håndvåben og lette våben (SALW) fandt sted i december 2012. Den blev indledt som et resultat af en rådsafgørelse i februar 2012 for at tackle ulovlig handel med og voldsom ophobning af SALW.

5.1.2. Der blev i 2012 gjort et intensivt arbejde for at forberede en betydelig opgradering af forholdet mellem EU og **Japan**⁴⁶ gennem forhandling om en rammeaftale om politisk, sektorielt og globalt samarbejde og en frihandelsaftale. Efter afslutningen af en grundig og omfattende indkredsning vedtog Rådet forhandlingsmandater til rammeaftalen og frihandelsaftalen den 29. november⁴⁷.

---

⁴⁶ Europa-Parlamentet vedtog den 13. juni 2012 og den 25. oktober 2012 beslutninger om handelsforhandlingerne mellem EU og Japan (P7_TA(2012)0246 og P7_TA(2012)0398). Europa-Parlamentet vedtog også den 16. februar 2012 en beslutning om dødsstraf i Japan (P7_TA(2012)0065).

⁴⁷ Den formelle indledning af forhandlingerne forventes at finde sted på det 21. topmøde mellem EU og Japan i begyndelsen af 2013.

Kontakter på lederniveau fandt sted ved flere lejligheder: Formand Herman Van Rompuy og José Manuel Barroso mødtes med premierminister Yoshihiko Noda i tilknytning til G8-mødet i Camp David, i Los Cabos (G20) og i tilknytning til ASEM- topmødet i Vientiane i november.

Syv kommissærers besøg i Japan i 2012 og en række dialoger på højt plan viste tydeligt, at forbindelserne fortsætter med at vokse på et bredt grundlag og omhandler en række prioriterede sektorer for EU som f.eks. energipolitik, samarbejde om maritime anliggender og fiskeri, katastrofeberedskab, fødevarerikkerhed, socialpolitik eller videnskab og teknologi og innovation.

På den politiske og sikkerhedsmæssige side var der et stort antal møder på højt niveau - fra politisk niveau til højtstående embedsmænd, der førte til en bred vifte af drøftelser. Et vigtigt fælles element var forbindelsen mellem bæredygtig vækst, sikkerhed og udvikling, der gav begge sider en klarere fornemmelse af potentialet for fremtidigt samarbejde mellem EU og Japan f.eks. om spørgsmål som fred og sikkerhed i Afrika, katastrofehåndtering og resiliens samt udviklingspolitik.

5.1.3. EU og Republikken Korea (Sydkorea) konsoliderede fortsat deres strategiske partnerskab ved at gennemføre de mål, der blev fastsat på 6. topmøde den 28. marts 2012 i Seoul.

Den anden dialog mellem de politiske direktører (HLPD) blev afholdt den 12. oktober 2012 i Bruxelles, og der blev bl.a. konstateret enighed om forretningsordenen for de regelmæssige menneskerettighedskonsultationer. Sydkorea indbød EU til det første forsvarsinitiativ i Seoul den 14. november 2012, der gav mulighed for en udveksling af synspunkter om krisestyringsoperationer og perspektivet for indledning af forhandlinger om en aftale om Sydkoreas deltagelse i EU's krisestyringsoperationer. På baggrund af EU's opfordring angav Sydkorea at være parat til at deltage i EUCAP Nestor-missionen. Begge parter var enige om at genoptage deres dialog om ikkespredning og nedrustning og at opgradere niveauet og hyppigheden.

Der blev holdt konsultationer om Mellemøsten og Nordafrika for første gang den 3. december 2012, og den anden runde af uformelle høringer mellem EU-Udenrigstjenesten og udenrigsministeriet om politikken over for Nordkorea fandt sted den 7.-9. juni 2012 i Seoul.

Den Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Komité fik besøg af Sydkoreas minister for genforening Yu Woo-ik i februar 2012.

Det blandede udvalg mødtes den 24. september 2012 i Bruxelles for at gøre status over fremskridtene på alle samarbejdsområderne under rammeaftalen. Der blev den 16. oktober 2012 afholdt et møde mellem EU's og Sydkoreas handelsministre med kommissær Karel De Gucht og minister Bark Taeho som formænd. De udvekslede synspunkter om frihandelsaftalens virkninger og regulerings- og handelsliberaliseringsforanstaltninger af interesse for begge sider.

5.1.4. EU's forbindelser med **Den Demokratiske Folkerepublik Korea (Nordkorea)** er fortsat styret af EU's politik for kritisk engagement. I 2012 fulgte EU fortsat nøje situationen i regionen og i Nordkorea i særdeleshed. En række af Nordkoreas politikker vækker fortsat alvorlig bekymring (navnlig ikkespredningsspørgsmål og krænkelser af menneskerettighederne), og EU rejser disse spørgsmål ved enhver lejlighed over for Nordkorea⁴⁸.

Særlig bekymrende var gennemførelsen i 2012 af to missiltests (en mislykket i april og en vellykket i december), der anvendte ballistisk missilteknologi i modstrid med Nordkoreas internationale forpligtelser. Ved begge lejligheder udsendte den højtstående repræsentant/næstformanden en erklæring til fordømmelse af opsendelsen og opfordrede Nordkorea til at afstå fra yderligere provokationer og vælge en vej, der går gennem dialog med det internationale samfund, også i sammenhæng med sekspartsforhandlingerne.

På menneskerettighedsfronten støttede EU i marts 2012 (sammen med Japan) en resolution fra FN's Menneskerettighedsråd for at udtrykke bekymring over alvorlige krænkelser af menneskerettighederne i Nordkorea.

---

⁴⁸ Europa-Parlamentet vedtog den 24. maj 2012 en beslutning om situationen for nordkoreanske flygtninge (P7_TA(2012)0229).

5.1.5. I 2012 fortsatte EU og **Mongoliet** udviklingen af deres bilaterale forbindelser med henblik på den forventede undertegnelse af partnerskabs- og samarbejdsaftalen. Begge parter fortsatte uddybningen af samarbejdet på områder som f.eks. kapacitetsopbygning i den offentlige sektor, regeringsførelse og retsstatsprincippet, vedtagelse af EU's normer og standarder, erhvervsuddannelse og uddannelse, SMV'er (små og mellemstore virksomheder), udviklings- samt forvaltningsspørgsmål i forbindelse med Mongoliets hurtigt ekspanderende minesektor. EU støttede Mongoliets medlemskab af OSCE (november 2012) og fulgte med interesse det voksende mongolske engagement i regionale og internationale anliggender (formandskabet for kredsen af demokratiske stater).

5.2. SYDØSTASIEN

5.2.1. EU fortsatte året igennem sine bestræbelser på at øge sit engagement med **ASEAN**. På det 19. møde mellem udenrigsministrene fra EU og ASEAN den 26.-27. april i Brunei Darussalam vedtog de to parter en ny handlingsplan til styrkelse af ASEAN-EU-partnerskabet 2013-2017, der tager sigte på at udvide og intensivere forbindelserne, navnlig på det politiske og sikkerhedsmæssige område. Den 12. juli deltog den højtstående repræsentant/næstformanden i 19. ministermøde i ASEAN Regional Forum (ARF) og den postministerielle konference mellem EU og ASEAN, hvor hun undertegnede protokollen om EU's tiltrædelse af traktaten om venskab og samarbejde i Sydøstasien. Traktaten er en ikkeangrebs- og samarbejdsaftale mellem ASEAN's medlemsstater og deres partnere. Det er også en forudsætning for medlemskab af det østasiatiske topmøde.

I januar 2012 besøgte en gruppe fra EU-Udenrigstjenesten ASEAN (Jakarta) med henblik på at undersøge muligheden for at styrke krisereaktionssamarbejdet mellem EU og ASEAN. Som opfølgning på denne mission forelagde EU ASEAN konkrete forslag med henblik på at forbedre samarbejdet mellem EU og ASEAN vedrørende krisereaktion. Disse forslag blev hilst velkommen på det 19. ministermøde mellem EU og ASEAN. I denne forbindelse besluttede ASEAN og EU at skabe et tættere samarbejde og koordinering om nedbringelse af katastroferisici og katastroferisikostyring på globalt og regionalt niveau⁴⁹. En mission fra EU-Udenrigstjenesten aflagde besøg i **Malaysia** den 25.-26. november 2012 med det formål at undersøge måder, hvorpå det bilaterale samarbejde mellem EU og Malaysia om krisereaktion kan styrkes inden for rammerne af initiativet mellem EU og ASEAN.

Henholdsvis den 27. juni og den 11. juli undertegnede den højtstående repræsentant/næstformanden nye partnerskabs- og samarbejdsaftaler sammen med udenrigsministrene fra Vietnam og Filippinerne. De to partnerskabs- og samarbejdsaftaler giver en platform til at opgradere og udvikle bilaterale forbindelser på en lang række områder, herunder sikkerhed, menneskerettigheder, katastrof håndtering, videnskab og teknologi og uddannelse.

EU fastholdt det strategiske mål om en frihandelsaftale fra region til region, men fortsatte sine bilaterale forhandlinger om frihandelsaftaler med ASEAN-landene og afsluttede forhandlinger med Singapore den 16. december. Der blev gjort betydelige fremskridt i forhandlingerne om en frihandelsaftale med Malaysia, og forhandlingerne om en frihandelsaftale med Vietnam blev formelt indledt den 26. juni.

---

⁴⁹ ASEAN og EU har navnlig bestemt:

- at oprette et regionalt netværk med henblik på udveksling af oplysninger og systemer til tidlig varsling af nødsituationer
- at styrke ASEAN's koordinationscenter for humanitær bistand og katastrof håndtering (AHA-center)
- at samarbejde med henblik på efter anmodning at kunne styrke nationale katastrof håndteringsmekanismer i de forskellige ASEAN-lande
- at fremme udveksling af erfaringer og viden i et civilt/militært samarbejde om nedbringelse af katastroferisici og katastrofeberedskab.

I overensstemmelse med de to regioners tilsagn om at videreføre deres engagement dannede året ramme om en intens strøm af besøg på højt niveau fra EU til Sydøstasien. I begyndelsen af november besøgte formanden for Det Europæiske Råd, Herman Van Rompuy, Vietnam og Cambodja⁵⁰, mens formanden for Europa-Kommissionen, José Manuel Barroso, besøgte Myanmar/Burma og Thailand. De to formænd deltog i 9. europæisk-asiatiske topmøde den 5.-6. november i Vientiane (Laos).

EU's deltagelse i den internationale forsvarsdialog i Jakarta i **Indonesien** den 21.-23. marts gav lejlighed til at etablere lovende kontakter med forsvarsfællesskabet fra partnerlandene i ASEAN/ARF, herunder med Indonesien og Vietnam.

5.2.2. EU's forhold til **Myanmar/Burma** forbedredes væsentligt i løbet af 2012 som følge af de forandringer i retning af mere demokrati i landet, som skete, efter at den nye regering trådte til i 2011⁵¹. På baggrund af de fremskridt, der er sket i retning af demokratisering og national forsoning, suspendede EU for et år de restriktive foranstaltninger over for Myanmar/Burma med undtagelse af våbenembargoen og embargoen mod udstyr, der kan anvendes til undertrykkelse. Den 23. april udsendte Rådet konklusioner, der skitserede den nye EU-politik over for Myanmar/Burma. Den højtstående repræsentants/næstformandens og kommissionsformand José Barrosos besøg i landet illustrerede den nye drejning i de bilaterale forbindelser og var medvirkende til at øge EU's engagement i landet (den højtstående repræsentant/næstformanden åbnede et EU-kontor i Yangon, og formand José Manuel Barroso indviede Myanmarfredscentret. En mission fra EU-Udenrigstjenesten besøgte Myanmar/Burma den 21.-25. november 2012 for at undersøge forskellige måder, hvorpå man kan styrke krisereaktionssamarbejdet mellem EU og Myanmar/Burma og mødtes med højtstående politiske og militære embedsmænd. Myndighederne i Myanmar/Burma udtrykte taknemmelighed over tilstedeværelsen af missionen fra EU-Udenrigstjenesten, som de så som et tegn på stærkere forbindelser mellem EU og Myanmar/Burma med hensyn til krisereaktion. Missionen fra EU-Udenrigstjenesten besøgte endvidere fire IDP-lejre i delstaten Rakhine (området omkring Sittwe). Der er dog stadig en række udfordringer tilbage, herunder igangværende kampe i delstaten Kachin og spændinger mellem de forskellige befolkningssamfund i delstaten Rakhine. EU var hovedforlagsstiller til FN's Generalforsamlings resolution om menneskerettighedssituationen i Myanmar, der blev vedtaget i slutningen af 2012, for første gang ved konsensus.

---

⁵⁰ Europa-Parlamentet vedtog den 26. oktober 2012 en beslutning om situationen i Cambodja (P7_TA(2012)0429).

⁵¹ Europa-Parlamentet vedtog den 20. april 2012 en beslutning om situationen i Burma/Myanmar (P7_TA(2012)0142), den 13. september 2012 en beslutning om forfølgelsen af rohingyamuslimer i Burma/Myanmar (P7_TA(2012)0355) og den 22. november 2012 en beslutning om situationen i Burma/ Myanmar, især den fortsatte vold i delstaten Rakhine (P7_TA(2012)0464).

5.2.3. Der var også politiske kontakter på højt niveau med **Indonesien**. Kvaliteten af de politiske direktørers seneste dialogmøde og mødet på højt embedsmandsplan, der blev afholdt side om side i december 2012 i Bruxelles vidner om, at forholdet modnes og bliver stadig dybere i overensstemmelse med Indonesiens voksende betydning på regionalt og internationalt plan. Begge sider udtrykte vilje til at arbejde tættere sammen eller i det mindste udveksle erfaringer f.eks. på sikkerheds- og forsvarsområdet. I den forbindelse bør det bemærkes, at de første forhandlinger på personelplan på højt niveau om sikkerheds- og forsvarsspørgsmål fandt sted i foråret 2012 i Jakarta og i efteråret i Bruxelles⁵². Maritim sikring og bekæmpelse af pirateri blev udpeget som en fælles udfordring og et muligt område for udveksling af erfaringer og samarbejde. Begge parter udtrykte tillid til, at udveksling af erfaringer og uddannelse på dette område samt inden for fredsbevarelse kan føre til et frugtbart samarbejde.

5.3. SYDASIEN

5.3.1. Bestræbelserne på at styrke den politiske og strategiske dimension af det strategiske partnerskab mellem EU og **Indien**⁵³ fortsatte i hele 2012. Der blev holdt både topmøde mellem EU og Indien og ministermøde i begyndelsen af året. Dette gav den højtstående repræsentant/næstformanden lejlighed til at rejse til Indien og holde en række møder på højt niveau. Anden runde af de udenrigspolitiske konsultationer fandt sted i juli i Bruxelles og gav anledning til nyttige udvekslinger om regionale og globale spørgsmål samt om sikkerhedssamarbejde. Sjette sikkerhedsdialog mellem de politiske direktører fandt sted i slutningen af juli i Bruxelles; den bekræftede begge parter stærke interesse i at samarbejde om sikkerhedsrelaterede spørgsmål som f.eks. terrorbekæmpelse, internetkriminalitet og internetsikkerhed, pirateri og ikkespredning. Det blev ved denne lejlighed besluttet at indlede en særlig dialog om ikkespredning og nedrustning for at opbygge fælles forståelse på dette område.

---

⁵² Denne lovende dialog fortsatte i foråret 2013 i Jakarta.

⁵³ Europa-Parlamentet vedtog den 13. december 2012 en beslutning om kastediskrimination i Indien (P7_TA(2012)0512).

5.3.2. Afghanistan

Gennemførelsen af overgangsprocessen i den fjerde tranche af provinser begyndte i december 2012, hvilket indebærer, at 87 % af befolkningen, når gennemførelsen er afsluttet, vil bo i områder, der kontrolleres af de nationale afghanske sikkerhedsstyrker. Den gradvise tilbagetrækning af ISAF-styrker, der skal være afsluttet ved udgangen af 2014, er fortsat.

Sikkerhedssituationen var fortsat spændt med adskillige selvmords- og insiderangreb samt et voldsmønster, der var rettet mod indflydelsesrige personer med religiøs baggrund eller stamme- eller samfundsbaggrund samt lokale og centrale regeringsorganer. I maj gentog Rådet EU's langsigtede engagement i Afghanistan og lovede i det mindste at opretholde bistandsniveauerne efter overgangen i 2014 og at støtte Afghanistans bestræbelser på at styrke det civile politi og retsstaten. Disse tilsagn dannede grundlag for EU's løfter på en række internationale konferencer, der blev holdt i Chicago, Kabul, Bonn og Tokyo, som etablerede en omfattende godkendt international ramme til støtte for øget sikkerhed og udvikling i Afghanistan efter overgangen. Der blev ført to forhandlingsrunder med Afghanistans regering om en langsigtet samarbejdsaftale om partnerskab og udvikling, der skal udstikke de retlige rammer for EU's engagement i Afghanistan i de kommende år. Delegationschef og EU's særlige repræsentant Vygaudas Usackas spillede fortsat en vigtig rolle for samordningen og styrkelsen af EU's tilstedeværelse på stedet som fastsat i EU's handlingsplan for Afghanistan og Pakistan.

I 2012 fortsatte **EUPOL Afghanistan** med at støtte de afghanske modparter i forbindelse med de tre programsøjler (institutionel reform af indenrigsministeriet, professionalisering af det afghanske nationale politi og sammenkædning af politiet med retsvæsenet) i snævert samarbejde med internationale partnere. Overførelsen af ansvaret for sikkerheden til de afghanske nationale sikkerhedsstyrker havde direkte virkninger på EUPOL's felttilstedeværelse i 2012 og førte til lukning af en række felttilstedeværelser. I overensstemmelse med overgangsprocessen og for at sikre resultaternes holdbarhed lagde missionen særlig vægt på øget afghansk ejerskab og indenrigsministeriets og politiets kapacitet. I den forbindelse fokuserede EUPOL desuden på læreruddannelseskurser og på permanente vigtige afghanske institutioner som f.eks. politiskolen og centret for kriminalitetsstyring. Som et resultat af en strategisk undersøgelse af missionen i 2012 besluttede medlemsstaterne at forlænge EUPOL indtil slutningen af 2014 med samme funktionelle fokus og at koncentrere EUPOL's tilstedeværelse uden for Kabul på færre steder.

5.3.3. Den strategiske dialog mellem EU og **Pakistan**⁵⁴ blev indledt i juni 2012 under den højtstående repræsentants/næstformandens besøg i Islamabad. Dialogen bygger på en ny politisk ramme - EU's og Pakistans femårsplan for deres engagement - der blev godkendt af Rådet den 23. januar. Formålet med planen er at forbedre EU's samarbejde med Pakistan under en bred politisk ramme og at udvide forbindelserne til at omfatte en hel række spørgsmål, herunder sikkerhed, demokrati, regeringsførelse, menneskerettigheder, socioøkonomisk udvikling, handel og energi. Som forberedelse til en eventuel overvågning af parlamentsvalget, der forventes afholdt i foråret 2013, udsendte EU en forberedende valg vurderingsmission fra den 18. oktober til den 6. november 2012. Rådets konklusioner om Pakistan i juni 2012 understreger EU's tilsagn om at støtte Pakistan før og efter valget, men også EU's bekymringer med hensyn til nødvendigheden af, at Pakistan intensiverer sin indsats for politisk, økonomisk, finanspolitisk og energimæssig reform. Hastende autonome handelspræferencer efter ødelæggende oversvømmelser uden fortilfælde i Pakistan trådte i kraft i november 2012 og forbliver i kraft indtil december 2013. EU fortsatte med at arbejde med Pakistan om menneskerettighedsspørgsmål gennem dialog og samarbejde. Den politiske dialog mellem de politiske direktører fandt sted i Bruxelles og gav en yderligere lejlighed til at uddybe dialogen om udenrigs- og sikkerhedspolitik. Det blev ved denne lejlighed besluttet at indlede en lokal menneskerettighedsdialog samt en særlig dialog om ikkespredning og nedrustning. På området terrorbekæmpelse blev dialogen mellem EU og Pakistan om bekæmpelse af terrorisme indledt i januar 2012.

5.3.4. EU udtrykte bekymring over den politiske vold i **Bangladesh** og fortsatte dialogen med regeringen og andre relevante aktører om sundheds- og sikkerhedsspørgsmål på fabrikker, der arbejder for EU-markedet. EU's nøgleprioriteter forblev støtte til demokratiske institutioner, fattigdomsbekæmpelse, social inklusion, behandling af flygtninge og etniske mindretal og bekæmpelse af klimaændringer. EU har arbejdet med disse emner gennem sine udviklingssamarbejdsprogrammer og gennem politisk dialog, også på det højeste niveau. Det har arbejdet sammen med Bangladesh om at sikre ambitiøse resultater i de internationale forhandlinger om klimaændringer.

---

⁵⁴ Europa-Parlamentets beslutning af 26. oktober 2012 om diskrimination mod piger i Pakistan, navnlig sagen om Malala Yousafzai (2012/0401(RSP)).

5.3.5. EU var medforslagsstiller til en resolution om fremme af forsoning og ansvarlighed på mødet i FN's Menneskerettighedsråd i marts 2012 og opfordrede **Sri Lanka** til at gennemføre de konstruktive henstillinger fra sin egen erfarings- og forsoningskommission, træffe alle nødvendige foranstaltninger for at tackle de påståede krænkelser af folkeretten og fremlægge en samlet handlingsplan med en detaljeret redegørelse for de skridt, regeringen har taget. Menneskerettighedsspørgsmål blev også nævnt under den universelle regelmæssige gennemgang i november 2012. Sideløbende hermed har EU og Sri Lanka udarbejdet muligheder for forbedret samarbejde på forskellige tekniske områder, og EU har været aktivt på området genopbygning efter konflikter gennem sin udviklingsbistand.

5.3.6. Maldivernes unge demokratiske system kom på en alvorlig prøve i 2012. Efter uger med oppositionsledede protester og et politimyteri gik den første demokratisk valgte præsident, Mohamad Nasheed, af i februar 2012 og blev erstattet på posten af tidligere vicepræsident Al Amir Mohamed Waheed. I en erklæring på vegne af EU opfordrede den højtstående repræsentant/næstformanden de politiske partier til at indgå i en politisk dialogproces med henblik på at konsolidere den demokratiske proces og præsidentvalget, der nu er berammet til andet halvår af 2013.

5.4. STILLEHAVSOMRÅDET

5.4.1. Med udgangspunkt i formand José Manuel Barrosos besøg i september 2011 og den højtstående repræsentants/næstformandens besøg i oktober 2011 fortsatte EU og **Australien** udvekslingerne og dialogerne med henblik på at udvide samarbejdet om udenrigs- og sikkerhedsspørgsmål, krigsstyring, udviklingsbistand og globale spørgsmål som klimaændringer og energi. Efter vedtagelsen af mandatet til rammeaftalen mellem EU og Australien i oktober 2011 er der gjort gode fremskridt i forhandlingerne i løbet af 2012.

Den politiske dialog mellem EU og Australien om Asien fandt sted den 27. juli i Canberra med detaljerede drøftelser om udviklingen i regionen som helhed, hvor de to parter har sammenfaldende synspunkter og mange fælles interesser, og hvor Australien hilser et øget EU-engagement velkommen. Den strategiske/sikkerhedsmæssige dialog mellem EU og Australien (politiske direktører) fandt sted den 7. november i Canberra (herunder konsultationer med Department of Foreign Affairs and Trade, the Deputy National Security Advisor, the Office of National Assessment og the Australian Security Intelligence Organisation) med en omfattende dagsorden, der dækkede bl.a. sikkerhedsspørgsmål i det asiatiske Stillehavsområde, Myanmar/Burma, Indonesien, Fiji, Papua Ny Guinea, Iran, Syrien, Egypten, fredsprocessen i Mellemøsten, Afghanistan, Pakistan, terrorbekæmpelse, ikkespredning og samarbejde om krisestyring.

EU opfordrede Australien til at deltage i EUCAP NESTOR og EUAVSEC. Forhandlingerne om en rammeaftale om Australiens deltagelse i krisestyringsoperationer gjorde gode fremskridt. Når aftalen er indgået vil den danne udgangspunkt for en forstærket australsk deltagelse i FSFP-operationer.

5.4.2. New Zealand. Der blev holdt drøftelser om spørgsmål af geopolitisk betydning og fælles interesse i løbet af året, bl.a. konsultationer mellem den administrerende direktør for EU-Udenrigstjenesten og Udenrigs- og Handelsministeriet, premierministerens kabinet i Wellington samt udenrigsministeren og handelsministeren i Auckland og de første uformelle sikkerhedsforhandlinger mellem EU og New Zealand, herunder konsultationer mellem de politiske direktører, bl.a. konsultationer med forsvarsministeren, udenrigsministeriet og New Zealands efterretningstjenester.

New Zealand spillede fortsat en vigtig rolle som bidragsyder til FSFP. Der blev den 18. april 2012 undertegnet en rammeaftale om New Zealands deltagelse i EU's krisestyringsoperationer i forbindelse med mødet mellem udenrigsminister Murray McCully og den højtstående repræsentant/næstformanden i Bruxelles. New Zealand blev opfordret til at deltage i EUCAP NESTOR.

Efter at have spillet en værdifuld rolle i EUPOL Afghanistan siden 2007 meddelte New Zealand i september 2012, at landet indstillede udsendelsen af politiembedsmænd ved årets udgang, og at det også trak New Zealands provinsgenopbygningshold tilbage efter afslutningen af overgangen i dets operationsområde.

5.4.3. Fiji. EU fortsatte med nøje at overvåge demokratiseringsdagsordenen og iværksættelsen af forfatningsprocessen i 2012. EU besluttede at forlænge de såkaldte passende foranstaltninger (i henhold til artikel 96 i Cotonouaftalen og artikel 37 i instrumentet for udviklingssamarbejde) i yderligere 12 måneder, men besluttede som et første - stadig forsigtigt - signal at indlede drøftelser om programmeringen af 11. Europæiske Udviklingsfond med Fiji, mens det gentog opfordringerne til at hæve de resterende restriktioner vedrørende overholdelsen af de demokratiske principper, retsstatsprincippet, menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder.

5.4.4. 10 år efter **Timor-Lestes** uafhængighed blev der i 2012 med succes afholdt præsident- og parlamentsvalg - en milepæl i landets fremskridt hen imod et stabilt demokrati. EU udsendte en valgobservationsmission, og Europa-Parlamentet udsendte en delegation for at overvåge parlamentsvalget. EU anså begge valgprocesser for at være fredelige, inklusive og gennemsigtige.

5.4.5. Efter det turbulente, men i sidste ende vellykkede nationale valg i 2012 har **Papua New Guinea** gennemført et generationsskifte på lederposterne og samtidig genskabt politisk stabilitet. Den nye regering er under ledelse af premierminister Peter O'Neill gået i gang med en række nye initiativer som f.eks. at lægge større vægt på uddannelse, sundhedstjenester og foranstaltninger til bekæmpelse af bestikkelse.

6. AFRIKA

I Afrika fokuserede EU på at styrke sine strategiske partnerskaber med Den Afrikanske Union og Sydafrika og arbejdede gennem DEVCO for at nå EU's udviklingsmål sammen med vores afrikanske partnere ved at gennemføre "dagsordenen for forandring" og ved at samarbejde med regionale og internationale organisationer for at løse landespecifikke kriser gennem en samlet og regional tilgang, hvor menneskerettigheder og spørgsmål om regeringsførelse har haft en fremtrædende placering. I løbet af året var vi navnlig vidner til et stadig tættere samarbejde mellem EU, AU og FN mange steder. Somalia, hvor EU i adskillige år har været kraftigt engageret gennem operation Atalanta, EUTM og finansiering af AMISOM, gjorde reelle fremskridt efter gennemførelsen af EU's strategi for Afrikas Horn (der blev vedtaget i slutningen af 2011), Londonkonferencen i februar og en koordineret international støtte med henblik på en afslutning af overgangen. EU støttede også AU's indsats i Sudan, hvor der trods en fortsat meget skrøbelig situation skete visse fremskridt. I DRC, Guinea-Bissau og Mali var EU dybt involveret i reaktionen på de eskalerende kriser. Det forebyggende diplomati i andre lande i Sahel, Guinea og Malawi forebyggede en forværring af situationen de pågældende steder, og EU's valgobservationsmissioner spillede en vigtig rolle i Sierra Leone, Senegal og Zambia. Undertegnelsen af en "Joint Way Forward" med Angola markerede et nyt niveau for forbindelserne med dette hurtigt voksende land.

6.1. EU og AU

EU og Den Afrikanske Union (AU) har fortsat deres dialog og samarbejde om politiske og sikkerhedsmæssige spørgsmål. EU's Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Komité og AU's Freds- og Sikkerhedsråd havde den 29. maj deres femte fælles samrådsmøde i forbindelse med gennemførelsen af den fælles Afrika-EU-strategi i en tid med stadige udfordringer på Afrikas Horn og alvorlige politiske, sikkerhedsmæssige og humanitære kriser i nogle dele af Vestafrika. Drøftelserne, der fokuserede på Somalia, Sudan og Sydsudan, Guinea-Bissau, Sahel og Mali, bekræftede igen begge parter vilje til at øge deres fælles indsats for kriseforebyggelse og -løsning. Begge parter gentog deres ønske om at øge samordningen om globale spørgsmål og fortsætte samarbejdet om den afrikanske freds- og sikkerhedsarkitektur, og de anerkendte behovet for forudsigelig, fleksibel og bæredygtig finansiering af AU-ledede fredsbevarende operationer.

Under fredsfaciliteten for Afrika fornyede EU i 2012 sin støtte til den afrikanske freds- og sikkerhedsarkitektur med henblik på at styrke synergierne mellem AU og REC'er/RM'er, kapaciteten i det afrikanske kontinentale system til tidlig varsling, mæglingsstrukturenes funktion, f.eks. "Panel of the Wise", og operationaliseringen af de afrikanske beredskabsstyrker samt støtte til den afrikanske kapacitet inden for strategi, politik, gennemførelse og forvaltning. EU ydede fortsat en betydelig økonomisk støtte (167 mio. EUR) til to afrikanske fredsstøtteoperationer: AU-missionen i Somalia (AMISOM) og Det Centralafrikanske Økonomiske Fællesskabs (CEEAC) mission til konsolidering af freden i Den Centralafrikanske Republik. Gennem den tidlige reaktionsmekanisme støttede EU de afrikanske mæglingsbestrebelse i gennemførelsen af en køreplan for afslutning af krisen i Madagaskar og initiativet fra Den Mellemstatslige Organisation for Udvikling (IGAD) om at indlede en fredskampagne før valget i Kenya.

EU's særlige repræsentant ved AU, Gary Quince, samarbejdede fortsat proaktivt med AU og dets medlemsstater, bl.a. i samråd med AU's Freds- og Sikkerhedskomiteé og ved at støtte gennemførelsen af den afrikanske freds- og sikkerhedsarkitektur. Han bidrog også til gennemførelsen af EU's menneskerettighedspolitik i Den Afrikanske Union, hvilket er af største betydning i betragtning af momentum i gennemførelsen af den afrikanske regeringsførelsesarkitektur.

6.2. VESTAFRIKA

6.2.1. Gennemførelsen af EU-strategien for sikkerhed og udvikling i **Sahel** fortsatte hele året med en revision, der viste konkrete fremskridt og resultater på alle fire hovedlinjer: i) udvikling, god regeringsførelse og intern konfliktløsning, ii) politiske og diplomatiske aspekter, iii) sikkerhed og retsstatsforhold og iv) bekæmpelse af voldelig ekstremisme. Vedtagelsen og gennemførelsen af strategien var betimelig, men der er behov for tilpasninger i betragtning af udviklingen i Mali og andre steder i Sahel. Strategiens primære fokus var fortsat på **Mali, Mauretanien og Niger**, og en yderligere udvidelse var under aktiv overvejelse i betragtning af den fortsatte betydning af de udfordringer, der rammer regionen.

6.2.2. I januar 2012 intensiverede oprørsstyrker operationerne i det nordlige **Mali**⁵⁵, med forstærkning af udstyr, der var indsmuglet fra nabolandene. I marts bragte et statskup den civile regering til fald og øgede krisen i landet. Efterfølgende tog væbnede grupper kontrol med hele den nordlige del af landet, hvilket førte til et dødvande, der varede resten af 2012. Fra begyndelsen af krisen i Mali støttede EU op om landet og støttede aktivt de regionale organisationer (Ecowas og Den Afrikanske Union) i deres bestræbelser på at finde en løsning og gentog adskillige gange, bl.a. gennem flere rådskonklusioner, sin fulde støtte til Malis territoriale integritet og en politisk bilæggelse af krisen gennem dialog med ikketerrorrelaterede forhandlere. Samtidig har EU fast og konsekvent støttet en civil overgang, der fører til valg hurtigst muligt. Samarbejdet med Mali blev suspenderet efter kupet, og genoptagelsen blev knyttet til fremskridt i overgangsprocessen⁵⁶. EU var også fuldstændig inddraget i vedtagelsen af tre af FN's Sikkerhedsråds vigtige resolutioner (2056/12, 2071/12 og 2085/12), der fastslog det internationale samfunds støtte til demokrati, retsstatsprincippet og Malis integritet. EU var også aktivt mobiliseret for at konfrontere den humanitære krise i Sahel og levere store støttebeløb til udsatte befolkningsgrupper.

---

⁵⁵ Europa-Parlamentet vedtog den 20. april 2012 en beslutning om situationen i Mali (P7_TA(2012)0141) og den 14. juni 2012 en beslutning om menneskerettigheder og sikkerhedssituationen i Sahelregionen (P7_TA(2012)0263).

⁵⁶ Udviklings samarbejdet blev genoptaget i 2013.

I denne forbindelse og som del af sit fortsatte tilsagn om at imødegå sikkerhedsudfordringerne i Sahel iværksatte EU en ny FSFP-mission, "EUCAP-Sahel-Niger", der har til formål at forbedre kapaciteterne hos de nigerske sikkerhedsstyrker (gendarmeriet, det nationale politi og nationalgarden) til at bekæmpe terror og organiseret kriminalitet på en effektiv og koordineret måde. Efter behørig godkendelse af krisestyringskonceptet og Rådets afgørelse blev EUCAP Sahel/Niger iværksat i juli 2012, og der blev udsendt ca. 50 internationale politi- og militæreksperter. Derudover fortsatte EU forberedelserne til en anden stor FSFP-operation, en EU-uddannelsesmission i Mali (EUTM), en integrerende del af EU's samlede tilgang til situationen i Mali og Sahel i medfør af FN's Sikkerhedsråds resolution 2085/12.

6.2.3. Den nye regering i **Nigeria**⁵⁷ blev stillet over for en voldsom genopblussen af terror, da Boko Haram fortsatte sine voldelige ekstremistiske kampagner. Terror var fortsat et meget alvorligt sikkerhedsproblem med en række terrorangreb mod myndighederne, kristne og moderate muslimer, hvilket blev fordømt af den højtstående repræsentant/næstformanden og de vigtigste interessenter i det internationale samfund. Sikkerhedssituationen var et centralt emne på det tredje ministermøde i "Nigeria-EU Joint Way Forward" i februar 2012 i Abuja. Et resultat af mødet blev etableringen af den lokale dialog om fred, stabilitet og sikkerhed.

6.2.4. I august 2012 brød **Gambia** et 27-årigt moratorium for dødsstraf, da ni fanger på dødsgangen blev henrettet i hemmelighed. Efter international fordømmelse blev moratoriet genindført adskillige uger senere, og der har ikke siden fundet henrettelser sted. Episoden understregede forværringen af menneskerettighederne i Gambia i 2012. EU tog fortsat forholdene vedrørende regeringsførelse og menneskerettigheder i Gambia op med myndighederne med støtte fra regionale aktører, navnlig Den Afrikanske Union. Der blev udsendt adskillige erklæringer fra den højtstående repræsentant/næstformanden og hendes talsperson, og der blev udsendt lokale erklæringer i 2012 om de centrale spørgsmål, hvor Gambia indtrængende blev anmodet om at overholde sine internationale forpligtelser.

---

⁵⁷ Europa-Parlamentet vedtog den 15. marts 2012 en beslutning om situationen i Nigeria (P7_TA-PROV(2012)0090).

6.2.5. I Elfenbenskysten var afholdelsen af parlamentsvalg og udleveringen af tidligere præsident Laurent Ghagbo til Den Internationale Straffedomstol vigtige skridt hen imod forsoning. Vold og spændinger fortsatte imidlertid med at hærge landet. EU støttede fortsat stabilisering, retfærdighed og forsoning efter krisen; de restriktive foranstaltninger blev gradvis hævet. Både formand Herman Van Rompuy og formand José Manuel Barroso samt kommissær Andris Piebalgs besøgte Elfenbenskysten i 2012 som genvisit for præsident Alassane Ouattaras tidligere besøg i Bruxelles. Disse besøg var en yderligere lejlighed til at gentage EU's støtte til demokrati, udvikling, retfærdighed og forsoning i Elfenbenskysten, bl.a. gennem et upartisk retsvæsen og reform af sikkerhedssektoren.

6.2.6. Efter statskuppet i april 2012 blev samarbejdet med **Guinea-Bissau**⁵⁸ suspenderet, og det har været indefrosset lige siden. Kun humanitær bistand og støtte, der leveres direkte til befolkningen, er aktiveret i øjeblikket. EU fordømte omgående kuppet og opfordrede til genindførelse af civil styre og pålagde de ansvarlige personer restriktive foranstaltninger. FN's Sikkerhedsråds resolution 2048/12 gentog den opfordring og pålagde FN-sanktioner. EU koordinerer aktivt med AU, FN, Ecowas og CPLP (Fællesskabet af Portugisisktalende Lande) for at finde en demokratisk overgangsløsning på krisen ved konsensus. Reform af sikkerhedssektoren (SSR), fornyelse af den militære ledelse og sikkerhedsstyrkernes ikkeindblanding i civile anliggender er forudsætninger for en varig løsning, der også skal omfatte demokratiske valg og konsekvent overholdelse af menneskerettighederne.

6.2.7. I Guinea kunne EU efter fremskridt i forbindelse med overgangen til demokrati hæve de resterende hindringer for undertegnelsen af det nationale vejledende program under 10. EUF (Den Europæiske Udviklingsfond), der fandt sted i december 2012. Forestående milepæle omfatter afholdelsen af stærkt forsinkede parlamentsvalg i september 2013. Desuden opretholdes der fortsat en våbenembargo. Fem personer, der antages at være ansvarlige for de voldelige begivenheder i september 2009, er fortsat omfattet af EU-sanktioner.

---

⁵⁸ Europa-Parlamentet vedtog den 13. juni 2012 en beslutning om militærkuppet i Guinea-Bissau (P7_TA(2012)0247).

6.3. ØSTAFRIKA

6.3.1. Afrikas Horn. I 2012 forsøgte EU aktivt at gennemføre sin strategiramme for Afrikas Horn i endnu et forsøg på at følge den samlede strategi for sine foranstaltninger i regionen. EU's særlige repræsentant for Afrikas Horn, Alexander Rondos, og EU's særlige repræsentant for Sudan og Sydsudan, Rosalind Marsden, bidrog til disse bestræbelser.

EU har bidraget til at forbedre situationen i **Somalia**, som længe har været i centrum for den manglende stabilitet på Afrikas Horn. Det ydede fortsat politisk og sikkerhedsmæssig støtte til Somalia og Den Afrikanske Union for AMISOM⁵⁹. EU indtog en ledende rolle i bistanden til at bringe overgangen til ophør i Somalia i september 2012, navnlig gennem EU's Nairobibaserede Somaliamission og EU's særlige repræsentant for Afrikas Horn. Som reaktion på den nye politiske situation tilpassede EU sin samlede tilgang til Somalia og arbejdede mere direkte med forbundsregeringen i Somalia og til støtte for de somaliske prioriteter. EU bidrog til at udvikle Somalias egne sikkerhedsstyrker og uddannede med held somaliske sikkerhedsstyrker gennem sin militærmission EUTM Somalia, der var baseret i Uganda i 2012⁶⁰. EUTM-uddannede tropper, der er redeployeret i Somalia, udgør kernen i de somaliske nationale væbnede styrker og spillede en kritisk rolle i forbedringen af sikkerhedssituationen i Somalia sideløbende med AMISOM i slutningen af 2012. I august 2012 besøgte den højtstående repræsentant/næstformanden Mogadishu for at vise EU's engagement i Somalias postovergangsproces og understrege EU's ønske om bedre regeringsførelse, udvikling og sikkerhed i landet.

---

⁵⁹ EU fortsatte sin betydelige støtte til AMISOM gennem fredsfaciliteten for Afrika (APF) med over 150 mio. EUR i yderligere midler til AMISOM's tropper efter vedtagelsen af FN's Sikkerhedsråds resolution 2036, der øgede loftet for tropper betydeligt og bragte det samlede APF-bidrag til AMISOM op på 411 mio. EUR. EU har derfor bidraget til at forbedre sikkerhedssituationen i Somalia med støtte til afrikanske tropper.

⁶⁰ Indtil nu har EU bidraget til uddannelsen af omkring 3000 somaliske soldater. Uddannelsen omfattede også humanitær folkeret og menneskerettighederne samt beskyttelsen af civile, herunder kvinders og børns specifikke beskyttelsesbehov.

En lang række udviklingssamarbejdsprojekter og fire FSFP-operationer og -missioner (EUNAVFOR Atalanta, EUTM Somalia, EUCAP Nestor og EUAVSEC i Juba lufthavn), der er i gang på Afrikas Horn, bidrog betydeligt til at opfylde målene for strategirammen. EU's operationscenter blev åbnet i marts 2012 for at støtte planlægningen og lette koordinationen af EU's FSFP-missioner og -operationer (med undtagelse af EUAVSEC) under vejledning af Den Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Komité (PSC).

Flådeoperation EUNAVFOR Atalanta har sit mandat indtil december 2014 og har muliggjort sikker levering af fødevarerhjælp fra Verdensfødevarerprogrammets skibe ved at ledsage mere end 120 handelsfartøjer til Mogadishu i Somalia. Et tilsvarende antal sårbare fartøjer er blevet beskyttet i forbindelse med levering af forsyninger til AU's mission i Somalia (AMISOM). EUNAVFOR Atalanta bidrog med succes til at reducere antallet af piratangreb i første halvdel af 2012. Ud over militære foranstaltninger til havs fik operationen mandat til at forhindre piraternes logistiske landsætninger på de somaliske kyster fra marts 2012, og dermed bryde "forretningsmodellen" med piratvirksomhed. Desuden bidrog EU til en lang række foranstaltninger mod piratvirksomhed gennem partnerskaber med FN, Den Internationale Kontaktgruppe vedrørende Sørøveri og den internationale søfartsorganisation⁶¹.

For at styrke flådekapaciteten til havs i Djibouti, Kenya, Tanzania og Seychellerne og retsstatssektoren i de somaliske områder i Puntland og Somaliland ved at støtte oprettelsen af et kystpoliti blev der indsat en ny civil FSFP-mission vedrørende regional kapacitetsopbygning på Afrikas Horn (EUCAP Nestor) i juli 2012. EUCAP Nestor har i første omgang geografisk fokus på Djibouti, Kenya, Seychellerne og Somalia.

---

⁶¹ Desuden er det stadig nødvendigt at overføre mistænkte pirater (eller bevæbnede røvere til søs) fra EUNAVFOR-skibe til rettergang i lande, der lider under piratvirksomhed og er klar til at retsforfølge mistænkte, for at gøre det af med straffriheden i Det Indiske Ocean. EU overførte fortsat mistænkte pirater til lande, med hvilke der er indgået bilaterale aftaler - Seychellerne og Mauritius - og ydede støtte til de retslige strukturer i disse lande. EU bidrog til at tackle finansstrømmene fra piratvirksomhed. Efterforskning af personer, der mistænkes for pirateri, er i gang i en række EU-medlemsstater, og koordination mellem anklagere og retshåndhavende personale har allerede vist opmuntrende succeseksempler. Under Europol indledte et nederlandsk-tysk fælles efterforskningshold, der skal følge finansstrømme, sit arbejde i januar 2012. Europol og Interpol har arbejdet snævert sammen om at indsamle og analysere oplysninger om tilfælde af pirateri, og der arbejdes med de nærmere bestemmelser for at øge deres evne til at modtage relevante oplysninger fra EUNAVFOR.

6.3.2. Trods undertegnelsen af en aftalepakke i september 2012 i Addis Abeba er EU stadig bekymret over manglende fremskridt i forbindelse med at løse udestående spørgsmål vedrørende en samlet fredsaftale mellem **Sudan og Sydsudan** og forsinkelser i gennemførelsen af aftalerne. EU var fortsat særlig opmærksomt på sikkerhedssituationen og de deraf følgende humanitære kriser i delstaten Blå Nil, det sydlige Kordofan⁶², Darfur og Abyei. I samarbejde med AU, FN og internationale partnere er EU's særlige repræsentant for Sudan og Sydsudan i centrum for EU's bestræbelser på at støtte forhandlingsprocessen mellem de to stater samt den internationale udvikling i Sudan og Sydsudan⁶³.

Præsident Salva Kiir Mayardits første besøg i Bruxelles i marts 2012 var en milepæl for indførelsen af et tæt og langsigtet partnerskab med Sydsudan, der går fra udviklingssamarbejde til fred og sikkerhed. Ud over at bane vejen for fælles programmering af EU's udviklingsbistand til Sydsudan har EU iværksat EUAVSEC-missionen i oktober 2012 for at styrke sikkerheden i den internationale lufthavn i Juba.

6.3.3. I **Kenya** blev forberedelserne af valget i marts 2013 intensiveret i 2012, hvilket bliver en første afprøvning af Kenyas nye forfatning, den nye ramme om valgene og et reformeret retsvæsen. Efter en større reformproces vil dette valg blive afgørende for landet og for regionen. EU tillægger det stor betydning og har ydet supplerende støtte til forberedelserne. I august 2012 rejste den højtstående repræsentant/næstformanden til Kenya for at udtrykke sin vilje til at støtte de kenyanske bestræbelser på at fremme en troværdig valgproces. I oktober tog en EU-undersøgelsesmission til landet for at vurdere betingelserne for udsendelse af en EU-EOM⁶⁴.

---

⁶² Europa-Parlamentet vedtog den 15. september 2011 en beslutning om Sudan: situationen i det sydlige Kordofan og udbruddet af kamphandlinger i delstaten Blå Nil (P7_TA-PROV(2011)0393).

⁶³ Europa-Parlamentet vedtog den 13. juni 2012 en beslutning om situationen i Sudan og Sydsudan (P7_TA-PROV(2012)0248).

⁶⁴ EOM blev udsendt til Kenya fra januar 2013 for at foretage en grundig og omfattende vurdering af valgprocessen og derved øge dens gennemsigtighed.

6.3.4. Madagaskar⁶⁵ var fortsat omfattet af artikel 96 i Cotonouaftalen. Takket være en positiv politisk udvikling (køreplan undertegnet ved Southern African Development Communitys (SADC's) mellemkomst) blev de gældende relevante foranstaltninger ændret i december 2011, således at EU kunne give sin betingede støtte til den igangværende overgangsproces. I december 2012 blev disse foranstaltninger forlænget, indtil Rådet fastslår, at der har været et troværdigt valg, og at den forfatningsmæssige orden er genoprettet.

6.3.5. Etiopien klarede sin overgang fra 14 års styre under Meles Zenawi ved i overensstemmelse med forfatningen i september 2012 at udnævne den tidligere vicepremierminister, Hailemariam Desalegn, til premierminister. Den nye ledelsesordning, som fulgte efter regeringsomdannelsen i november, vil blive afprøvet på kongressen i EPRDF (Det Etiopiske Folks Revolutionære Demokratiske Front) i marts 2013 og ved lokalvalgene, der forventes afholdt i april. Landet spiller fortsat en vigtig rolle for stabiliteten i regionen, idet premierminister Hailemariam siden januar 2013 er den nye formand for AU. Ud over at bane vejen for European Business Forum, der blev iværksat i maj 2012, har EU for nylig sammen med Norge og den etiopiske regering vedtaget en fælles programmeringsstrategi for gensidigt udviklingssamarbejde i landet.

6.4. CENTRALAFRIKA

6.4.1. Den Demokratiske Republik Congo (DRC) De Store Søers Område. I efterdønningerne efter præsidentvalget og parlamentsvalget i Congo (november 2011) har EU opfordret til yderligere bestræbelser på at sikre større ansvarlighed og troværdighed med hensyn til de efterfølgende faser af valgcyklen (provinsvalg, lokalvalg)⁶⁶.

---

⁶⁵ Europa-Parlamentet vedtog den 9. juni 2011 en beslutning om situationen i Madagaskar (P7_TA-PROV(2011)0270).

⁶⁶ Europa-Parlamentet vedtog en beslutning den 13. juni 2012 om valgovervågning i Den Demokratiske Republik Congo (P7_TA(2012)0252) og en beslutning den 13. december 2012 om situationen i Den Demokratiske Republik Congo (P7_TA(2012)0511).

Fra midten af 2012 er den politiske og sikkerhedsmæssige situation imidlertid blevet overskygget af M23-oprøret, krisen i det østlige DRC og efterfølgende diplomatiske initiativer med sigte på at genoprette freden (den internationale konference om De Store Søers Område/Kampala, FN-rammeaftalen). I den forbindelse vedtog Rådet konklusioner om DRC/De Store Søer i juni, november og december, hvori det understregede sin store bekymring over situationen i Kivuprovinserne og fordømte oprøret. Rådet appellerede også til et konstruktivt regionalt samarbejde og opmuntrede til at finde en løsning på krisen, der byggede på dialog og fokuserede på at tackle de grundlæggende årsager til krisen på regionalt plan og DRC-plan. Samme tone lød, da formand Herman Van Rompuy (september, oktober) og den højtstående repræsentant/næstformanden (juli, november) gav udtryk for EU's bekymringer og henstillinger.

I DRC er der i øjeblikket udsendt to FSFP-missioner om reform af sikkerhedssektoren (SSR): EUSEC RD Congo og EUPOL RD Congo. I september 2012 blev mandatet for begge missioner forlænget indtil den 30. september 2013, en periode, der skal følges af en endelig overgangsfase på tolv måneder med det formål at overdrage deres opgaver til andre.

EUSEC RD Congo yder rådgivning og bistand til forsvarsreformen (som en del af SSR) i DRC med det formål at bistå de congolesiske myndigheder med at oprette forsvarsinstrumenter, der fungerer under demokratisk kontrol, og som kan garantere det congolesiske folks sikkerhed⁶⁷. Missionen bistår også congoleserne med udviklingen af logistiske kapaciteter og udfører aktiviteter imod krænkelse af menneskerettighederne, herunder seksuel vold.

---

⁶⁷ Missionens centrale aktiviteter er: støtte på strategisk niveau til det congolesiske forsvarsministerium og militærpersonel, herunder støtte til Generalinspektoratet, modernisering og konsolidering af administration og forvaltning af menneskelige ressourcer, genoplivning af uddannelsessystemet gennem støtte til generalkommandoen på militærskolerne og udvikling af en samlet uddannelsespolitik.

EUPOL RD Congo fortsatte i 2012 sin støtte til reformen af sikkerhedssektoren på politiområdet og dens grænseflade med retssystemet gennem overvågning, mentorordninger og rådgivning, og den bistod indenrigs- og sikkerhedsministeriet og *Police Nationale Congolaise* med gennemførelsen af politihandlingsplanen (Plan d'Action Triennal Actualisé) og den tilhørende lovgivning. I overensstemmelse med lokale og internationale bestræbelser bidrager missionen også til forbedring af politiets operationelle kapacitet gennem mentorordninger, overvågning og rådgivning samt uddannelsesaktiviteter. Den støtter også bekæmpelsen af straffrihed på områderne menneskerettigheder og seksuel vold og danner et partnerskab med UNICEF for at styrke aktiviteterne på børnebeskyttelsesområdet og styrkelsen af interaktionen mellem politi og retsvæsen.

6.4.2. Rapporter om **rwandisk** støtte til M23-militsen i Østcongo var blandt FN-ekspertgruppens resultater i juni og december 2012. I den forbindelse vedtog Rådet konklusioner om DRC/Rwanda i september, der understregede, at Rwanda måtte ophøre med al støtte til og eksplicit fordømme M23, give tilsagn om at respektere DRC's suverænitet og territoriale integritet, fortsat at samarbejde med FN's ekspertgruppe og konstruktivt at samarbejde med DRC og regionen hen imod en bæredygtig politisk løsning, der tackler de grundlæggende årsager til konflikten.

6.4.3. Situationen i **Den Centralafrikanske Republik** var fortsat kompleks med ringe fremskridt i fredsprocessen. Alle politiske interessenter genoptog dog de direkte forhandlinger og drøftede en vedtagelse ved konsensus af et lovforslag om reform af valgloven. EU fortsatte sin forstærkede politiske dialog med Den Centralafrikanske Republiks myndigheder. EU holdt sit fokus på videreførelsen af national forsoning og konsolidering af freden i landet også ved at støtte den CEEAC (Det Centralafrikanske Økonomiske Fællesskab)-ledede afrikanske fredsstøtteoperation i Den Centralafrikanske Republik og/eller ved at mobilisere yderligere midler til støtte til demobiliseringsoperationer inden for rammerne af det igangværende DDR-program (afvæbning, demobilisering og reintegration)

6.5. SYDAFRIKA

6.5.1. EU og **Sydafrika** holdt deres femte årlige topmøde den 18. september 2012 i Bruxelles. Topmødet var kulminationen på et års intens politisk dialog og dybe politisamarbejdsaktiviteter. De omfattede fjerde bilaterale politiske og sikkerhedsmæssige høringer den 30. april i Bruxelles, det 13. fælles samarbejdsråd den 17. juli i Pretoria og den 11. politiske dialog på ministerplan med deltagelse af den højtstående repræsentant/næstformanden og Sydafrikas udenrigsminister, Nkoana Mashabane, den 24. august i Pretoria. Alle disse begivenheder gjorde det muligt at gøre store fremskridt i partnerskabet og gradvis styrke den politiske dialog om udenrigspolitiske spørgsmål. Der fandt fortsat frugtbare dialoger om sektorpolitik sted på en lang række områder fra handel til udviklingssamarbejde, miljø, energi, klimaændringer, uddannelse, mobilitet, videnskab og teknologi. Den 19. november etablerede Rådet formelt en menneskerettighedsdialog mellem EU og Sydafrika, som skal afholdes en gang om året og omfatte relevante menneskerettigheder, demokrati og retsstatsspørgsmål⁶⁸.

---

⁶⁸ Europa-Parlamentet vedtog den 13. september 2012 en beslutning om Sydafrika: massakre på strejkende minearbejdere (P7_TA(2012)0354).

6.5.2. Angola Efter formand José Manuel Barrosos officielle besøg i Luanda i april 2012 blev "Angola-EU Joint Way Forward"-aftalen (JWF) undertegnet i juli 2012. Den baner vejen for et ambitiøst politisk partnerskab og forbedret samarbejde. I overensstemmelse hermed havde parterne omfattende drøftelser om konflikten vedrørende De Store Søer. EU værdsatte de angolanske bestræbelser i Guinea-Bissau med demilitarisering af politiet og bekæmpelse af narkohandel som mål. Det angolanske parlamentsvalg i august 2012, hvortil EU udsendte en "ekspertmission" og finansierede civilsamfundsprojekter med sigte på frie valg og gennemsigtighed, blev generelt betragtet som vellykket af internationale observatører på stedet. EU's valgexpertmission noterede visse mangler i valgprocessen og udtrykte vilje til at støtte de angolanske myndigheder i at sikre, at disse problemer bliver effektivt afhjulpet under fremtidige valg.

6.5.3. Malawi. Efter præsident Bingu wa Mutharikas død støttede EU aktivt en forfatningsmæssig magtoverdragelse, således at tidligere vicepræsident Joyce Banda kunne overtage præsidentposten den 7. april. Præsident Joyce Banda har taget mange positive skridt til at styrke god regeringsførelse og genopbygge offentlighedens tillid, siden hun tiltrådte. Den nye regering gik i gang med en fuldstændig gennemarbejdning af de økonomiske politikker og rettede op på den stærkt svækkede menneskerettighedssituation i landet. EU anerkendte præsident Joyce Bandas engagement med hensyn til social retfærdighed og menneskerettigheder og opfordrede hende til at fastholde de ambitiøse nye politikker for at stabilisere økonomien (vedtagelse af IMF-programmet i august 2012) og afstikke vejen for bæredygtig økonomisk vækst på lang sigt. I november 2012 deltog præsident Joyce Banda i de europæiske udviklingsdage og mødtes med den højtstående repræsentant/næstformand Catherine Ashton. EU's budgetstøtteudbetalinger er blevet genoptaget i 2012. I november 2012 blev der vedtaget et forfatningsændringsforslag for 2014 om at afholde tredobbelte valg (præsident-, parlaments- og lokalvalg)⁶⁹.

---

⁶⁹ Tredobbelte valg vil være en betydelig logistisk, forvaltningsmæssig og økonomisk udfordring. EU var observatør ved de sidste to parlamentsvalg i Malawi i 2004 og 2009 og sendte en valgobservationsopfølgingsmission i december 2012 for at vurdere fremskridt og gøre status over forberedelserne til valgene i 2014.

6.5.4. Med hensyn til **Zimbabwe** besluttede EU i februar 2012 at fjerne 51 enkeltpersoner og 20 enheder fra listen over visumforbud og indefrysning af aktiver. EU gav også tilsagn om at revidere sin udviklingspolitik på seks måneder og foretage en omfattende revision af foranstaltningerne. I juli 2012 besluttede EU efterfølgende at suspendere anvendelsen af (Cotonouaftalens) artikel 96-begrænsninger for udviklingssamarbejdet og indledte forberedelser af et landstrategidokument inden for rammerne af den næste Europæiske Udviklingsfond. Dette gør det muligt for EU at arbejde direkte med og gennem Zimbabwes regering. I juli understregede EU også sin vilje til yderligere at tilpasse sin politik om foranstaltninger, efterhånden som de politiske partier gør fremskridt i henhold til SADC's køreplan. I den forbindelse vil en fredelig og troværdig folkeafstemning om forfatningen være en vigtig milepæl i forberedelsen af demokratiske valg, som kan begrunde, at de fleste af EU's målrettede restriktive foranstaltninger over for personer og enheder suspenderes. Med hensyn til Kimberlyprocessen spillede EU igen en ledende rolle med at opbygge konsensus på vejen frem med hensyn til Marange-diamantfelterne i Zimbabwe. Den afgang, der blev truffet på plenarmødet om Kimberlyprocessen (KP) i Washington i november om at hæve de særlige overvågningsforanstaltninger med hensyn til mineområdet Marange i Zimbabwe, var et positivt skridt fremad. Dette anerkender det betydelige fremskridt, som Zimbabwe har gjort for at forbedre overholdelsen af KP. EU værdsætter bidraget fra repræsentanterne for civilsamfundskoalitionen og ser med tilfredshed på Zimbabwes vilje til at fortsætte indsatsen med at overholde KP for at øge indtægternes gennemsigtighed.

6.5.5. Formand José Barroso aflagde officielt besøg i **Mozambique** i juli 2012 for at styrke de bilaterale forbindelser, drøfte det fremtidige samarbejde mellem EU og Mozambique og multilaterale spørgsmål, navnlig samarbejdet med Fællesskabet af Portugisisktalende Lande (CPLP) og de portugisisktalende afrikanske lande og Timor-Leste (Palop-TL). José Barroso mødtes med Mozambiques præsident Armando Emílio Guebuza, med parlamentsformand Macamo og med medlemmer af regeringen.

7. NORD- OG SYDAMERIKA

7.1. USA og CANADA

7.1.1. De Forenede Stater (USA) er fortsat EU's største globale strategiske partner. Der var hyppige og tætte kontakter mellem den højtstående repræsentant/næstformanden og udenrigsminister Hillary Clinton hele året. Den højtstående repræsentant/næstformanden mødtes også ofte med USA's nationale sikkerhedsrådgiver Tom Donilon. Året var præget af et stærkt og effektivt samarbejde mellem EU og USA om udenrigspolitik på alle niveauer af EU-Udenrigstjenesten. Der har været tæt samordning af bistanden til reformprocessen i Nordafrika og Mellemøsten, om den politiske og humanitære situation i Libyen samt sanktioner over for Iran og Syrien ud over en omfattende dialog om udsigterne for regionen på lang sigt. Iran var fortsat et centralt emne for samarbejde gennem E3+3-processen og forstærkede sanktioner. EU har været i tæt kontakt med de amerikanske myndigheder for at sikre, at vores respektive lovgivninger om sanktioner er så vel tilpassede som muligt. EU og USA udvidede den humanitære bistand til syriske flygtninge. Der var også et fælles engagement på højt niveau på Balkan med det særlige formål at normalisere forbindelserne mellem Kosovo og Serbien. Den 30.-31. oktober besøgte den højtstående repræsentant/næstformanden og udenrigsminister Hillary Clinton Bosnien-Hercegovina, Serbien og Kosovo på et velkoordineret besøg i regionen. Gennem sin deltagelse i det østlige partnerskabs informations- og koordineringsgruppe samt donormødet om Hviderusland støttede USA EU's politik om fremme af demokratiske og markedsøkonomiske reformer i EU's østlige nabolande. EU og USA arbejdede tæt sammen om Ukraine, Hviderusland og Georgien før og efter parlamentsvalgene i disse lande⁷⁰. Der var et fuldt program med politiske dialogmøder på alle niveauer. USA's såkaldte "ændring af balancen" i retning af Asien gav muligheder for fælles arbejde i regionen, navnlig i Syd-, Sydøst- og Nordasien. En omfattende dialog og samarbejde viste det udviklingsområde, hvor EU og USA fokuserede på modstandsdygtighed og fødevarerikkerhed, fremtiden for millenniumudviklingsmål samt forbindelser mellem sikkerhed og udvikling. I betragtning af den fælles udfordring med at finde friske kilder til vækst og beskæftigelse fortsatte EU og USA med at søge muligheder for at etablere et tættere økonomisk forhold⁷¹. I sin foreløbige rapport, der blev offentliggjort den 19. juni, anerkendte

---

⁷⁰ F.eks. den højtstående repræsentants/næstformandens og udenrigsminister Hillary Clintons kronik om Ukraine offentliggjort den 24. oktober i *The New York Times*.

⁷¹ Europa-Parlamentet vedtog en beslutning den 23. oktober 2012 om økonomiske og handelsmæssige forbindelser med USA (P7_TA(2012)0388).

arbejdsgruppen på højt plan vedrørende vækst og beskæftigelse, at en omfattende transatlantisk handels- og investeringsaftale er det instrument, der har det største potentiale til at støtte beskæftigelse og fremme vækst og konkurrenceevne tværs over Atlanten. Energisikkerhed gennem diversificering af olie- og gasforsyningskilder og -ruter var emnet for mødet i EU-USA Energirådet den 5. december i Bruxelles. Drøftelserne fokuserede også på CO₂-reduktion og stigende energieffektivitet. EU og USA samarbejdede effektivt på krisestyringsområdet, eftersom USA er direkte involveret i FSFP-kristestyringsoperationen i Kosovo (EULEX) og støttede EU's bestræbelser i Sahel og på Afrikas Horn. Det glimrende samarbejde mellem flådestyrkerne i Det Indiske Ocean (marinestyrken "Combined Task Force 151 og Atalanta) skal også nævnes. I sit input til EU-Udenrigstjenestens FSFP-partnerskabsrevision angav USA et ønske om at se styrkede forbindelser mellem EU og NATO. Der var også et godt samarbejde på området retfærdighed, frihed og sikkerhed. Der blev gjort yderligere fremskridt med forhandlingerne om en "paraplyaftale" om databeskyttelse på retshåndhævelsesområdet, som blev anerkendt i en fælles ministererklæring fra EU og USA fremsat den 21. juni. Den 1. juli trådte den nye aftale mellem EU og USA om passagerlister i kraft. Den fælles iværksættelse på ministerniveau af en global alliance mod seksuelt misbrug af børn online den 5. december viste en fælles vilje til at bekæmpe it-kriminalitet.

7.1.2. Forbindelserne mellem EU og **Canada** var i 2012 domineret af en række forhandlinger på højt plan, navnlig om ajourføringen af rammeaftalen fra 1976, som begge parter ønsker afsluttet i 2013, og om en omfattende økonomi- og handelsaftale. Den nye strategiske partnerskabsaftale skal i et juridisk bindende instrument sikre politiske dialoger, fælles tilsagn og fælles værdier vedrørende menneskerettigheder, demokrati, retsstatsforhold, ikkespredning, fremme af ICC og terrorbekæmpelse. Det vil også omfatte det eksisterende samarbejde om internationale freds- og sikkerhedsspørgsmål. Der blev også gjort meget store fremskridt i forhandlingerne om en ny aftale om passagerlister, som forventes afsluttet i 2013. I 2012 havde EU stadig et fuldt program med politisk dialog med Canada. Den højtstående repræsentant/næstformanden modtog udenrigsminister John Baird den 18. april i Bruxelles. Canada fortsatte med at bidrage til EU's FSFP-missioner i Afghanistan og de palæstinensiske områder. Der var et tæt samarbejde om spørgsmål som sanktioner mod Iran og Syrien.

7.2. LATINAMERIKA OG CARIBIEN

MULTILATERALT

7.2.1. BIREGIONALE FORBINDELSER (LAC)

Forbindelserne med Latinamerika og Caribien blev styrket yderligere i 2012. Der blev gjort yderligere fremskridt med gennemførelsen af resultaterne af topmødet i Madrid i 2010: Associeringsaftalen med Mellemamerika og handelsaftalen med Colombia og Peru blev undertegnet⁷². EU-LAC-fonden er nu operationel, og gennemførelsesaktiviteterne i overensstemmelse med dens arbejdsplan. Den latinamerikanske investeringsfacilitet viste sig fortsat at være et særlig effektivt instrument til at støtte investeringer i regionen, og der er blevet udformet et tilsvarende instrument, den caribiske investeringsfacilitet, til Caribien. Gennemførelsen af handlingsplanen fra Madrid fortsatte. Forhandlingerne mellem EU og Mercosur om en associeringsaftale stod i stampe i 2012. Der gøres bestræbelser på at sætte nyt skub i dem.

Forberedelserne af **Santiagotopmødet** mellem EU og stats- og regeringscheferne fra LAC fortsatte⁷³.

---

⁷² Europa-Parlamentet vedtog den 13. juni 2012 en beslutning om handelsaftalen mellem EU og Colombia og Peru (P7_TA(2012)0249) og den 11. december 2012 en beslutning om udkast til Rådets afgørelse om indgåelse af aftalen om oprettelse af en associering mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater på den ene side og Mellemamerika på den anden side (P7_TA(2012)0478). Desuden vedtog Europa-Parlamentet den 12. juni 2012 en beslutning om fastlæggelse af et nyt udviklingssamarbejde med Latinamerika (P7_TA(2012)0235) og den 24. maj 2012 en beslutning om Venezuelas mulige udtrædelse af Den Interamerikanske Kommission for Menneskerettigheder (P7_TA(2012)0227).

⁷³ Topmødet, der blev holdt den 26.-27. januar 2013, var det syvende topmøde siden det første topmøde mellem EU og LAC i 1999, men det første med CELAC - Sammenslutningen af Latinamerikanske og Caribiske Stater - som EU's modstykke. Det var en lejlighed til at sende et stærkt signal om EU's politiske engagement til Latinamerika og Caribien, at fremhæve omfanget af vores indbyrdes økonomiske afhængighed, at understrege det vigtige bidrag, som EU's investeringer yder til regionens økonomiske og sociale udvikling, at understrege betydningen af at modstå protektionisme og opretholde et stabilt og gennemsigtigt regelsæt for fortsat at tiltrække sådanne investeringer, at fremme betydningen af flerpartsfrihandelsaftalen med Peru og Colombia, af associeringsaftalen med Mellemamerika, den nye fælles strategi med Caribien og behovet for at fremskynde forhandlingerne med Mercosur, at støtte regional integration på det latinamerikanske kontinent, at nå til enighed om en vidtrækkende fælles erklæring og om tilføjelsen af to nye sektorer (ligestilling og investering) til handlingsplanen mellem EU og CELAC, samtidig med at det under revisionen af handlingsplanen mellem EU og CELAC undersøges, om det er muligt at indarbejde yderligere kapitler, der dækker områder af biregional interesse som f.eks. højere uddannelse, offentlig sikkerhed og fødevarerikkerhed og ernæring.

De strukturerede dialoger om migration og narkotika mellem EU og LAC fortsatte i form af møder på højt plan og møder af teknisk karakter.

Der blev holdt to forhandlingsrunder om associeringsaftalen mellem **EU og Mercosur**, en i Bruxelles og en i Brasilia, der førte til større fremskridt. Efter Brasiliarunden var parterne enige om at drøfte spørgsmålet på politisk niveau under topmødet i Santiago mellem EU og CELAC i januar 2013.

I en kontekst af stigende vold var sikkerhed og retfærdighed topprioriteterne for EU's politiske dialog og samarbejde med landene i **Mellemamerika** i 2012, både på bilateralt og regionalt plan. EU gjorde brug af forskellige samarbejdsinstrumenter for at tackle dette problem og støttede reformer på områderne sikkerhed, retfærdighed og menneskerettigheder samt politikker om social forebyggelse af vold, navnlig blandt unge. Desuden bidrog EU til bekæmpelsen af ulovlig oplagring og handel med skydevåben i Mellemamerika og nabolandene.

Videreførelsen og styrkelsen af den politiske dialog med den caribiske region blev fortsat prioriteret højt. Derudover fandt der en politisk dialog sted mellem EU og Det Caribiske Forum af staterne i Afrika, Vestindien og Stillehavet (Cariforum) i 2012.

Den fælles partnerskabsstrategi for Caribien og EU, hvis hovedtræk blev godkendt på EU-Cariforum-topmødet i 2010, blev endeligt udarbejdet og vedtaget af Cariforum og EU-medlemsstaterne i november 2012. Strategien fremhæver betydningen af, at EU og den caribiske region forener deres kræfter på den internationale scene i spørgsmål af fælles interesse. Sikkerhed er et af de vigtigste områder af fælles interesse, og der er iværksat et program for sikkerhedssektoren, der tager sigte på kapacitetsopbygning i regionale sikkerhedsorganisationer og kriminalitetsforebyggelse, som finansieres af det regionale program i størrelsesordenen 10 mio. EUR.

7.2.2. DEN EURO-LATINAMERIKANSKE PARLAMENTARISKE FORSAMLING

(**EuroLat**). EuroLat leverede fortsat et betydeligt input til definitionen af biregional politik og fulgte udviklingen i Latinamerika og EU tæt. Der blev holdt møder i præsidiet og udvalgene om politiske, økonomiske og sociale anliggender i 2012. Disse møder gav anledning til tæt dialog om nøgle-spørgsmål for det strategiske partnerskab mellem EU og Latinamerika og Caribien, herunder den globale økonomi, frihandels- og associeringsaftaler, migration og sikkerhedsrelaterede spørgsmål. De hjalp også med forberedelserne til 6. EuroLat-plenarforsamling, der fandt sted den 23.-25. januar 2013 i Santiago de Chile.

BILATERALT

7.2.3. BRASILIEN⁷⁴. I 2012 blev den politiske dialog på højt niveau betydeligt forstærket med to ministermøder, et i Brasilien under den højtstående repræsentant/næstformandens besøg den 6.-7. februar 2012 og et i New York den 25. september 2012 i tilknytning til FN's Generalforsamling. I løbet af året besøgte formanden for Europa-Kommissionen, José Manuel Barroso, og 7 EU-kommissærer Brasilien. Den politiske dialog på højt plan (politiske direktører) fandt sted for første gang i Brasilia og gav en yderligere lejlighed til at uddybe dialogen om udenrigs- og sikkerhedspolitik. Regelmæssige høringer om menneskerettigheder er fortsat og har frembragt konkrete resultater såsom aftalen om at styrke koordinationen og det fælles arbejde i Menneskerettighedsrådet og tilsagnet om at gennemføre trekantssamarbejdsaktioner med sigte på at støtte tredjelandes gennemførelse af henstillingerne fra den universelle regelmæssige gennemgang. EU og Brasilien fortsatte i fællesskab arbejdet med gennemførelsen af den fælles handlingsplan for 2012-2014. Antallet af igangværende dialoger med åbningen af nye områder som generelle FN-spørgsmål og narkotika under titlen fred og sikkerhed er nået op på 30. I september deltog direktøren for Direktoratet for Krisestyring og -planlægning i den 9. internationale sikkerhedskonference på Forte de Copacabana i Rio. Han mødtes også med højtstående embedsmænd for at tilrettelægge en mere regelmæssig dialog om sikkerhed, forsvar og krisestyring og fortsætte forhandlingerne om indgåelse af en rammeaftale om deltagelse for at lette Brasiliens fremtidige deltagelse i EU-ledede krisestyringsoperationer.

---

⁷⁴ Det årlige topmøde fandt ikke sted i 2012 på grund af formændenes uforenelige kalendere og blev udskudt til januar 2013 i tilknytning til topmødet i Santiago mellem EU og CELAC. Topmødet i 2013 vil blive afholdt og er foreløbig berammet til oktober.

7.2.4. MEXICO Den højtstående repræsentant/næstformandens første officielle besøg i Mexico i februar 2012 lagde sammen med Det Fælles Råd EU-Mexico grundlaget for en yderligere styrkelse af forbindelserne med denne ligesindede strategiske partner. Der skete i 2012 en øget koordinering mellem EU og Mexico for at fremme fælles holdninger til spørgsmål som klimaændringer og økonomisk liberalisering, navnlig i forbindelse med G20. På topmødet mellem EU og Mexico den 17. juni i Los Cabos drøftede formand Herman Van Rompuy, José Barroso og Felipe Calderon sikkerhed, multilaterale spørgsmål, især den økonomiske krise, og en eventuel revision af frihandelsaftalen mellem EU og Mexico. Tredje møde i den bilaterale dialog på højt niveau om menneskerettigheder blev afholdt i oktober 2012 med særligt fokus på Mexicos bestræbelser på at tackle sine interne udfordringer og de reformer, som forbundsregeringen havde gennemført i overensstemmelse med sine internationale forpligtelser. Dialogen blev på EU-siden ledet af EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder, Stavros Lambrinidis.

7.2.5. VENEZUELA Parlamentsvalget den 7. oktober forløb fredeligt, og siddende præsident Hugo Chavez vandt valget over udfordreren Henrique Capriles med en bred margin. EU blev ikke opfordret til at sende en valgobservationsmission.

7.2.6. PARAGUAY. Den 22. juni udelukkede den paraguayanske kongres efter en rigsretssag præsident Fernando Lugo. Vicepræsident Federico Franco blev indsvoret som præsident. Dette skabte spænding på regionalt niveau, og Paraguays medlemskab af Unasur og Mercosur blev suspenderet. I december 2012 besluttede den højtstående repræsentant/næstformanden efter en anmodning fra den paraguayanske regering at sende en valgobservationsmission til parlamentsvalget, der var berammet til april 2013.

7.2.7. CUBA. Efter drøftelser om fremtiden for forbindelserne mellem EU og Cuba i Rådet for Udenrigsanliggender konkluderede den højtstående repræsentant/næstformanden, at hun ville bede tjenestegrenene om at begynde at udarbejde forhandlingsdirektiver med henblik på en eventuel fremtidig aftale om politisk dialog og samarbejde mellem EU og Cuba. Menneskerettighedsspørgsmål blev bragt på bane over for de cubanske myndigheder på alle niveauer både i Bruxelles og Havanna.

7.2.8. HAITI I 2012 har EU levet op til sit løfte om at støtte Haitis genopbygning og økonomiske genopretning. Der er disponeret over omkring 85 % af de 522 mio. EUR, der blev lovet på donor-konferencen i New York i marts. Udnævnelsen i maj 2012 af premierminister Laurent Lamothe og dannelsen af en ny regering har gjort den politiske situation relativt stabil. EU støtter programmet for politiske og administrative reformer, som præsident Michel Martelly har iværksat med henblik på at konsolidere demokratiske mekanismer, genopbygge de haitianske myndigheders kapaciteter og tilvejebringe en mere effektiv anvendelse af EU-støtten og den internationale støtte. Kommissær Andris Piebalgs' besøg i Haiti i marts 2012 og præsident Michel Martellys besøg i EU-institutionerne i november 2012 understregede en fornyet og styrket dialog mellem EU og Haiti både på samarbejdsområdet og på politiske områder. Under FN's Sikkerhedsråds drøftelser i oktober 2012 om sikkerhedssituationen i Haiti hilste EU FN's generalsekretærs rapport om MINUSTAH velkommen; den foreskriver bl.a. en gradvis overførsel af MINUSTAH's kompetencer til de haitianske myndigheder inden for rammerne af en konsolidering af demokratisk stabilitet og sikkerhed.

7.2.9. SURINAM I 2012 blev den politiske dialog, der var påkrævet i henhold til artikel 8 i Cotonouaftalen, iværksat og dækkede en række spørgsmål, herunder menneskerettigheder, økonomisk krise og udviklingssamarbejde.

7.2.10. ANDINLANDENE. I **Colombia** giver de formelle fredsforhandlinger mellem regeringen og FARC, der blev iværksat i oktober, de bedste udsigter i årevis for at bringe landets fem årtier gamle konflikt til ophør. EU støtter fredsprocessen politisk (erklæringer fra den højtstående repræsentant/næstformanden i august og september). Det har også udtrykt vilje til at bistå med gennemførelsen af en eventuel fredsaftale. Fred vil ikke kun hjælpe Colombia til at udnytte sit udviklingspotentiale, men vil også give sikkerhed og stabilitet i hele regionen. I december udsendte den højtstående repræsentant/næstformanden en erklæring, hvori hun udtrykte bekymring over udvidelsen af den militære strafferetlige jurisdiktion i Colombia. Flerpartshandelsaftalen med Colombia og **Peru** forventes at få positive sikkerhedsmæssige virkninger. Den vil skabe nye muligheder for bæredygtig udvikling og bidrage til regeringens bestræbelser på at forbedre den sociale samhørighed og bekæmpe ulovlige aktiviteter inden for minedrift eller narkotikahandel, som er en stor sikkerhedsmæssig bekymring i regionen. Fremskridt hen imod vedtagelsen af aftalen (der blev undertegnet i juni og godkendt af Europa-Parlamentet i december) har givet nyt input til forbindelserne med begge lande. Perus præsident Ollanta Moisés Humala besøgte EU-institutionerne for første gang i juni. Sociale konflikter i minesektoren er taget til i Peru og **Bolivia**, og udfordringerne i forbindelse med forvaltningen af naturressourcer er blevet et centralt punkt på dagsordenen for de politiske dialoger med Andinlandene. I **Bolivia** støtter EU vedtagelsen af en ny lov om høring. Ved den nordlige grænse i **Ecuador** bidrager EU til aktioner om kriseforebyggelse og konfliktstyring samt beskyttelse af sårbare personers rettigheder. **Chiles** præsident Sebastián Piñera's besøg i november var en anledning til at fejre ti års vellykket gennemførelse af associeringsaftalen og drøfte mulighederne for at uddybe forbindelserne yderligere på områder som f.eks. krisestyring og klimaændringer. Chile deltog fortsat i EUFOR ALTHEA. Der blev gjort fremskridt med forhandlingerne om en rammeaftale, der skal lette Chiles deltagelse i EU-krisestyringsoperationer ("rammeaftale om deltagelse"). Endelig har EU fortsat samarbejdet tæt om bekæmpelsen af narkotika og narkotikahandel med Andesregionen og haft specifikke politiske dialogmøder med **Andesfællesskabet** samt **Bolivia** og Peru (november) og støttet gennemførelsen af bekæmpelse af narkotikamisbrug med sine samarbejdsprogrammer.

B. HÅNTERING AF TRUSLER OG GLOBALE UDFORDRINGER

1. IKKESPREDNING AF MASSEØDELÆGGELSESVÅBEN (WMD) OG DERES FREMFØRINGSMIDLER/KONVENTIONELLE VÅBEN

Ikkespredning og nedrustning var fortsat en integrerende del af EU's udenrigspolitik i 2012, som bidrog til en effektiv gennemførelse af den europæiske sikkerhedsstrategi⁷⁵.

Ved at bruge de nye muligheder, der følger af Lissabontraktaten, er der gjort bestræbelser på yderligere at styrke koordinationen mellem EU-institutionerne samt mellem EU-institutionerne og medlemsstaterne og med tredjelande og internationale partnere. Det blev prioriteret at kombinere alle forhåndenværende EU-instrumenter og -værktøjer med henblik på at sikre komplementaritet og sammenhæng. EU fastholdt navnlig sin støtte til universel tiltrædelse af relevante internationale traktater og instrumenter samt disses fulde og effektive gennemførelse. EU fortsatte ligeledes med at fremme medtagelse af ikkespredningsklausuler for WMD samt håndvåben og lette våben (SALW) i aftaler mellem EU og tredjelande. I 2012 blev der ført forhandlinger om aftaler, der omfattede WMD- og SALW-klausuler, med Afghanistan, Armenien, Australien, Aserbajdsjan, Brunei, Canada, Georgien, Kasakhstan, Malaysia, New Zealand, Singapore og Mercosur.

---

⁷⁵ EU's engagement i hele spektret af aktiviteter på området var baseret på en række strategidokumenter: den europæiske sikkerhedsstrategi fra 2003, EU's strategi mod spredning af masseødelæggelsesvåben fra 2003 og de nye EU-aktionslinjer i bekæmpelsen af spredning af masseødelæggelsesvåben (WMD) og deres fremføringsmidler fra 2008, EU's strategi for bekæmpelse af ulovlig ophobning af og handel med håndvåben og lette våben samt ammunition hertil fra 2005 og den fælles holdning om eksport af konventionelle våben fra 2008.

1.1. IKKESPREDNING AF MASSEØDELÆGGELSESVÅBEN

1.1.1. Ikkespredningstraktaten (NPT) I 2012 fokuserede EU sine bestræbelser på aktivt at arbejde for gennemførelsen af den handlingsplan, der blev vedtaget af NPT-gennemgangskonferencen i 2010 og rapporteret til komitéen til forberedelse af NPT-gennemgangskonferencen (den 30. april-11. maj 2012 i Wien) om de aktiviteter, der udføres i den henseende. Følgende fire EU-erklæringer blev fremsat: en generel erklæring og tre specifikke erklæringer, der fokuserede på de tre søjler i traktaten om ikkespredning: ikkespredning, nedrustning og fredelig anvendelse af kerneenergi. Der blev forelagt to EU-arbejdsdokumenter: et vedrørende gennemførelsen af konklusionerne fra NPT-gennemgangskonferencen i 2010 og henstillinger med hensyn til opfølgningsaktioner og et om fredelig anvendelse af nuklear teknologi. Det tilrettelagde gennem det FUSP-finansierede ikkespredningskonsortium af tænketanke endnu et vellykket "Track 2"-EU-seminar i november 2012 om en WMD-fri zone i Mellemøsten⁷⁶, der samlede næsten 140 deltagere fra EU, lande i regionen, tredjelande samt relevante internationale organisationer for at bidrage til den proces, der fører til den "Helsinki"-konference, som FN's generalsekretær, Den Russiske Føderation, Det Forenede Kongerige og USA skal tilrettelægge.

Der redegøres for de bestræbelser, som EU har iværksat med hensyn til Iran og Nordkorea, i de respektive kapitler i afdeling A af denne rapport.

---

⁷⁶ Rådets afgørelse 2012/422/FUSP af 23. juli 2012.

1.1.2. Traktaten om et altomfattende forbud mod atomprøvesprængninger (CTBT). EU fortsatte indsatsen for CTBT's ikrafttrædelse og støttede yderligere aktiviteterne i Den Forberedende Kommission for Organisationen for Traktaten om et Altomfattende Forbud mod Atomprøvesprængninger (CTBTO). Der blev den 13. november 2012 vedtaget en ny rådsafgørelse⁷⁷ for at yde yderligere finansiell støtte gennem FUSP-budgettet på omkring 5,2 mio. EUR til CTBTO afsat til at styrke den forberedende kommissions overvågnings- og kontrolkapaciteter. Den finansielle støtte blev suppleret og understøttet af intense diplomatiske foranstaltninger⁷⁸. Der blev fremsat en EU-erklæring på sjette ministermøde til støtte for CTBT (den 27. september 2012 i New York).

1.1.3. Det Internationale Atomenergiagentur (IAEA) EU fortsatte ligeledes med at yde støtte til IAEA i Wien⁷⁹. I 2012 ydede det gennem stabilitetsinstrumentet supplerende finansiell støtte på 20 mio. EUR til IAEA-projektet om en bank for lavt beriget uran og gav udtryk for, at det var rede til yderligere at støtte dette projekt gennem FUSP-budgettet. EU har endvidere bidraget med et yderligere beløb på 5 mio. EUR til moderniseringen af IAEA's sikkerhedslaboratorium i Seibersdorf (Østrig). Det primære formål med støtten til IAEA er at sikre, at de højeste standarder for nuklear sikkerhed, sikring og sikkerhedskontrol overholdes, når nukleare aktiviteter udføres af tredjelande. EU og dets medlemsstater bidrager derfor også til aktiviteter for "fredelig udnyttelse" på energi- og ikkeenergiområdet, delvis gennem IAEA, med omkring 150 mio. EUR om året. Der blev også opretholdt et tæt samarbejde mellem EU og IAEA om det iranske atomspørgsmål.

---

⁷⁷ Jf. 2012/699/FUSP.

⁷⁸ Politiske dialoger, demarcher, erklæringer afgivet ved det uformelle plenarmøde i FN's Generalforsamling i forbindelse med markeringen af den internationale dag mod atomprøvesprængninger og på det ministermøde, som "CTBT's venner" tilrettelagde, samt artikel XIV-kordinatorerne i september 2012 i New York.

⁷⁹ EU er fortsat en central donor til IAEA's Fond for Nuklear Sikkerhed til støtte for over 80 lande i Afrika, Mellemøsten, Latinamerika og Asien, og der er uddelt mere end 30 mio. EUR herfra siden 2004.

1.1.4. EU fortsatte med at tilstræbe universel tilslutning til **konventionen om forbud mod kemiske våben** (CWC) og at fremme nye aktiviteter til støtte for specifikke projekter. En ny rådsafgørelse til støtte for Organisationen for Forbud mod Kemiske Våben (OPCW) blev vedtaget den 23. marts 2012. EU begyndte at arbejde hen mod en fælles holdning med henblik på den tredje gennemgangskonference af CWC, der skal holdes i april 2013, der understregede behovet for fuldstændig destruktion af alle kemiske våben så hurtigt som muligt, effektiv national gennemførelse og universel tilslutning til CWC og udtrykte dyb bekymring over truslen mod international fred og sikkerhed i forbindelse med kemiske våben i Syrien.

1.1.5. Efter syvende gennemgangskonference vedrørende **konventionen om forbud mod biologiske våben og toksinvåben** (BTWC), der fandt sted den 5.-22. december 2011 i Genève, og på grundlag af en formel fælles holdning, som Rådet vedtog den 18. juli 2011, deltog EU aktivt i 2012-2015-programmet for perioden mellem konferencerne ved at fremsætte EU-erklæringer og fremlægge arbejdsrapporter om bistand og samarbejde (artikel X) og om foranstaltninger til at formindske risici fra videnskabelige og teknologiske fremskridt. EU vedtog også en ny rådsafgørelse til støtte for BTWC den 23. juli 2012 og fortsatte med at være aktivt engageret i at støtte forbedringer i biosikkerhed og biosikring.

1.1.6. Eksportkontrol Med hensyn til eksportkontrolprocedurer støttede EU i 2012 fortsat gennemførelsen af FN's Sikkerhedsråds resolution 1540, 1673 og 1810 gennem Rådets fælles aktion fra 2008, der sigter mod at styrke kompetencerne og kapaciteterne hos statslige embedsmænd i tredjelande. I de sidste 5 år har EU's outreachprogram om eksportkontrol med varer med dobbelt anvendelse, der finansieres under det langsigtede stabilitetsinstrument, fremmet eksportkontrolaktiviteter i 28 lande med et bidrag på 17 mio. EUR med det klare mål at bremse spredningen af WMD.

1.1.7. For at sikre fortsættelsen af arbejdet under Rådets afgørelse fra 2008 til støtte for **Haag-adfærdskodeksen mod spredning af ballistiske missiler** (HCoC) nåede Rådet til enighed om en ny afgørelse til støtte for HCoC (primært outreachaktiviteter over for stater, der ikke har undertegnet kodeksen) og den bredere bekæmpelse af spredning af missiler. EU har på grundlag af denne afgørelse afholdt et outreacharrangement for signatarstater og ikkesignatarstater i New York i tilknytning til mødet i FN's Generalforsamlings 1. Komité den 17. oktober 2012⁸⁰.

1.1.8. Under stabilitetsinstrumentet, i risikobegrænsningskomponenten for CBRN (kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare våben), er der ligeledes gjort fremskridt med oprettelsen af **CBRN-ekspertisecentre** i målregioner, og de første centre åbner nu i 1. Nordafrika (Algier), 2. Landene ved Afrikas Atlanterhavskyst (Rabat), Mellemøsten (Amman), Sydøsteuropa - Sydkaukasus - Republikken Moldova - Ukraine (Tbilisi), 5. Sydøstasien (Manila), 6. Afrika syd for Sahara (Nairobi), 7. Centralasien (Tasjkent) og 8. landene i Golfstaternes Samarbejdsråd og har startet deres arbejde. Deres opgave er at styrke regionalt og internationalt samarbejde om alle kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare risici uanset disses oprindelse⁸¹.

1.1.9. EU videreførte i intensiveret samråd med tredjelande sit arbejde med et udkast til en international adfærdskodeks til styrkelse af tillidsskabelse og gennemsigtighed i **aktiviteterne i det ydre rum**.

---

⁸⁰ EU var også begyndt at planlægge tilrettelæggelsen af arrangementer, der fandt sted i begyndelsen af 2013 som f.eks. fejringen i Wien af tiårsdagen for undertegnelsen af Haagadfærdskodeksen.

⁸¹ FN's Sikkerhedsråd hilste for nylig oprettelsen af disse centre velkommen (erklæring fra formandskabet for FN's Sikkerhedsråd af 19. april 2012).

1.2. KONVENTIONELLE VÅBEN

1.2.1. Eksportkontrol Medlemsstaternes politikker for eksportkontrol med konventionelle våben fulgte fortsat Rådets fælles holdning af december 2008, der fastsætter fælles regler for kontrol med eksport af militærteknologi og -udstyr. Rådets gruppe vedrørende Eksport af Konventionelle Våben foretog i 2012 en revision af den fælles holdning. Den foreløbige vurdering af revisionen bekræftede, at den fælles holdning er hensigtsmæssig med henblik på at fremme konvergens i EU-medlemsstaternes våbeneksportpolitikker, og udpegede gennemførelsesrelaterede arbejdsstrenger, der vil blive udarbejdet i de kommende måneder. Rådet og EU-Udenrigstjenesten videreudviklede i 2012 en indgående dialog med Europa-Parlamentet og med civilsamfundet om eksportkontrolpolitikker. I de senere år har EU givet betydelige diplomatiske og finansielle ressourcer til outreachaktiviteter med henblik på at tilskynde til ansvarlige og gennemsigtige våbeneksportkontrolsystemer i tredjelande. I november 2012 gav EU tilsagn om at fremme sådanne outreachaktiviteter med vedtagelsen af Rådets afgørelse 2012/711/FUSP af 19. november 2012, der afsætter 1,86 mio. EUR til dette formål i 2013 og 2014.

I 2012 var EU fuldt ud involveret i forhandlingen af en **våbenhandelstraktat (ATT)**⁸² og deltog aktivt i den forberedende komité i februar 2012 og den diplomatiske konference i juli 2012. EU var også særlig aktivt i at gennemføre intensive outreachbestræbelser i hele verden⁸³.

---

⁸² Europa-Parlamentet vedtog den 13. juni 2012 en beslutning om forhandlingerne om FN-traktaten om våbenhandel (ATT) (P7_TA(2012)0251).

⁸³ I henhold til Rådets afgørelse 2010/336/FUSP, der støtter ATT-forhandlingsprocessen, blev der afholdt tre regionale seminarer i 2012 i samarbejde med UNIDIR (De Forenede Nationers Institut for Nedrustningsforskning) i Nairobi, Kenya, for de øst- og sydafrikanske lande (februar 2012), i Beirut, Libanon, for de mellemøstlige lande (marts 2012) og i Beograd, Serbien, for europæiske og kaukasiske lande (april 2012).

1.2.2. Håndvåben og lette våben (SALW) EU deltog i 2012 aktivt i 2012-gennemgangskonferencen om FN's handlingsprogram vedrørende forebyggelse, bekæmpelse og udryddelse af ulovlig handel med SALW og forelagde et arbejdsdokument med specifikke henstillinger til gennemgangskonferencen om at styrke gennemførelsen af handlingsprogrammet⁸⁴. Under forhandlingerne om udkastet til dokument om resultaterne af konferencen støttede EU navnlig behovet for yderligere at forbedre indsatsen for at imødegå risikoen for omledning af SALW (bl.a. gennem øget brug af Interpols forvaltningssystem til registrering og sporing af ulovlige våben), at fremme kontrollen med overførsel af SALW og ammunition hertil, fuldt ud at integrere kønsperspektivet i gennemførelsen af handlingsprogrammet og at gøre det muligt for fredsunderstøttelsesoperationer effektivt at bidrage til bekæmpelsen af ulovlig handel med SALW. EU finansierede fortsat udviklingen af redskaber og teknikker til at imødegå den ulovlige handel med SALW ad luftvejen, aktiviteter under FN's kontor for nedrustning til gennemførelse af FN's handlingsprogram samt bistand til lagerforvaltning, indsamling, registrering og destruktion af overskydende SALW og ammunition i det vestlige Balkan. EU vedtog også en ny rådsafgørelse om støtte til aktiviteter med henblik på at mindske risikoen for ulovlig handel med og voldsom ophobning af SALW i OSCE-regionen.

1.2.3. Personelminer og klyngeammunition I 2012 vedtog EU en rådsafgørelse til støtte for gennemførelsen af Cartagenahandlingsplanen, der støtter bestræbelser på at gennemføre bistand til ofre og de aspekter af Cartagenahandlingsplanen, der vedrører minerydning, og også fremme universel anvendelse af konventionen. EU deltog i de mange møder mellem de stater, der deltager i Ottawa-konventionen, og **konventionen om klyngeammunition (CCM)** i løbet af 2012.

---

⁸⁴ EU's arbejdsdokument om resultatet af gennemgangskonferencen i 2012 vedrørende FN's handlingsprogram blev godkendt af Udenrigsrådet i juli 2012.

2. KONFLIKTFOREBYGGELSE OG MÆGLING

Rådets konklusioner om konfliktforebyggelse fra juni 2011 fremhævede tre specifikke områder: styrke kapaciteten til hurtig varsling og skabe forbindelse med tidlig indsats, styrke EU's mæglingskapacitet og værktøjer til konfliktanalyse samt opbygge og intensivere partnerskaber med internationale organisationer og ikkestatslige organisationer samt relevante institutioner.

Ved gennemførelsen af disse aktioner har EU-Udenrigstjenestens tjenestegrene bestræbt sig på at anlægge en samlet tilgang ved at anbringe ekspertise for så vidt angår konfliktforebyggelse tættere på FUSP-strukturerne og ved at sikre komplementaritet med EU's krisestyring og krisestyringsstrukturer og med relevante tjenestegrene i Kommissionen og arbejde tæt sammen med partnere, herunder FN, regionale organisationer, civilsamfundet og den akademiske verden.

Inden for disse rammer er der blevet iværksat følgende aktiviteter i 2012:

- Ydelse af operationel støtte til EU-delegationer i omkring tyve lande. Dette har omfattet rådgivning om konfliktforebyggelse, fredsopbygning og mægling, identifikation og udsendelse af eksperter, f.eks. til støtte for komitéen til forberedelse af Yemens nationale dialog og rådgivning om oprettelse af Myanmarfredscentret, konfliktanalyse f.eks. for at forstå Boko Harams virkning på den bredere stabilitet i det nordlige Nigeria og støtte til mæglingskapacitet f.eks. ved at bringe to forskellige mæglingsaktører sammen, der arbejder med Mali.
- Yderligere arbejde med at fremme EU-Udenrigstjenestens mæglingsstøttekapacitet, der finansieres af et pilotprojekt fra EU-budgettet på Europa-Parlamentets initiativ. I denne kontekst blev der bestilt en undersøgelse fra uafhængige konsulenter til at give input til udvikling af EU's kapacitet til mæglingsstøtte, herunder vurdering af forslaget om et oprette et europæisk institut for fred og udarbejdelse af et forslag til styrkelse af EU's mæglingsstøttekapacitet.

- Fokus på opbygning af systemer, redskaber og kultur til at identificere i) lande med risiko for voldelig konflikt på mellemlang eller lang sigt, og ii) muligheder for en tidlig indsats for at tackle disse risici. Formålet med dette tidlige varslingsystem er ikke at forudsige, hvor den næste krise vil opstå, men at identificere, hvor der er risici for fremtidige konflikter, og sikre, at der etableres et rettidigt beredskab.
- Udvikling af en "let" konfliktanalysemetode, der giver mulighed for en hurtig diagnostik af konfliktrisici og mulig EU-reaktion
- Styrkelse af fælles arbejde mellem relevante tjenestegrene i EU-Udenrigstjenesten og i Kommissionen om forebyggelse af konflikter via uformelle strukturer tjenesterne imellem som f.eks. Konfliktforebyggelsesgruppen og den uformelle tværtjenestelige gruppe om SSR
- Styrkelse af netværket af kontakter om konfliktforebyggelse og fredsopbygning bl.a. med civilsamfundet (gennem netværket for dialog med civilsamfundet) og med relevante FN-instanser - UNDP, UNDPA (via regelmæssige udvekslinger af synspunkter ved videokonference).

3. TERRORISME

Ved at bygge på Den Europæiske Unions strategi og handlingsplan for terrorbekæmpelse blev det besluttet, at EU skulle prioritere de trusler, der kommer fra Pakistan, Afrikas Horn og Yemen og Sahel. Efterfølgende blev der vedtaget strategier og handlingsplaner for disse lande.

De politiske dialoger om terrorbekæmpelse med EU's nøglepartnere fortsatte i 2012 under EU-Udenrigstjenestens ledelse. Der blev holdt specifikke dialoger med FN, USA, Rusland, Tyrkiet, Pakistan, Indien og Saudi-Arabien. Terrorrelaterede spørgsmål blev også drøftet på en række andre EU-dialogmøder, herunder udenrigspolitiske sikkerhedsdialoger. EU-Udenrigstjenesten deltog fuldt ud i revisionen af FN's globale strategi for terrorbekæmpelse (GCTF) i juni 2012 i New York og i det møde på højt niveau om bekæmpelse af nuklear terrorisme, som FN's generalsekretær indkaldte til i september 2012.

GCTF fortsatte processen med et tættere samarbejde mellem de 30 stiftende medlemmer (29 lande plus EU), der startede i 2011. Som den højtstående repræsentant/næstformanden meddelte på ministermødet i GCTF i juni i Istanbul, vil EU støtte oprettelsen af det internationale institut for retspleje og retssikkerhed i Tunesien. Det internationale ekspertisecenter for bekæmpelse af voldelig ekstremisme (Hedayah) blev indviet i Abu Dhabi på sidste ministermøde i GCTF den 13.-14. december 2012. Det første møde i GCTF-arbejdsgruppen om Afrikas Horn, hvor EU og Tyrkiet deler formandskabet, fandt sted i Dar es Salaam den 8.-10. februar 2012 med bred deltagelse af landene i regionen og internationale og regionale organisationer.

Det politiske dialogmøde med Indien om bekæmpelse af terror i januar 2012 blev efterfulgt af sjette sikkerhedsdialog mellem EU og Indien den 25. oktober 2012. På sidstnævnte møde var begge parter enige om, at eksperter bør starte gennemførelsen af de konklusioner, der blev vedtaget på det politiske dialogmøde om bekæmpelse af terror som f.eks. gensidig retshjælp og udlevering, falskmøntneri, bekæmpelse af radikaliserings, øget retligt samarbejde og sporing af finansstrømme.

I februar 2012 vedtog Rådet EU's og Pakistans femårsplan for deres engagement. Efter denne plan gav begge parter tilsagn om omfattende samarbejde om terrorbekæmpelse og på en række beslægtede områder⁸⁵.

---

⁸⁵ Strategien for engagement blev fulgt af vedtagelsen af EU's terrorbekæmpelses- og sikkerhedsstrategi for Pakistan, der skitserer EU's og dets medlemsstaters holdning til samarbejdet om terrorbekæmpelse med Pakistan. Strategien om terrorbekæmpelse indeholder to handlingsplaner: en handlingsplan for bekæmpelse af voldelig ekstremisme og en handlingsplan om retsstatsprincippet, der er ved at blive udformet.

I betragtning af udviklingen i Mali og risikoen for oprettelse af et tilflugtssted i den nordlige del samt risikoen for afsmittende virkninger i andre lande i regionen er Sahel blevet en endnu større prioritet for EU. EUCAP Sahel, den civile FSFP-operation i Niger, der blev sat i værk i juli 2012, er den første FSFP-mission, der har terrorbekæmpelse med i sit mandat.

EU undersøger også, hvordan der kan samarbejdes med de regionale organisationer som f.eks. Den Arabiske Liga. Ministermødet mellem EU og LAS i november 2012 vedtog en handlingsplan, der omfatter samarbejde om terrorbekæmpelse, herunder om strafferet.

Kommissionen har fortsat gennemført projekter om terrorbekæmpelse under stabilitetsinstrumentet, navnlig projektet om civil kapacitetsopbygning til retshåndhævelse i Pakistan og projekter i Sahel og Sydøstasien. Identifikationsmissioner blev foretaget for at identificere projekter vedrørende voldelig ekstremisme i Pakistan og på Afrikas Horn samt andre projekter på Afrikas Horn.

EU og dets medlemsstater havde en halvårlig dialog med den juridiske rådgiver i USA's udenrigsministerium om terrorbekæmpelse og folkeret, hvor internationale retsprincipper, der finder anvendelse på bekæmpelse af terror, blev drøftet. Dialogen har til formål at fremme en bedre gensidig forståelse for vores respektive retlige rammer og udvikle et fælles grundlag, hvorfra vi kan arbejde mere effektivt med terrorbekæmpelsen.

4. ORGANISERET KRIMINALITET

Alvorlig og organiseret kriminalitet stod fortsat på dagsordenen for EU's politiske dialoger med mange lande og regionale og internationale organisationer. EU-finansierede bistandsprogrammer og FSFP-missioner hjalp med at udmønte politiske retningslinjer i praksis. Disse aktioner prøver også at supplere EU's (interne) politikcyklus for organiseret og grov international kriminalitet for 2011-2013 samt den nye kommende politikcyklus for 2014-2016.

Kokain- og heroinruteprogrammerne, der finansieres over stabilitetsinstrumentet, fortsatte med at opbygge retshåndhævelseskapaciteter og internationale forbindelser langs deres respektive "ruter". Dette omfattede et nyt pilotprojekt om menneskehandel i fire lande på "heroinruten" (Aserbajdsjan, Bosnien-Hercegovina, Moldova og Tyrkiet), også til støtte for den nye EU-strategi for bekæmpelse af menneskehandel 2012-2016 og den tilknyttede definition af prioriterede lande og regioner⁸⁶.

Programmet til 16,5 mio. EUR om kritiske sejlrunder dækker 17 kyststater i det vestindiske Ocean, Sydøstasien og Guineabugten. Det øger kyststaternes informationsudvekslingskapaciteter og håndhævelsesfunktioner for at opnå en sikrere skibsfart bl.a. ved at bekæmpe pirateri og væbnede røverier til søs. En række nye aktioner blev indledt i 2012, herunder uddannelse af kystvagter i Guineabugten i et forsøg på at bremse piratangreb ud for Afrikas vestlige kyst.

---

⁸⁶ Under kokainruteprogrammet er der nu tre fælles lufthavnstaskforcer, der er operationelle i Kap Verde, Senegal og Togo til støtte for bekæmpelsen af organiseret kriminalitet på kokainruten (36 lande dækket i Vestafrika og Latinamerika og Caribien). Et nyt projekt blev også iværksat om oprettelse af et regionalt politinformationssystem i Vestafrika med Interpol og et nyt engagement i forebyggelse af anvendelse af narkotikaprækursorer (Latinamerika). Disse programmer er en del af EU's afbalancerede og integrerede tilgang til narkotika som bekræftet igen i EU's nye narkotikastrategi 2013-2020.

5. INTERNETSIKKERHED

Forberedelser til meddelelsen om EU's strategi for internetsikkerhed (der blev vedtaget i februar 2013) fandt sted i hele 2012, herunder de første skridt i retning af kapacitetsopbygning i tredje-lande og international outreach⁸⁷. EU deltog aktivt i forberedelsen af den 2. internationale konference om cyberspace i Budapest. Den højtstående repræsentant/næstformanden talte ved lejligheden og understregede betydningen af et åbent og frit internet, samtidig med at bekæmpelsen af it-kriminalitet og andre internettrusler intensiveres. EU bragte lignende emner på bane på det første møde i taskforcen for internet mellem EU og Kina i september i Beijing. Anden runde af høringerne mellem EU og Indien om internetsikkerhed og it-kriminalitet fandt sted i oktober i Delhi.

6. ENERGISIKKERHED

I 2012 arbejdede Kommissionen tæt sammen med EU-Udenrigstjenesten om gennemførelsen af opfølgelsesaktionerne, der er omhandlet i Kommissionens meddelelse, i fuldt samråd med den højtstående repræsentant/næstformanden om energiforsyningssikkerhed og internationalt samarbejde (september 2011)⁸⁸ i overensstemmelse med Rådets konklusioner fra november 2011 om en styrkelse af den eksterne dimension af EU's energipolitik⁸⁹.

---

⁸⁷ Europa-Parlamentet vedtog den 12. juni 2012 en beslutning om beskyttelse af kritisk informationsinfrastruktur "Resultater og næste skridt: vejen til global internetsikkerhed" (P7_TA(2012)0237 og den 22. november 2012 en beslutning om cybersikkerhed og -forsvar (P7_TA(2012)0457).

⁸⁸ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om energiforsyningssikkerhed og internationalt samarbejde - "EU's energipolitik: Samarbejde med partnere uden for EU" - KOM(2011) 539 endelig, 7.9.2011.

⁸⁹ Rådets konklusioner om styrkelse af den eksterne dimension af EU's energipolitik -3127. *samling i Rådet (TRANSPORT, TELEKOMMUNIKATION og ENERGI) (energi) den 24. november 2011 i Bruxelles* Europa-Parlamentet vedtog den 12. juni 2012 en beslutning om energipolitisk samarbejde med partnere uden for EU: En strategisk tilgang til sikker, bæredygtig og konkurrencedygtig energiforsyning (P7_TA(2012)0238).

Den 5. december 2012 fandt fjerde møde i **EU-USA**-Energirådet sted i Bruxelles (opfølgning af det foregående møde i november 2011 i Washington). Dagsordenen var struktureret omkring Energi-rådets tredobbelte mandat, nemlig energisikkerhed, energipolitik og energiteknologi med stort fokus på "USA's skifergasrevolution", energiudvikling i EU's nabolande og energipolitik og teknologiområder, hvor EU og USA kan samarbejde. EU ytrede sig klart om sine energiinteresser og den større globale udfordring i klimaændringerne. Blandt andre spørgsmål blev et snævert samarbejde med USA om sanktioner over for Iran fra begge sider set som et godt eksempel på koordineret energi-diplomati.

EU's energiforbindelser med **Rusland** var fortsat præget af stærk gensidig afhængighed, idet Rusland forblev EU's vigtigste eksterne energileverandør og EU den største eksterne forbruger af russiske kulbrinteressourcer. Den 7. december 2012 fandt en åbningsceremoni sted for South Stream-projektet, og Gazprom afsluttede i år forhandlingerne med Serbien, Ungarn, Slovenien og Bulgarien. I oktober 2012 blev den anden Nord Stream-gasrørledning indviet; den skal transportere op til 55 mia. kubikmeter russisk gas til europæiske forbrugere om året. Europa-Kommissionen besluttede at indlede formelle procedurer for at undersøge, om Gazprom kan hindre konkurrencen på central- og østeuropæiske gasmarkeder som en overtrædelse af EU's konkurrenceregler. Endelig startede der også forhandlinger på grundlag af et EU-mandat i februar 2012 om aftaler mellem EU-Rusland og **Hviderusland** om forvaltningen af elektricitetsnetværk i Østersøregionen.

Ukraine tilsluttede sig Energifællesskabet den 1. februar 2011 og har siden februar 2012 gjort visse fremskridt med hensyn til en forsinket energisektorreform i overensstemmelse med energifællesskabstraktaten, navnlig i form af skridt i retning af at frigøre Naftogaz. Styrkelsen af energitransportforbindelserne forblev et vigtigt område i EU-strategien for Centralasien. I 2012 skred arbejdet fremad med gennemførelsen af Den Europæiske Unions mandat fra september 2011 med henblik på at forhandle en juridisk bindende traktat mellem EU, Aserbajdsjan og Turkmenistan ned det formål at bygge et transkaspisk rørledningssystem. En positiv udvikling i denne retning var Tyrkiets og Aserbajdsjans undertegnelse den 28. juni 2012 af den mellemstatslige aftale om bygningen af TANAP (den transanatolske rørledning) til at bringe gas fra den østlige tyrkiske grænse til den vestlige tyrkiske grænse med stabil transit igennem hele landet.

I 2012 forbedrede EU de bilaterale forbindelser med **Irak** og undertegnede den 11. maj 2012 partnerskabs- og samarbejdsaftalen, og det agter nu at styrke samarbejdet navnlig på energiområdet og hjælpe Irak til at udnytte sit enorme potentiale. Nogle projekter er allerede i gang som f.eks. oprettelsen af et EU-Irak-energiteknologiscenter.

7. KLIMAÆNDRINGER OG SIKKERHED

I 2012 fortsatte gennemførelsen af Rådets konklusioner fra juli 2011 om en styrkelse af EU's klimadiplomati og en prioritering af tre hovedindsatsområder, herunder sammenhængen mellem klimaændringer, naturressourceknaphed og international sikkerhed gennem forebyggende diplomati og øremærkede samarbejdsforanstaltninger⁹⁰. Fokus er blevet fastholdt på støtteaktiviteter for at fortsætte med at øge bevidstheden om udfordringerne i forbindelse med klimasikkerhed i bilaterale og regionale politiske dialoger, f.eks. med USA, samt gennem EU-Udenrigstjenestens og EU's Militærstabs deltagelse i særlige politiske arrangementer. EU-Udenrigstjenesten engagerede sig også i arbejdet med klimasikkerhed i Europa-Parlamentets AFET/SEDE-udvalg. Den fortsatte støtte er nu blevet udvidet til klimasikkerhed, risikoanalyse og forvaltning i sårbare regioner og lande, herunder gennem støtte til anvendt forskning og dialog på regionalt niveau som f.eks. inden for rammerne af det tværfaglige forskningsprojekt om klimaændring, vandkonflikter og menneskers sikkerhed, der vedrører brændpunkter vedrørende klima og vandsikkerhed i Sahel og Middelhavsområdet/Mellemøsten. Desuden blev der med støtte fra stabilitetsinstrumentet iværksat et nyt treårigt regionalt program i 2012 med landene i Østeuropa, det sydlige Kaukasus og Centralasien. Arbejdet ledes gennem ENVSEC (Miljø- og Sikkerhedsinitiativet)-konsortiet, der samler OSCE og forskellige FN-agenturer. Aktiviteterne fokuserer på lokale risikovurderinger, politisk outreach og kapacitetsopbygning i partnerskab med regerings- og civilsamfundsaktører i regionen.

---

⁹⁰ Europa-Parlamentet vedtog den 22. november 2012 en beslutning om den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik rolle i tilfælde af klimaskabte kriser og naturkatastrofer (P7_TA(2012)0458).

8. VANDSIKKERHED

I 2012 fik vandsikkerhed større opmærksomhed. Der fandt en strategisk drøftelse om vandsikkerhed sted i september 2012 på Gymnichmødet (mellem EU's udenrigsministre og den højtstående repræsentant/næstformanden) i Paphos (Cypern). Der var enighed om at tage fat i de grundlæggende årsager, og navnlig klimaændringer og demografisk og økonomisk udviklingspres er centrale i de internationale og europæiske bestræbelser på at tackle udfordringen i forbindelse med vand. Men der var også enighed om, at vand er en vigtig faktor, der skaber spændinger og konflikter, og for den internationale sikkerhed, og derfor blev EU opfordret til at udvise et større engagement i konfliktforebyggelsesbestræbelser i regionale og grænseoverskridende afvandingsområder og fremme samarbejde om bæredygtige vandforvaltningsordninger.

For bedre at forstå EU's og medlemsstaternes nuværende engagement i vandsikkerhed og som et springbræt til at udarbejde et klarere udenrigspolitisk engagement blev der iværksat en kortlægning af vandsikkerheden i slutningen af 2012 med deltagelse af EU og medlemsstaterne med det formål at få et billede af "hvem gør hvad". Kortlægningen forventes afsluttet i begyndelsen af 2013.

I september 2012 i tilknytning af FN's Generalforsamling i New York ledede den højtstående repræsentant/næstformanden sammen med udenrigsminister Hillary Clinton og FN et møde om vandsikkerhed, hvor der var bred enighed om vands betydning for stabilitet og udvikling samt for fred og sikkerhed, og det blev besluttet at øge de fælles bestræbelser på at tackle udfordringen med vandsikkerhed.

Den 25. juni bekræftede Rådet i en strategigennemgang af EU's strategi for Centralasien vedrørende et nyt partnerskab, der blev vedtaget af Det Europæiske Råd i 2007, på ny, at miljø/vand er vigtige indsatsområder for EU's engagement i regionen. I 2012 blev EU's engagement i forbindelse med vandsikkerhed i Centralasien yderligere øget, herunder gennem den højtstående repræsentant/næstformandens besøg i regionen i november 2012.

C. BIDRAG TIL EN MERE EFFEKTIV MULTILATERAL ORDEN

EU fastholdt sin utvetydige støtte til multilateralisme, som bekræftet på ny i Lissabontraktaten og erkender, at globale udfordringer kræver globale løsninger. Efter fremsættelsen af EU-erklæringer i internationale organisationer blev de generelle arrangementer, som Rådet vedtog den 22. oktober 2011, anvendt i praksis i hele 2012 og bidrog således til fremsættelsen af sådanne EU-erklæringer. En sammenhængende EU-optræden i multilaterale fora forbliver en prioritet.

1. DE FORENEDE NATIONER

EU fortsatte sine interne bestræbelser på at forbedre den praktiske anvendelse af de nærmere bestemmelser i FN's Generalforsamlings resolution 65/276 om EU's deltagelse i FN's arbejde, der blev vedtaget i maj 2011. EU gjorde fuld brug af bestemmelserne i resolution 65/276 og deltog aktivt i FN's Generalforsamling, dens komitéer, dens arbejdsgrupper, i internationale møder og konferencer indkaldt under Generalforsamlingens auspicer samt i FN-konferencer. EU's indsats bidrog til yderligere at sikre bestemmelserne i og anvendelsen af denne resolution i praksis.

EU bekræftede i sine prioriteter for sit arbejde i FN⁹¹ sit overordnede mål om at sikre et stærkt og effektivt FN i spidsen for det internationale system.

---

⁹¹ Europa-Parlamentet vedtog sin henstilling til Rådet af 13. juni 2012 om FN's Generalforsamlings 67. samling (A7-0186/2012). Rådet vedtog EU's prioriteter med henblik på 67. samling i De Forenede Nationers Generalforsamling på samlingen den 23. juli 2012 (dok. 12851/12).

På området fred og sikkerhed prioriterede EU stadig gennemførelsen af princippet om beskyttelsesansvar højt i FN. EU vedblev med at arbejde for gennemførelsen af konceptet i EU's instrumenter og politikker. På krisestyringsområdet var EU og FN fortsat engageret i systematisk at arbejde med, hvordan EU yderligere kan støtte FN's fredsbevarelse, og EU fortsatte sin støtte til FN's fredsopbygning, navnlig i FN's fredsopbygningskommission. EU bidrog til et positivt resultat af det første højniveaumøde om retsstaten på nationalt og internationalt niveau i forbindelse med FN's Generalforsamling (UNGA) i september 2012. Ved denne lejlighed afgav EU og dets medlemsstater tilsagn på en lang række områder med det sigte at styrke retsstatsprincippet på internationalt og nationalt plan både inden for EU og eksternt ved at give støtte til tredjelande. De fleste tilsagn skulle gennemføres i 2014 eller 2015.

Menneskerettighederne er omtalt i detaljer andetsteds i denne rapport, og i denne forbindelse er det tilstrækkeligt at minde om, at fremme af menneskerettighederne, demokrati og retsstatsprincippet forblev den røde tråd i EU's indsats i FN i hele 2012. EU arbejdede med held for på FN's 67. Generalforsamling at støtte resolution UNGA 67 mod dødsstraf samt EU's landeinitiativer om menneskerettighedssituationerne i 3. Komité og engagerede sig fortsat stærkt i nøgleprioriteter som f.eks. religions- og trosfrihed med tredjelande med det formål på ny at bekræfte og yderligere udvikle bestemmelserne i resolutioner, som EU har fremlagt på FN's Generalforsamling og i Menneskerettighedsrådet.

På området bæredygtig udvikling var de prioriterede nøglespørgsmål opfølgningen på resultatet af Rio+20 og forberedelsen af udviklingsrammen efter 2015. Det er vigtigt at sikre, at disse to processer ikke er adskilte spor, men at de bringes sammen i en enkelt samlet ramme. EU arbejdede for at sikre en sammenhængende og fokuseret drøftelse i alle organer og fora i FN om governancerelaterede initiativer, herunder global økonomisk styring, opfølgning på resultatet af Rio+20 og udviklingsrammen efter 2015. Som en del af opfølgningen af Rio+20 støttede EU vedtagelsen af FN's generalforsamlings resolution om styrkelse og opprioritering af FN's miljøprogram (UNEP). At bekæmpe klimaændringer var også et centralt mål for EU i FN.

EU fremmede endvidere en reform af FN-systemet. Det er fortsat fast besluttet på at sikre, at FN's finansielle midler forvaltes effektivt i overensstemmelse med principperne for budgetdisciplin og kohærens og efter de højeste internationale standarder, samt at styrke effektiviteten på feltniveau.

2. OSCE

EU støttede særlig en styrkelse af OSCE i alle faser af konfliktcyklussen (fra tidlig varslings til postkonfliktrehabilitering), herunder også gennem højkommisæreren for nationale mindretal og OSCE's feltmissioner. EU værdsatte OSCE's bestræbelser på at genoptage og fremme 5+2-forhandlingerne om bilæggelse af konflikten i Moldova og anerkendte fremskridtene i retning af en endelig løsning i Transdnestrien i forhandlingerne. EU lagde ligeledes stor vægt på fremskridt i OSCE's menneskelige dimension, herunder OSCE's kontor for demokratiske institutioner og menneskerettigheder og repræsentanten for mediefrihed. Samarbejdet med OSCE blev yderligere styrket på områderne pressefrihed, menneskerettigheder og behandling af tværnationale trusler, herunder om spørgsmål vedrørende grænseforvaltning og sikkerhed og it-sikkerhed.

EU tillægger det fortsat stor værdi, at de uafhængige OSCE-institutioner spiller en rolle i overvågningen af gennemførelsen af OSCE-deltagerstaternes forpligtelser og i støtten til deres indsats for at forbedre resultaterne på dette område. Dette omfatter valgobservationer i hele OSCE-området. EU bidrog til at nå til enighed om OSCE's rolle med at lette deltagelsen i det serbiske valg for indbyggerne i Kosovo.

EU bidrog aktivt til dialogen om fremtiden for den europæiske sikkerhed, herunder gennem drøftelser om Helsinki+40-processen, og til OSCE's arbejde med at styrke og modernisere såvel våbenkontrolforanstaltninger som tillids- og sikkerhedsskabende foranstaltninger.

Trods formandskabets store bestræbelser og EU's konstruktive engagement viste det sig dog ikke muligt at skabe fremskridt i alle OSCE's tre dimensioner i 2012. EU beklagede dybt, at der ikke blev vedtaget afgørelser i den menneskelige dimension på Ministerrådet i Dublin i december 2012, og udtrykte skuffelse over, at det ikke var muligt at nå til enighed om spørgsmål vedrørende Forummet for Sikkerhedssamarbejde.

3. EUROPARÅDET

EU fortsatte sit samarbejde med Europarådet i overensstemmelse med aftalememorandummet mellem de to organisationer, navnlig inden for ENP-området (med særligt fokus på det østlige partnerskab og den sydlige Middelhavsdimension) og Vestbalkan samt om demokrati, retsstatsforhold og menneskerettigheder. Det nød fortsat især det gode samarbejde med Europarådet om retlige og indre anliggender inden for rammerne af gennemførelsen af EU's "Stockholmprogram" samt på områderne retsstat og demokrati ved hjælp af et tæt samarbejde med Venedigkommissionen om forfatningsreform og valgretsspørgsmål. Der er etableret et effektivt samarbejde mellem EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder og hans modparter i Europarådet som f.eks. menneskerettighedskommissæren. Faciliteten for de østlige nabolande til 4 mio. EUR, der blev iværksat i 2011, behandler spørgsmål om retsvæsenreform, it-kriminalitet og korruptionsbekæmpelse. Gennemførelsen af det fælles program til styrkelse af demokratiske reformer i de sydlige nabolande startede i begyndelsen af 2012 i Marokko og Tunesien, fulgt af Jordan, efter at kontakter på politisk og teknisk niveau førte til samarbejdsaftaler. Forhandlingerne om EU's tiltrædelse af den europæiske menneskerettighedskonvention blev genoptaget på grundlag af EU-forslag efter et års pause, som skyldtes interne drøftelser i EU om 2011-udkastet til aftale på teknisk niveau.

D. FREMME AF MENNESKERETTIGHEDER, DEMOKRATI OG RETSSTATS-FORHOLD

I 2012 skete der store ændringer i EU's menneskerettighedspolitik. Ved at vedtage EU's strategiske ramme og handlingsplan for menneskerettigheder og demokrati den 25. juni bekræftede EU, at menneskerettighederne ikke kun er centrale for dets grundlæggende principper, men er den røde tråd i dets forehavender.

A. EU's strategiske ramme for menneskerettigheder og demokrati

Den **strategiske ramme**⁹² tilsiger, at "EU vil fremme menneskerettigheder på alle områder af sin optræden udadtil uden undtagelse". Rammen fastsætter principper, mål og prioriteter, alle udformet med henblik på at forbedre effektiviteten og sammenhængen i EU's menneskerettighedspolitik som helhed i de næste ti år⁹³. Den danner et fastlagt grundlag for en virkelig kollektiv indsats, der indtager såvel EU's medlemsstater som EU-institutionerne. Den strategiske ramme forankrer også en forpligtelse til et ægte partnerskab med civilsamfundet.

Den strategiske ramme var en godkendt EU-tilgang som reaktion på nye globale udfordringer. Den **fælles meddelelse** af december 2011 fra Europa-Kommissionen og den højtstående repræsentant "*Menneskerettigheder og demokrati i centrum for EU's optræden udadtil - en mere effektiv tilgang*"⁹⁴ forklarer tydeligt behovet for sammenhæng i arbejdet med at integrere menneskerettighederne i eksterne politikker. Meddelelsen bekræfter, at EU med hensyn til menneskerettigheder og demokrati skal være principfast, når det drejer sig om normer og værdier, det prøver at håndhæve, kreativ i de måder, det gør det på, og fast besluttet på at opnå konkrete resultater.

---

⁹² Rådets konklusioner om menneskerettigheder og demokrati; 3179. samling i Udenrigsrådet den 25. juni 2012 i Luxembourg.

⁹³ Europa-Parlamentet vedtog den 18. april 2012 en beslutning om årsberetningen om menneskerettighederne i verden og EU's menneskerettighedspolitik, herunder følgerne for EU's menneskerettighedspolitiske strategi (P7_TA(2012)0126). Den 13. december 2012 vedtog det en beslutning om årsberetningen om menneskerettigheder og demokrati i verden 2011 og EU's politik om menneskerettigheder og demokrati (P7_TA(2012)0503) og en beslutning om revisionen af EU's menneskerettighedsstrategi (P7_TA(2012)0504).

⁹⁴ Fælles meddelelse fra den højtstående repræsentant/næstformanden og Europa-Kommissionen "*Menneskerettigheder og demokrati i centrum for EU's optræden udadtil - en mere effektiv tilgang*"; KOM(2011) 886 endelig.

Rammen suppleres af en **handlingsplan**, der samler 97 foranstaltninger under 36 overskrifter og dækker perioden indtil den 31. december 2014. En af forpligtelserne i handlingsplanen er, at EU skal fremlægge sine resultater med hensyn til at opfylde målene i sin årsberetning om menneskerettigheder og demokrati i verden.

Menneskerettigheder i alle EU's politikker

Som et led i den nye menneskerettighedspakke skal udnævnelsen af **EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder** i år bidrage til at gennemføre den strategiske ramme og handlingsplanen og til at øge effektiviteten og synligheden af EU's politik⁹⁵. Stavros Lambrinidis tiltrådte i september 2012 og er allerede begyndt at gøre sine synspunkter gældende, navnlig med hensyn til EU's strategiske partnere, vores nabolande og lande i en overgangssituation. Han stod i spidsen for menneskerettighedsdialoger med Mexico og Den Afrikanske Union, arbejdede på at udvikle forbindelser med Rusland og Egypten, deltog i begivenheder på højt niveau, som f.eks. FN's første forum om erhvervslivet og menneskerettigheder og OSCE's møde vedrørende gennemførelsen af den menneskelige dimension og mødtes med menneskerettighedsforkæmpere, MEP'er og repræsentanter for medlemsstaterne. Han var forkæmper for EU's arbejde på menneskerettighedsområder som f.eks. køn, religions- og trosfrihed og ytringsfrihed.

I 2012 havde EU travlt med at forsøge yderligere at forankre menneskerettighederne i sine egne aktioner, således som det er fastsat i rammen. Alle 140 delegationer og kontorer har nu, sammen med 15 FSFP-missioner og -operationer, udpeget **antenner med fokus på menneskerettigheder og demokrati** på stedet. Der er også blevet udnævnt forbindelsesofficerer for menneskerettighedsforkæmpere i 101 lande. Desuden er der antenner med fokus på menneskerettigheder i alle geografiske forvaltningsdirektorater, der tager sigte mod konsekvent at integrere menneskerettigheder overalt i EU-Udenrigstjenestens arbejde.

---

⁹⁵ Europa-Parlamentet vedtog den 13. juni 2012 en beslutning om EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder (P7_TA(2012)0250).

Kommissionens **tværtjenstlige gruppe om menneskerettigheder** nåede nye aktivitetsniveauer i forbindelse med arbejdet med den strategiske ramme og handlingsplanen. Den mødtes ved en række lejligheder i 2012, hvor den samlede EU-Udenrigstjenesten og Kommissionens DG'er og påviste sin værdi ved at sikre sammenhængende aktion mellem alle de forskellige tjenestegrene, der har med menneskerettighedsspørgsmål at gøre.

En fornyelse i 2012 var oprettelsen af en **kontaktgruppe på højt plan om menneskerettigheder mellem Europa-Parlamentet, EU-Udenrigstjenesten og Kommissionen**. Denne blev ligeledes nedsat i forbindelse med arbejdet med den strategiske ramme og handlingsplanen. Efter det indledende møde den 16. april 2012 viste den sit værd som forum for regelmæssige udvekslinger mellem MEP'er og overordnede embedsmænd i EU-Udenrigstjenesten om menneskerettighedsspørgsmål. Som følge heraf er den fortsat med at mødes efter vedtagelsen af den strategiske ramme og handlingsplanen, og den anses nu for at være en vigtig kommunikationskanal.

I løbet af i år var der også et øget engagement fra EU's side i at danne partnerskaber med **civilsamfundet**. Civilsamfundsorganisationer høres konsekvent om alle programmer og er nu tæt involveret i den politiske beslutningsproces, som f.eks. udfærdigelsen af retningslinjer for menneskerettigheder og udarbejdelsen af en samlet tilgang til FN's Sikkerhedsråds resolution 1325 om kvinder, fred og sikkerhed.

EU's aktioner på dette område er yderst vigtige, eftersom ngo'ernes råderum blev mindre i 2012. Civilsamfundsorganisationer står i stigende grad over for flere alvorlige begrænsninger af deres ytrings- og foreningsfrihed, der pålægges dem af regeringer, der forsøger at få dem til at tie og lægge en dæmper på deres aktioner.

For at støtte deres sag ydede **EIDHR** (Det Europæiske Instrument for Demokrati og Menneskerettigheder) i 2012 bistand til menneskerettighedsforkæmpere, civilsamfundet og andre aktører i mere end 100 lande. I udkastet til forordning foreslog Europa-Kommissionen for perioden 2014-2020 at øremærke 1,4 mia. EUR for at øge bestræbelserne yderligere, selv om forhandlingerne om det nøjagtige budget og dets anvendelsesområde fortsætter.

Kommissionen giver i sin meddelelse fra oktober **om Demokratiets rødder og bæredygtig udvikling: EU's engagement i civilsamfundet på området eksterne forbindelser**⁹⁶, tilsagn om, at EU vil yde mere støtte til civilsamfundsorganisationer i partnerlande, så de kan spille deres rolle fuldt ud med hensyn til levering af sociale tjenesteydelser, åbenhed, støtte til god regeringsførelse og kan bidrage til den politiske beslutningstagning. Der er ved at blive foretaget en kortlægning med henblik på at øge virkningen af EU's aktioner.

Desuden blev **Den Europæiske Demokratifond** oprettet i oktober – en fond, der er udviklet til at støtte prodemokratiske forkæmpere i deres kamp for overgang til demokrati i de europæiske nabo-lande og andre lande⁹⁷. Den er udviklet til at supplere de allerede eksisterende instrumenter, herunder EIDHR. Den Europæiske Demokratifond skal yde en merværdi i form af hurtig og fleksibel støtte til aktører, der endnu ikke modtager støtte, eller som ikke er tilstrækkeligt dækket eller har svært ved at opnå støtte fra EU's eksisterende instrumenter. De mest åbenlyse tilfælde er civilsamfundsorganisationer, bevægelser og individuelle aktivister, som går ind for et pluralistisk flerpartisystem uanset deres størrelse eller formelle status.

Det, der har størst betydning, er imidlertid det, der sker bag retorikken og rapporterne fra institutionerne. Det er, hvorvidt EU's politikker og planer forbedrer menneskerettighedssituationen på stedet

Fremme af menneskerettighedernes universalitet

I 2012 bekræftede EU sit engagement i at fremme og beskytte samtlige menneskerettigheder, det være sig borgerrettigheder, politiske, økonomiske, sociale eller kulturelle rettigheder. Til dette formål samlede det 14. årlige **EU-ngo-forum** om menneskerettigheder, der blev afholdt i december, mere end 200 engagerede menneskerettighedsforkæmpere, aktivister og politiske beslutningstagere, der var fast besludte på at omsætte fælles interesser til fælles handling. Forummet undersøgte den rolle, som regionale mekanismer spiller i forbindelse med fremme af universalitet, med aktiv deltagelse fra repræsentanter fra internationale og regionale menneskerettighedsmekanismer fra hele verden.

---

⁹⁶ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0492:FIN:DA:PDF>.

⁹⁷ Europa-Parlamentets vedtog den 29. marts 2012 en henstilling til Rådet om de nærmere retningslinjer for den mulige oprettelse af en europæisk demokratifond (P7_TA(2012)0113).

EU fortsatte med at arbejde på FN-niveau for at fremme menneskerettighedernes universalitet. Det opfordrede til at ratificere de vigtigste internationale menneskerettighedstraktater og understregede fortsat behovet for at integrere menneskerettigheder, god regeringsførelse, demokrati og retsstatsprincippet i rammerne for tiden efter 2015-målene.

Det er vigtigt at anerkende menneskerettighedernes universelle karakter for at kunne håndtere udfordringer, der ikke respekterer de nationale grænser. 2012 var kendetegnet ved udvikling af nye og forværring af allerede eksisterende **menneskerettighedskriser** verden over, det være sig i form af spredning af undertrykkende love i visse østeuropæiske og centralasiatiske lande eller den vedvarende sikkerhedskrise i Sahel. Situationen i Mali forværredes kraftigt i 2012, da statskuppet og væbnede ekstremistiske gruppers aktiviteter førte til voldsomme brud på menneskerettighederne. Hele regionen var berørt af politisk uro, terroraktivitet, narkotikahandel og våbensmugling, der spredte sig ud over grænserne og udgjorde en trussel for fred og sikkerhed.

Som reaktion på begrænsningerne i menneskerettighedsforkæmpernes og ngo'ernes råderum samt den fortsatte kønsskævhed anvendte EU en hel række instrumenter for at støtte folk i nød.

Menneskerettigheder i alle EU's eksterne politikker

EU fremmede i 2012 menneskerettigheder på alle områder af sin optræden udadtil uden undtagelse. I løbet af 2012 fortsatte EU med at sikre, at der blev indført menneskerettighedsklausuler i politiske rammeaftaler med såvel industrialiserede som ikkeindustrialiserede lande, samt at der blev oprettet passende forbindelser med frihandelsaftaler. Dette skete selv i tilfælde, hvor det var vanskeligt at nå til enighed med partnerlandet. I 2012 blev sådanne klausuler indført i aftaler med Irak, Vietnam, Mellemamerika og Filippinerne⁹⁸.

---

⁹⁸ Europa-Parlamentet vedtog den 14. juni 2012 en beslutning om straffrihed i Filippinerne (P7_TA(2012)0264).

Inden for den **fælles sikkerheds- og forsvarspolitik** blev uddannelsesmoduler forud for en mission om menneskerettigheder, beskyttelse af børn og kønsspørgsmål udviklet yderligere i samarbejde med uddannelsesinstitutioner fra EU's medlemsstater og grupper fra civilsamfundet, og disse moduler vil være taget helt i brug i 2013.

Gennemførelse af EU's menneskerettighedsprioriteter

I hele 2012 fortsatte EU med at understrege sin modstand mod **dødsstraf** og anvendte alle tilgængelige diplomatiske redskaber for at fremme dens afskaffelse verden over. Bestræbelserne på at få dødsstraf afskaffet er en af de højeste prioriteter i den strategiske ramme og handlingsplanen for menneskerettigheder og demokrati.

For at markere den europæiske dag mod dødsstraf og verdensdagen mod dødsstraf den 10. oktober fremsatte EU og Europarådet en fælles erklæring, hvor de på ny bekræftede deres modstand mod anvendelse af dødsstraf under alle omstændigheder og deres tilsagn om at arbejde for afskaffelsen af dødsstraf på verdensplan. EU-delegationer over hele verden markerede begivenheden ved at organisere talrige seminarer, pressekonferencer, udstillinger og arrangementer.

EU fortsatte med at gøre opmærksom på sin modstand mod dødsstraf i alle relevante fora, navnlig FN, OSCE og Europarådet. Ved hjælp af omfattende lobbyarbejde og opsøgende arbejde deltog EU og dets medlemsstater aktivt i den tværregionale alliance om fremme af FN's Generalforsamlings resolution 67/206 (den 21. december 2012) og bekræftede på ny opfordringen til et moratorium for anvendelsen af dødsstraf. Resolutionen blev vedtaget med det hidtil største antal stemmer for sammenlignet med lignende resolutioner i 2007, 2008 og 2010, idet 111 stemte for, 41 stemte imod og 34 undlod at stemme.

Der var fortsat bestræbelser på at skabe nye **retningslinjer for menneskerettigheder** samt på at udvikle de eksisterende retningslinjer. Det drejer sig om praktiske redskaber, der er udviklet til at hjælpe EU-repræsentationerne med at fremme menneskerettighedspolitikken bedre på stedet. Arbejdet begyndte med retningslinjerne for religions- og trosfrihed og med at omdanne værktøjssættet for LGBTI⁹⁹ (lesbiske, bøsser, biseksuelle, transpersoner og interseksuelle) til retningslinjer. Retningslinjer for en EU-politik over for tredjelande med hensyn til tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf blev også revideret. Tilsvarende blev vejledningen om handicap og udvikling også opdateret i 2012.

Børn indtog en fremtrædende plads på EU's prioritetsliste for menneskerettigheder. Adskillige projekter med fokus på børn blev finansieret i over 50 lande gennem programmet Investering i mennesker og EIDHR. Blandt disse indledte EU gennemførelsen af 15 projekter til bekæmpelse af børnearbejde, som beløb sig til ca. 11,1 mio. EUR.

I 2012 førte EU en global lobbykampagne for at fremme ratifikationen af de to valgfri protokoller til konventionen om barnets rettigheder samt Den Internationale Arbejdsorganisations (ILO's) konvention nr. 182 om de værste former for børnearbejde. Yderligere 18 ratifikationer af de forskellige instrumenter blev sikret.

---

⁹⁹ Europa-Parlamentet vedtog den 5. juli 2012 en beslutning om vold mod lesbiske kvinder og rettighederne for lesbiske, bøsser, biseksuelle, transpersoner og interseksuelle (LGBTI) i Afrika (P7_TA(2012)0299).

Kønsspørgsmål¹⁰⁰ var fremtrædende på dagsordenen for 2012. EU fortsatte med aktivt at fremme kvinders rettigheder gennem menneskerettighedsdialoger og konsultationer med partnere. Den anden gennemførelsesrapport om EU's handlingsplan om ligestilling og styrkelse af kvinders position i udviklingssamarbejdet blev udarbejdet og vedtaget i november 2012. Rapporten indeholder konkrete eksempler på integration af kønsaspektet i EU's geografiske instrumenter. Med hensyn til spørgsmålet om kvinders indflydelse og status engagerede EU og 12 medstiftende medlemmer sig desuden i september i partnerskabet for lige fremtidsmuligheder, der tager sigte på at prioritere kvinders politiske deltagelse og økonomiske indflydelse.

EU påtog sig fortsat en ledende rolle i gennemførelsen af sin "bredt anlagte tilgang" til FN's Sikkerhedsråds resolution 1325 om kvinder, fred og sikkerhed. Det spillede en aktiv rolle i spørgsmålet om kvinder, fred og sikkerhed i mere end 70 lande med sin støtte, der beløb sig til ca. 200 mio. EUR til udvikling og gennemførelse af nationale handlingsplaner, finansiering af ikke-statslige organisationer og uddannelse til regeringsorganer¹⁰¹.

EU lagde sig fast på en menneskerettighedsbaseret og kønsspecifik tilgang i **EU's strategi for bekæmpelse af menneskehandel 2012–2016**, der blev vedtaget i juni 2012. Strategien fortsætter en samlet tilgang, der fokuserer på forebyggelse af menneskehandel, retsforfølgning af kriminelle, beskyttelse af ofre og partnerskaber med diverse aktører, herunder civilsamfundet.

---

¹⁰⁰ Det årlige FSFP-møde mellem rådgivere i menneskerettigheds- og kønsspørgsmål fandt sted den 15. juni 2012 i Bruxelles. Rådgivere fra næsten alle missioner og operationer forelagde deres arbejde og drøftede tre temaer, navnlig: uddannelse og ressourcer, arbejde med civilsamfundet og interne/organisatoriske spørgsmål, herunder forbindelser med hovedkvarterer. Alle FSFP-planlægningsdokumenter vedrørende civile missioner indeholder tydelige henvisninger til spørgsmål vedrørende menneskerettigheder/køn, fred og sikkerhed. 50 % af mandaterne omfatter de samme tydelige henvisninger, og 60 % af missionerne aflægger rapport herom. 60 % af de civile FSFP-missioner har udpeget rådgivere i kønsspørgsmål eller kontaktpunkter, der tager sig specifikt af kønsaspekter i forbindelse med krisestyring.

¹⁰¹ Europa-Parlamentet vedtog den 2. februar 2012 en beslutning om kvinders situation i krig (P7_TA(2012)0028).

Med hensyn til **ytringsfrihed online og offline**¹⁰² fordømte EU gentagne gange begrænsningerne af ytringsfriheden og af adgangen til internettet samt anholdelser af bloggere som led i sine bilaterale forbindelser med tredjelande (Iran, Syrien, Kina, Egypten, Libyen, Vietnam) og i multilaterale fora. I juni spillede EU med Sverige i spidsen en vigtig rolle i at sikre Menneskerettighedsrådets enstemmige vedtagelse af den første resolution om beskyttelse af ytringsfriheden på internettet¹⁰³. Gennem "No Disconnect"-strategien fortsatte EU med at yde løbende støtte til internetbrugere, bloggere og cyberaktivister, der lever under autoritære styre.

Uddannelse

Uddannelse var et af de vigtigste horisontale spørgsmål på Gymnichmødet (den 7.-8. september 2012 i Paphos). Den højtstående repræsentant/næstformanden indførte uddannelse som et horisontalt spørgsmål af stor betydning, der bør afspejle sig i vores samlede udenrigspolitiske tilgang. Det potentiale til at forandre samfund, der ligger i bløde magtmidler, blev understreget som noget, der bør være kernen i vores udenrigspolitik. Dette gør sig navnlig gældende for konfliktforebyggelse, interventioner i konfliktområder samt lande, der befinder sig i en omstillingsproces. Der blev udtrykt bekymring over kvinders og unge pigers lave deltagelsesrate i uddannelsessystemet, og behovet for at fokusere ressourcerne på uddannelsesinfrastruktur blev understreget.

Arbejdet med bilaterale partnere

I løbet af 2012 søgte EU at opnå indflydelse på stedet gennem dialog og skræddersyede tilgange.

---

¹⁰² Europa-Parlamentet vedtog den 11. december 2012 en beslutning om en strategi for digital frihed i EU's udenrigspolitik (P7_TA(2012)0470).

¹⁰³ A/HRC/20/L.13 Fremme, beskyttelse og udøvelse af menneskerettigheder på internettet. <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/LTD/G12/147/10/PDF/G1214710.pdf?OpenElement>.

Der blev afholdt 30 særlige **menneskerettighedsdialoger** og -konsultationer i løbet af året, hvor spørgsmål, der gav anledning til bekymring, blev taget op med partnerlandene. Der blev også afholdt seminarer med civilsamfundet i Brasilien, Georgien, Indonesien og Mexico sideløbende med menneskerettighedsdialogerne. Den højtstående repræsentant/næstformanden og EU-Udenrigstjeneren udstedte adskillige erklæringer i løbet af 2012, og i mange andre tilfælde blev der gjort en diplomatisk indsats bag kulisserne.

Der blev modtaget 140 **landestrategier for menneskerettigheder** fra EU-delegationerne, der blev sendt videre til medlemsstaterne, og de første 48 strategier blev godkendt af Rådet i november. Selvom det skal indrømmes, at godkendelsesprocessen har vist sig at være langsommelig, er alle strategierne blevet udarbejdet af EU's missionschefer og er allerede ved at blive gennemført, og samfundtantes de første gennemførelsesrapporter, der er baseret på EU-delegationernes vurdering af situationen på stedet, i begyndelsen af 2013.

Arbejdet gennem multilaterale institutioner

Der findes ikke et bedre forum end **FN** til at sikre, at de universelle menneskerettigheder anerkendes som netop dette - gældende for alle kvinder, mænd og børn, uanset hvor de bor.

EU opretholdt sit høje niveau af engagement i FN's menneskerettighedsfora i 2012. Årets tre samlinger i **Menneskerettighedsrådet** var meget vellykkede set fra et EU-perspektiv¹⁰⁴. EU fremsatte forslag til resolutioner om Syrien, Myanmar/Burma, Den Demokratiske Folkerepublik Korea (med Japan) og Hviderusland sammen med tematiske resolutioner om religions- og trosfrihed og børns rettigheder (med Grulac, Gruppen af Latinamerikanske og Caribiske Lande). Det støttede aktivt mange andre resolutioner, herunder resolutioner om ytringsfrihed, Sri Lanka, Iran, Eritrea, Elfenbenskysten og Somalia. EU tog initiativ til fastlæggelsen af et nyt landemandat og en særlig rapportør for Hviderusland og støttede den nye særlige rapportør for Eritrea. EU gav med støtte fra medlemsstaterne fuld opbakning til arbejdet i undersøgelseskommissionen om Syrien og har sikret forlængelsen af det nødvendige mandat samt en stærk opfordring til at sikre ansvarliggørelse og bekæmpe straffrihed. Kvinders menneskerettigheder dominerede sammen med tematiske spørgsmål, og på det 20. møde var EU sammen med Brasilien medarrangør af et velbesøgt sidearrangement om forkæmpere for kvinders menneskerettigheder.

---

¹⁰⁴ Europa-Parlamentet vedtog den 16. februar 2012 en beslutning om Parlamentets holdning med henblik på den 19. samling i FN's Menneskerettighedsråd (P7_TA(2012)0058).

Under FN's 67. **Generalforsamling i New York** blev alle EU-initiativer godkendt med bred opbakning. Det tværregionale initiativ mod dødsstraf blev vedtaget med den til dato bredeste støtte, både hvad angår stemmeantal og medsponsorat, hvilket bekræfter den verdensomspændende tendens i retning af afskaffelse. Efter en god proces med det pågældende land blev der opnået konsensus om en resolution om Myanmar/Burma, som anerkender, at der er gjort fremskridt, men samtidig udpeger områder med udestående menneskerettighedsspørgsmål, der skal arbejdes videre med. Teksten om Nordkorea blev vedtaget uden afstemning, og der var rekordstor tilslutning til et initiativ om Syrien, som blev præsenteret af en bred koalition af lande under arabisk ledelse. En omfattende resolution om menneskerettigheder i Iran blev forelagt med støtte fra EU og vedtaget med gode resultater. EU's årlige resolution om religions- og trosfrihed blev igen vedtaget ved konsensus. Generalforsamlingen vedtog også en resolution om børns rettigheder med fokus på børn af oprindelige folk og godkendte FN's Generalforsamlings første resolution nogensinde, der opfordrer til at bringe kvindelig kønslemlæstelse til ophør – et afrikansk initiativ, som fik kraftig opbakning fra EU - samt tekster, der opfordrer til afskaffelse af alle former for vold mod kvinder og afskaffelse af udenretslige henrettelser.

EU fortsatte i år sit tætte samarbejde verden over med **regionale partnere**, såsom Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE), Den Afrikanske Union og Den Arabiske Liga, og var i dialog med Den Islamiske Samarbejdsorganisation (OIC). For første gang blev EU's prioriteter for samarbejde med Europarådet i 2012-13 vedtaget i tilknytning til Europarådets toårige arbejdsprogram. EU og Europarådet har gennemført et stigende antal fælles programmer på retsstats-, demokrati- og menneskerettighedsområdet, der nåede op på et beløb på 101 mio. EUR i 2012 (medfinansieret af EU med gennemsnitligt 89 %).

EU-samarbejde

2012 var præget af det øgede samarbejde mellem EU's institutioner.

Nobels fredspris blev modtaget af de tre formænd Herman Van Rompuy, José Barroso og Martin Schulz på den internationale menneskerettighedsdag den 10. december. Det blev besluttet at anvende de midler, der fulgte med Nobelprisen, til at støtte projekter, der tilbyder undervisning til børn, som er berørt af væbnede konflikter.

Prisen er en stor anerkendelse af de hidtidige resultater, men sætter også fokus på behovet for, at alle europæere - EU-institutioner, medlemsstater og 500 millioner borgere - arbejder sammen og fordobler indsatsen for at fremme og beskytte menneskerettighederne, ikke bare inden for vores egne grænser, men i hele verden.

Demokrati og retsstatsforhold

Demokrati og retsstatsforhold udgør en integreret del af EU's menneskerettighedspolitik. I 2012 fortsatte EU med energisk at støtte valgprocesser rundt om i verden ved at udsende **valgobservatormissioner** (EOM'er) og **valgekspertmissioner** (EEM'er) samt ved at yde valgbistand og støtte til nationale observatører. I alt udsendte EU 13 EOM'er og EEM'er i løbet af 2012. Disse missioner var medvirkende til at støtte demokratiet i EU's nabolande (EOM i Algeriet, valg vurderingsteam i Libyen og EEM i Egypten), overvære magtoverdragelsen til oppositionen (EOM og EEM i Senegal, EEM i Mexico) og konsolideringen af demokratiet i skrøbelige stater (EOM til Timor-Leste og Sierra Leone).

Bestræbelserne blev intensiveret for at sikre en systematisk opfølgning på anbefalingerne fra EU's valgmissioner. Alle Rådets geografiske arbejdsgrupper var involveret, og der blev sendt instruktioner til alle EU's delegationer. Som en del af disse bestræbelser udsendte EU i december en første valgopfølgningmission til Malawi med henblik på at overvåge de fremskridt, der er gjort med hensyn til valgreformer, og effekten af EU's EOM-anbefalinger.

Det afgørende gennembrud, der skete inden for demokrati og menneskerettigheder i løbet af 2011 i de sydlige nabolande, blev i 2012 efterfulgt af mere afdæmpede erfaringer og udfordringer, der understreger, at det kræver mere end et enkelt valg, for at et reelt demokrati kan rodfæste sig.

Den politiske proces i Egypten har været kendetegnet af en række turbulente begivenheder, der understreger, hvor sårbar overgangen er, og hvor meget konsolideringsarbejde der stadig er nødvendigt. Sammenhængen mellem udøvelsen af politiske og civile rettigheder og udøvelsen af økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder kom tydeligt til udtryk - som det viser sig i politiske systemer, der ikke kan tilvejebringe velfærd for sine borgere, herunder kvinderne og medlemmerne af mindretal.

EU-taskforcen med Tunesien (2011), Jordan (2012) og Egypten (2012) blev oprettet for at støtte disse lande både politisk og økonomisk i deres demokratiske overgange. På denne måde viste EU, at det er rede til at være en reel partner under forudsætning af, at respekten for menneskerettighederne og demokratiske principper er sikret.

I løbet af året søgte EU at bruge alle instrumenter fra politisk dialog over udviklingssamarbejde til sanktioner i bestræbelserne på at opnå fuld udøvelse af menneskerettigheder og demokrati. Arbejdet med mere sammenhængende tilgange til demokratistøtte fortsatte som opfølgning af Rådets konklusioner fra december 2009¹⁰⁵. En konsolideret fælles rapport om gennemførelsen af handlingsplaner for demokratistøtte i ni pilotlande blev vedtaget i oktober. De indhøstede erfaringer herfra skal danne erfaringsgrundlag for iværksættelsen af planer for næste generation af lande i starten af 2013.

Demokrati og retsstatsforhold er nødvendigvis tæt forbundne med **udvikling**. I 2012 pressede EU på med sin politik for et fremtidigt udviklingssamarbejde kaldet "en dagsorden for forandring"¹⁰⁶, der understreger behovet for at støtte en tilgang til **udvikling, der tager udgangspunkt i menneskerettighederne**, og sikre, at udviklingsprocesserne er inkluderende. "Retningslinjerne for budgetstøtte"¹⁰⁷ har også fastsat menneskerettigheder, regeringsførelse og demokrati som et centralt fokus for EU's udviklingssamarbejde.

---

¹⁰⁵ Rådets konklusioner om demokratistøtte i EU's eksterne forbindelser - Hen imod øget sammenhæng og effektivitet ([16081/09](http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/09/st16/st16081.en09.pdf))

<http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/09/st16/st16081.en09.pdf>.

¹⁰⁶ Rådets konklusioner om forbedring af virkningen af EU's udviklingspolitik: en dagsorden for forandring (3166. samling i Rådet (udenrigsanliggender) den 14. maj 2012 i Bruxelles).

¹⁰⁷ Rådets konklusioner om "EU's fremtidige tilgang til budgetstøtte til tredjelande" 3166. samling i Udenrigsrådet, den 14. maj 2012 i Bruxelles).

Den 22.–23. november 2012 blev der i Bruxelles afholdt et seminar om retsstatsforhold for eksperter i FSFP-missioner. Det var første gang, at CPCC (Den Civile Planlægnings- og Gennemførelseskapacitet) organiserede et seminar om retsstatsforhold. Seminaret handlede om de problemer, som CPCC står over for i sine ti missioner i Europa, Afrika og Nær- og Mellemøsten, hvor det bidrager til en yderligere udvikling af retsstaten. CPCC skabte et forum for udveksling af synspunkter, for diskussion og oprettelse af et netværk af interessenter og eksperter til opfølgende tiltag inden for dette område¹⁰⁸.

I 2012 fortsatte og øgede EU sit engagement med henblik på styrkelse af retsstatsprincippet gennem FSFP-missioner, herunder navnlig EULEX Kosovo, EUPOL Afghanistan, EUJUST Lex Iraq og EUPOL COPPS (de besatte palæstinensiske områder).

E. MERE EFFEKTIVITET, KAPACITET OG SAMMENHÆNG I KRISESTYRINGEN GENNEM FSFP

Der blev iværksat tre nye civile missioner i 2012: EUCAP Nestor til at støtte regional maritim kapacitetsopbygning i staterne på Afrikas Horn og i det vestlige Indiske Ocean; EUAVSEC South Sudan til at bidrage til styrkelsen af sikkerheden i Juba's internationale lufthavn og EUCAP Sahel Niger til at forbedre Nigers sikkerhedsstyrkers kapacitet til at bekæmpe terror og organiseret kriminalitet. Hen imod slutningen af 2012 blev der endvidere planlagt en FSFP-indsats i Mali og Libyen.

---

¹⁰⁸ Seminaret samlede i to dage næsten 60 personer fra fem forskellige missioner (EUJUST LEX Irak, EULEX KOSOVO, EUPOL Afghanistan, EUPOL Congo, EUPOL COPPS), andre EU-institutioner, FN, medlemsstater, ngo'er, uddannelsescentre og forskere.

Den 14. december 2012 sendte stats- og regeringscheferne et stærkt signal om at styrke EU's evne til at skabe sikkerhed, da de vedtog proceduremæssige konklusioner angående FSFP som forberedelse til den diskussion om sikkerhed i Det Europæiske Råd, der er berammet til december 2013. Med henblik på denne drøftelse opfordrede Det Europæiske Råd - som gentog sin vilje til at forbedre FSFP som et afgørende element i EU's omfattende strategi - den højtstående repræsentant (gennem EU-Udenrigstjenesten og EDA) og Kommissionen til inden september 2013 at rapportere om deres respektive forslag og tiltag med henblik på at styrke FSFP og forbedre tilstedeværelsen af civile og militære kapaciteter. Med henblik på dette opstillede Det Europæiske Råd tre prioriteter: i) forøge FSFP's effektivitet, synlighed og virkning; ii) fremme udviklingen af forsvarskapaciteter; iii) styrke Europas forsvarsindustri¹⁰⁹.

1. MERE KAPACITET

1.1. Koncepter for tiltag inden for FSFP

Udviklingen af EU-koncepter fortsatte med at være en relevant og vigtig bestræbelse, i og med at behovet for udvikling af EU-kapacitet voksede i 2012 ikke mindst på grund af iværksættelsen af tre nye missioner. Koncepter er afgørende værktøjer, der fungerer som retningslinjer og manualer for FSFP-tiltag inden for forskellige områder. Gennemgang af gamle og udvikling af nye koncepter baseret på indhøstede erfaringer fra EU's egne krisestyringsmissioner såvel som andre internationale aktørers erfaringer bidrager til en forbedret og hurtigere planlægning af nye missioner og operationer. Erfaringerne er dog hovedsagelig udledt af EU's egne oplevelser, og de er godkendt og gennemført ved hjælp af nye eller ajourførte koncepter. Noget af det vigtigste konceptmæssige arbejde omfatter iværksættelsen af gennemgangen og revisionen af konceptet for "ESFP-grænsemissioner inden for rammerne af civil krisestyring" og udviklingen af et "koncept for maritime sikkerhedsoperationer"¹¹⁰.

---

¹⁰⁹ Europa-Parlamentet vedtog den 22. november 2012 en beslutning om gennemførelsen af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (P7_TA(2012)0455). Det vedtog endvidere den 22. november 2012 en beslutning om EU's gensidige forsvar og solidaritet: politiske og operationelle dimensioner (P7_TA(2012)0456).

¹¹⁰ Den 10. maj 2012 vedtog Europa-Parlamentet en beslutning om piratvirksomhed til søs (P7_TA(2012)0203).

1.2. Civile og militære kapaciteter

CIVILE KAPACITETER

I 2012 blev der taget vigtige skridt hen imod en yderligere udvikling af civile kapaciteter for FSFP. Det er dog nødvendigt at fortsætte arbejdet hermed, eftersom EU fortsat udsender mere forskelligartede og komplekse missioner, ofte i fjendtlige områder, der kræver omfattende ekspertise.

Som svar på en anmodning fra Rådet i december 2011 oprettede EU-Udenrigstjenesten en flerårig plan for udvikling af civil kapacitet, der bygger videre på det udførte arbejde under de to overordnede civile mål, for at etablere en varig ramme for FSFP's civile kapacitetsudvikling ved at udnytte de forskellige arbejdsstrenge inden for civil kapacitetsudvikling og strukturere en række rapporter og politisk bistand¹¹¹.<1

I september 2012 blev der afholdt et fjerde seminar på højt niveau om at gøre det lettere at indsætte civilt personel i FSFP-missioner¹¹² med fokus på at afhjælpe manglerne i civile FSFP-missioner inden for retsstatsforhold. Civile kapaciteter havde endvidere stor politisk synlighed i 2012 i kraft af de sikkerhedspolitiske direktørers drøftelser. Dette vil fortsætte i 2013.

I løbet af 2012 er der blevet gjort store fremskridt hen imod en færdiggørelse af Goalkeepersoftware, der sigter mod at hjælpe myndighederne i medlemsstaterne med at oprette registre over civilt personel og gøre brug af uddannelsesmuligheder i hele Europa¹¹³ med henblik på at gøre det lettere at indsætte civile kapaciteter i FSFP-missioner.

---

¹¹¹ Rådets anmodning fra december 2011 er at finde i "FSFP - Rådets konklusioner" (dok. 17991/11). Med hensyn til det udførte arbejde under de to overordnede civile mål se: Endelig rapport om det overordnede civile mål for 2008" (dok. 14807/07) og "Endelig rapport om det overordnede civile mål for 2010" (dok. 16817/10).

¹¹² De fire seminarer (juni 2009, juli 2010, juli 2011 og september 2012) fandt sted i Bruxelles og sigtede mod højtstående repræsentanter fra alle nationale ministerier og tjenester med ansvar for den faktiske udstationering af personel til civile FSFP-missioner. De respektive rapporter fra seminarerne findes i dok. 12018/09 (2009-seminaret), dok. 14201/10 (2010-seminaret), dok. 16109/11 (2011-seminaret) og dok. 15337/12 (2012-seminaret). Medlemsstaternes fremskridt med hensyn til at gøre det lettere at indsætte civilt personel i FSFP-missioner blev rapporteret til Rådet i november 2009 og december 2010 (se henholdsvis dok. 15842/09 og dok. 16989/10). En tredje fremskridtsrapport forventes offentliggjort i begyndelsen af 2013.

¹¹³ Den seneste goalkeeperfremskridtsrapport findes i dok. 12312/12. En fjerde goalkeeperfremskridtsrapport forventes offentliggjort i april 2013.

Arbejdet fortsætter med hensyn til at styrke forbindelserne mellem FSFP og frihed, sikkerhed og retfærdighed med henblik på at øge det interne sikkerhedssamfunds opmærksomhed på civile missioners personalemæssige behov ved hjælp af en række tiltag med deltagelse af medlemsstater, EU's agenturer for intern sikkerhed og EU-institutioner.

I slutningen af 2012 blev det endvidere gjort meget lettere hurtigt at udsende FSFP-missioner i fremtiden ved, at der blev etableret et FSFP-lager, hvis primære formål vil være hurtigt at forsyne missioner med udstyr, der er nødvendigt for, at de hurtigt kan blive udsendt og komme i gang.

Endelig lempede Kommissionen i efteråret 2012 de regler for offentlige indkøb, der gælder for missioner, der opererer i kriselande (i overensstemmelse med de gældende bestemmelser i finansforordningen); det har sikret, at FSFP-missioner lettere kan opfylde deres behov for udstyr og tjenesteydelser.

MILITÆRE KAPACITETER

I sine konklusioner fra november gentog Rådet sin opfordring til at fastholde og yderligere udvikle militære kapaciteter med henblik på at opretholde og forbedre FSFP - hvilket styrker EU's evne til at være med til at skabe sikkerhed som led i en mere generel overordnet strategi. Cypern organiserede forskellige arrangementer om militære kapaciteter, hvilket gjorde det til et stort diskussions-emne på alle niveauer i anden halvdel af 2012.

Som opfølgning på ajourføringen fra 2011 af EDA's kapacitetsudviklingsplan (CDP) arbejdes der på en ny gennemgang i 2014 med fokus på både indhold og struktur.

De resultater, der er opnået inden for EU's udvikling af militær kapacitet under vejledning fra EU's Militærkomité, blev offentliggjort i en samlet fremskridtsrapport om militære kapaciteter¹¹⁴. Blandt de væsentligste resultater, der blev rapporteret, var emnet sammenlægning og deling (med fokus på uddannelse), cyberforsvar, militærets inddragelse i det fælles europæiske luftrum, konceptudvikling og logistisk støtte til FSFP-operationer. De største nuværende rapporterede mangler har at gøre med den reducerede støtte til koncepterne vedrørende hurtig reaktion til søs og i luften, en forsinkelse på kort sigt i udviklingen af fjerndata-nettet for EU-operationer og de stillinger, der længe har været ledige i EU-kampgruppernes register, og som kan risikere at mindske EU's hurtige militære reaktionskapacitet.

Med hensyn til gennemgangen af mangler understregede Rådet i sine konklusioner fra november nødvendigheden af at fokusere den militære kapacitetsudvikling på at udfylde huller og opfylde FSFP's nye krav. Det opfordrede EUMC til i 2013 at gennemgå den militære kapacitets mangler og prioriteter som bidrag til Det Europæiske Forsvarsagenturs (EDA) kapacitetsudviklingsplan, som skal danne grundlag for kvalificerede nationale beslutninger om forsvarsinvesteringer og kapacitetsudvikling.

Sammenlægning og deling

Tosporstilgangen med hensyn til at udvikle samarbejdsprojekter og samtidig gøre det europæiske forsvarssamarbejde mere systematisk og bæredygtigt på lang sigt, er fortsat grundlaget for EU's bestræbelser. I denne forbindelse vedtog EDA's styringskomité den frivillige adfærdskodeks for sammenlægning og deling, som indeholder konkrete skridt til at strømline samarbejdet i nationale beslutningsprocesser. Der blev også gjort fremskridt med hensyn til de projekter vedrørende sammenlægning og deling, der støttes af EDA. Der blev ganske rigtigt taget betydelige skridt i løbet af 2012, navnlig inden for luft-til-luft-tankning (undertegnelse af en hensigtserklæring om gennemførelse af et europæisk initiativ vedrørende strategiske multifunktionelle tank-/transportfly), helikopteruddannelse (undertegnelse af en teknisk ordning om helikopterøvelsesprogrammet), uddannelse i uskadeliggørelse af improviserede eksplosive anordninger, medicinske felthospitaler, farvandsovervågning, satellitkommunikation (indkøbsenhed) og diplomatisk tilladelse (undertegnelse af en programordning om diplomatiske tilladelser til deltagernes militære transportfly i deres respektive nationale luftrum eller territorium).

---

¹¹⁴ Samlet fremskridtsrapport om EU's militære kapaciteter fra november 2011 til oktober 2012 (dok. 15476/12 fra den 25. oktober 2012).

Det forberedende arbejde udført af Kommissionens Taskforce vedrørende Forsvarsindustrien og -markedet blev hilst velkommen i Rådets konklusioner fra november, der opfordrede Europa-Kommissionen og EDA til at samarbejde snævert med medlemsstaterne om at opnå et mere konkurrencepræget og gennemsigtigt forsvarsmarked i Europa samt en stærkere europæisk forsvarsindustri og til at stimulere synergier inden for forskning og teknologi med dobbelt anvendelse (bl.a. på områder som ubemandede luftfartøjer, cyberforsvar, maritim sikkerhed, rummet og energi og miljø).

1.3. Erfaringer og bedste praksis inden for civil og militær FSFP

Ordringen med at indhøste erfaringer på tværs af FSFP's civile og militære dimensioner bliver styrket. Den 30. november fremlagde EU-Udenrigstjenesten en pakke dokumenter med titlen "Lessons learned: improving the product". Den blev hilst velkommen af medlemsstaterne. Blandt dokumenterne var et udkast til et koncept for indhøstede erfaringer og bedste praksis inden for den civile FSFP, der sætter større fokus på at sikre en konkret gennemførelse af erfaringer og omarbejdelsen af erfaringer til bedste praksis for at kunne stille positive modeller til rådighed.

To fælles civil- og militærrapporter var også en del af idéen med en "forbedring af produktet": den første fælles årlige rapport nogensinde om civile og militære erfaringer og bedste praksis samt en tematisk rapport om erfaringer gjort inden for civil og militær FSFP-støtte til en reform af sikkerhedssektoren. Reformen er et af de vigtigste EU-interventionsområder til fremme af international fred og sikkerhed. Rapporterne blev fremlagt af CMPD og hilst velkommen af PSC. Der blev endvidere fremlagt en rapport om indhøstede erfaringer for FSFP fra det EU-finansierede politiuddannelsesprogram EUPFT 2008-2010. anbefalingerne fra disse rapporter skal fungere som vejledning i arbejdet med indhøstede erfaringer og bedste praksis i 2013.

Der blev i 2012 oprettet en fælles FSFP-database med både civile og militære erfaringer og bedste praksis med henblik på at lette udvekslingen af viden, indhøstede erfaringer og bedste praksis blandt krisestyringsudøvere. Denne vigtige øvelse omfatter alle interessenter (Rådet, EU-Udenrigstjenesten, Kommissionens afdelinger): drøftelserne om indhøstede erfaringer er fortsat i 2013, hvor EU-Udenrigstjenesten og Kommissionen vil forelægge en køreplan for faktuelle forbedringer for Rådet til godkendelse.

1.4. Uddannelse og øvelser

Der blev gjort en betydelig indsats i 2012 på både EU- og medlemsstatsplan for at forbedre og nå de overordnede mål med FSFP-uddannelse på tværs af alle personalekategorier, der arbejder med FSFP-spørgsmål eller udsendes til FSFP-missioner og -operationer.

I maj 2012 organiserede EU-Udenrigstjenesten for første gang et fælles møde for ledere af uddannelsesafdelinger og uddannelseseksperter fra FSFP-missioner og -operationer, fra EU-institutionerne og fra de vigtigste udbydere af uddannelse inden for krisestyring. Arrangementet fremmede netværksdannelse blandt disse tre vigtige grupper af interessenter og en diskussion af bedste praksis inden for uddannelsesaktiviteter under en mission - herunder dens forbindelse til uddannelse forud for en mission - og en øget opmærksomhed på de uddannelsesstøtteværktøjer, der er til rådighed på EU-plan. Mødet havde mange deltagere og blev værdsat af deltagerne. Det vil blive arrangeret årligt.

Vigtige uddannelsesaktiviteter handlede blandt andet om emner såsom forberedelse af mulige fremtidige højtstående missionsledere til FSFP-missioner og -operationer, planlægning af strategiske missioner samt integrationen af kønsspørgsmål i FSFP's operationelle aktiviteter.

Den videre udvikling af den omfattende strategi blev forbedret i kraft af tre strategisk fokuserede kurser i operationel planlægning, der blev afholdt af EUMS med deltagere fra alle EU-institutionerne. EUMS og Det Europæiske Sikkerheds- og Forsvarsakademi (ESDC) iværksatte med stor succes deres første fælles orienteringskursus. ESDC samarbejdede tæt med Det Europæiske Politiskademi (Cepol) og Kommissionens projekt "det nye europæiske uddannelsesinitiativ for civil krisestyring", der bl.a. tilrettelægger uddannelse forud for en udsendelse for flere civile FSFP-missioner.

I 2012 udarbejdede EU-Udenrigstjenesten og Kommissionen et forslag om at styrke ESDC og knytte det tættere til EU-Udenrigstjenesten.

Som et udslag af situationen efter Lissabon udførte EU-Udenrigstjenesten for første gang en "flerniveaukrisestyringsøvelse 2012", der øvede alle tre niveauer inden for beslutningstagning¹¹⁵ i en FSFP-reaktion på en fiktiv krise. Denne øvelse tilførte en merværdi ved at afprøve elementer fra de foreslåede nye krisestyringsprocedurer og EU-Udenrigstjenestens krisereaktionssystem. Erfaringerne fra denne øvelse vil danne grundlag for gennemgangen og revisionen af EU's øvelsespolitik og -koncept, der færdiggøres i 2013.

2. MERE EFFEKTIVITET

2.1. Samarbejde med partnere om krisestyring

PARTNERLANDE

Bestræbelserne på at videreføre en indholdsrig dialog og et konkret samarbejde med tredjelande, herunder strategiske partnere, og udvikle forbindelser med nye partnere blev intensiveret. Medlemsstaterne har godkendt en række anbefalinger med henblik på at forbedre og uddybe samarbejdet med partnere om FSFP, hvilket vil kræve yderligere opfølgning. EU fortsatte dialogen med de europæiske NATO-medlemmer, der ikke er medlem af EU, med andre lande, der er EU-kandidatlande, og med flere andre vigtige partnere, herunder USA, Canada, Kina, Japan, Rusland og Ukraine samt EU's naboer mod øst og syd.

I løbet af 2012 deltog 14 lande (Albanien, Canada, Chile, Kroatien, Island, Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, Montenegro, Norge, New Zealand, Serbien, Schweiz, Tyrkiet, Ukraine og USA) i 9 FSFP-missioner og -operationer (EUFOR ALTHEA, EUJUST LEX IRAQ, EULEX KOSOVO, EUPM Bosnien-Hercegovina (mandatet udløb den 30. juni 2012), EUPOL COPPS, EUPOL Afghanistan, EU NAVFOR Atalanta, EUTM Somalia og EUSEC RD Congo). Det udbytterige samspil med flere andre partnere fortsatte i forbindelse med aktiviteterne til bekæmpelse af piratvirksomhed.

---

¹¹⁵ De tre niveauer inden for beslutningstagning, der tog del i øvelsen, var: Det politisk-strategiske - det militærstrategiske og det operative niveau.

I løbet af 2012 indgik Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, New Zealand og Republikken Moldova aftaler med EU om fastlæggelse af rammerne for deres deltagelse i EU's krisestyringsoperationer ("rammeaftaler om deltagelse"). Der er blevet indledt forhandlinger om rammeaftaler for deltagelse med Georgien og Republikken Korea.

2.2. Internationale organisationer

EU og NATO

Det tætte samarbejde mellem EU og NATO om krisestyring i forbindelse med "Berlin plus"-ordningerne for FSFP-operationen EUFOR ALTHEA i Bosnien-Hercegovina fungerede fortsat problemfrit og effektivt i 2012.

Da det blev tydeligt, at planlægningen vedrørende Mali kunne føre til gennemførelsen af en ny EU-militæroperation, blev fuld gennemsigtighed sikret med de europæiske allierede uden for EU både bilateralt og i de aftalte sammenhænge.

EU-Udenrigstjenesten deltog i NATO's krisestyringsøvelse CMX 12 som observatør.

I overensstemmelse med mandatet fra Det Europæiske Råd i september 2010 videreførtes gennemførelsen af de konkrete forslag, der blev fremsendt til NATO's generalsekretær i 2011, i 2012:

- Kontakter på medarbejderniveau er nu blevet etableret på mange krisestyringsområder. Nye formater af medarbejdermøder på højt niveau har været medvirkende til at øge gennemsigtigheden og komplementariteten med hensyn til emner af fælles interesse, ikke mindst inden for områder hvor begge organisationer opererer side om side.
- EU-medarbejderes briefinger om emner såsom cyberforsvar eller terrorbekæmpelse til NATO-arbejdsgrupper er blevet gengældt med NATO-medarbejderes briefinger om de samme emner til EU-arbejdsgrupper. Dette har givet plads til en udveksling af synspunkter, der er blevet hilst velkommen af medlemsstater og nationer i begge organisationer.
- - Med hensyn til forsvarskapaciteter er det produktive samarbejde mellem EU- og NATO-medarbejdere om sammenlægning og deling og om projekter vedrørende intelligent forsvar fortsat for at sikre sammenhæng, gensidig styrkelse og ikkeoverlapning.

Den 3. juli 2012 godkendte PSC "Handlingsplanen for, hvordan EU's FSFP-støtte til FN's fredsbevarende aktiviteter kan forbedres". I efteråret 2012 indledte EU gennemførelsen af handlingsplanen. I den første fase var fokus rettet mod de foranstaltninger, der har højeste prioritet hos både FN og EU, og som skal gennemføres inden for en relativt kort tidsramme.

Det tolvte møde i EU-FN-styringskomitéen for Krisestyring fandt sted den 2. februar 2012 i Bruxelles. Det var den første styringskomité siden oprettelsen af EU-Udenrigstjenesten og også det første møde efter en pause på to år. Dagsordenen berørte afrikanske kriser såsom Sydsudan, DRC og Somalia, men der blev også drøftet nye ordninger med henblik på styringskomitéens funktion og civile kapaciteter. Yderligere et møde blev afholdt den 26. november i New York, som igen fokuserede på udviklingen i Afrika: Mali, Somalia og DRC. Planlægning og menneskerettigheder i forhold til fredsbevarende arbejde/krisestyring blev også drøftet.

I maj 2012 undertegnede den højtstående repræsentant/næstformanden og generalsekretæren for IMO (Den Internationale Søfartsorganisation) en fælles erklæring om et partnerskab til bekæmpelse af søpirateri og væbnet røveri i det vestlige Indiske Ocean.

Der er endvidere blevet oprettet en "kapacitetsopbygningskoordinationsgruppe" inden for rammerne af kontaktgruppen vedrørende pirateri ud for Somalias kyst som samler de vigtigste organisationer med ansvar for gennemførelsen af størstedelen af kapacitetsopbygningsaktiviteterne i det vestlige Indiske Ocean. Deres arbejde lettes af en almindeligt tilgængelig international database over alle de relevante kapacitetsopbygningsaktiviteter i denne region.

2.3. EU's Satellitcenter (EUSC)

I 2012 fortsatte EU's Satellitcenter (EUSC) med at spille en stadig større rolle inden for FSFP. Som leverandør af analyser af satellitbilleder i konfliktramte lande og regioner støtter SATCEN beslutningsprocessen vedrørende iværksættelsen og gennemførelsen af FSPS-missioner og -operationer. Satellitbilledanalyser vedrørende situationen i Syrien var medvirkende til at forme EU's holdning. Overvågningen af en mulig spredning af masseødelæggelsesvåben og udviklingen af missilkapaciteter støttede den politiske forhandling med Iran.

De fortsatte kriser i Nordafrika og Mellemøsten har været medvirkende til, at centret er blevet pålagt flere opgaver. I alt arbejdede SATCEN på 84 nye opgaver, hvilket resulterede i mere end 800¹¹⁶ produkter. EU-Udenrigstjenesten og medlemsstaterne drager også nytte af denne støtte.

I 2012 viste EUSC sin evne til stort set i realtid at støtte en FN-operation på landjorden i Syrien, UNSMIS. Overvågningen af krisen i Syrien var den største isolerede arbejdsbyrde for centret, som resulterede i mere end 300 produkter. I løbet af denne periode var arbejdet i EUSC krisepræget (udvidede arbejdstider, skifteholdsarbejde og åbent i weekenden).

EUSC's kapacitet bliver stadig mere anerkendt, og antallet af forespørgsler fra internationale organisationer (FN, AU, NATO) er støt stigende. EUSC repræsenterer en unik mulighed for EU som formidler af sikkerhed, der på rettidig vis kan støtte EU's partners missioner eller operationer.

---

¹¹⁶ 2011: EUSC leverede omkring 600 produkter.

Den 14. september 2012 forelagde den højtstående repræsentant/næstformanden Rådet en rapport om EU's Satellitcenters funktionsmåde. Rapporten lægger vægt på det faktum, at centret tydeligt har vist sit arbejdes gyldighed og kvalitet. Den bemærker dog også, at de seneste kriser har gjort centrets operationelle kapacitet mere anspændt hvad angår både menneskelige og finansielle ressourcer.

3. MERE SAMMENHÆNG

Civil-militære synergier

At fremme synergier i udviklingen af civile og militære kapaciteter blandt medlemsstaterne er et forsøg på at oprette en mere omfattende operationel kapacitet for EU i forbindelse med konfliktforebyggelse og krisestyring. Dette arbejde omfatter en bred vifte af tiltag, der blandt andet fører til en lettelse af dobbelt anvendelse af civile eller militære kapaciteter, nye uddannelsespakker til personale, der er udsendt til indsatsområder, synergier i logistisk støtte, bedre interoperabilitet mellem civile og militære elementer, bedre værktøjsdeling og samling af erfaringer fra operationer samt en mere sammenhængende rapportering om kapacitetsudvikling.

I juli 2012 fik PSC forelagt en rapport om resultaterne af tiltagene i arbejdsplanen¹¹⁷. Der arbejdes fortsat på at prioritere tiltagene og forbedre effektiviteten i processen.

---

¹¹⁷ "At fremme synergier mellem EU's civile og militære kapacitetsudvikling - fremskridtsrapport om resultatet af arbejdsplanen indtil afslutningen af første halvår 2012" (dok. 12586/12 fra den 16. juli 2012).

DEL II: FUSP 2012 FREMADRETTET

Støtten til de langsigtede demokratiske forandringer i de sydlige nabolande vil fortsat have højeste prioritet for EU's optræden udadtil og bygge på gennemførelsen af et partnerskab for demokrati og fælles velstand fra 2011 og på "mere for mere"-princippet, der er blevet integreret i den europæiske naboskabspolitik. Den såkaldte task force-metode, der samler EU, områdets regeringer, de internationale finansielle institutioner og en bred vifte af ikkestatslige lokale aktører og repræsentanter for den private sektor, vil blive videreudviklet. Overgange er komplekse processer. EU bør fastholde og om nødvendigt øge sit engagement i processen, også i kritiske øjeblikke og på lang sigt.

Den seneste bekymrende udvikling navnlig i Egypten understreger fremtidige udfordringer i regionen, som vil kræve særlig politisk opmærksomhed. Den fortsatte temmelig komplekse overgang i Tunesien og Libyen vil også kræve yderligere engagement. Overgangsstøtten skal ydes under hensyntagen til en differentieret tilgang, partneres objektive behov, lokale kulturelle traditioner og værdier, men den skal også være rodfæstet i EU-nøgleværdier, f.eks. demokrati, menneskerettigheder og rummelighed.

Syrien vil fortsat være en stor udfordring i den nærmeste fremtid. EU er fast besluttet på at fortsætte sit engagement i tæt samarbejde med sine internationale partnere, navnlig Den Arabiske Liga og FN, og prøve at hjælpe med at sætte en politisk proces i gang hen imod en afslutning af krisen og med ønske om fortsat at bistå ofrene for den humanitære krise og Syriens nabolande.

Behovet for fremskridt med hensyn til fredsprocessen i Mellemøsten er fortsat presserende også set i lyset af de voksende vanskeligheder med at sikre tostatsløsningen og den voksende radikalisme i regionen efter det arabiske forår i 2011, og de forandringer, som dette bragte med sig. Som medlem af Mellemøstkvartetten vil EU fortsat arbejde aktivt for at få parterne tilbage til forhandlingsbordet med henblik på at opnå en bæredygtig løsning baseret på to stater, der kan eksistere side om side i fred og sikkerhed. Det er værd sammen med partnerne yderligere at undersøge mulighederne for at gennemføre det arabiske fredsinitiativ. Regionale kontakter vil være særlig vigtige. Afslutningen af optrapningen af spændinger i september 2012 viste, hvilken konstruktiv rolle Egypten kan spille, når farlige regionale situationer skal afhjælpes. Til dette formål er det nødvendigt at opretholde en intensiv dialog med Kairo.

EU's fortsatte engagement i de østlige nabolande vil forblive afgørende, herunder gennem det østlige partnerskab. Den vigtigste begivenhed i 2013 bliver det østlige partnerskabs topmøde i november i Vilnius. EU vil overvåge Ukraines fremskridt hen imod opfyldelse af de betingelser, der blev udstukket af Rådet for Udenrigsanliggender i december 2012, for at en associeringsaftale/et vidtgående og bredt frihandelsområde mellem EU og Ukraine kan undertegnes og ratificeres og træde i kraft, herunder muligheden for en midlertidig anvendelse af dele af aftalen. Desuden vil EU prøve at fremme en politisk associeringsproces og økonomisk integrering med de mest veludviklede øst-europæiske lande, måske også ved at indlede associeringsaftaler/aftaler om et vidtgående og bredt frihandelsområde med Republikken Moldova, Armenien og Georgien i forbindelse med topmødet i Vilnius. Hvad angår langvarige konflikter vil EU tæt sammen med det ukrainske OSCE-formandskab arbejde på at gøre yderligere fremskridt i bestræbelserne på at finde en bæredygtig løsning på konflikten i Transdnestrien og konflikterne i Georgien, inden for rammerne af forhandlingerne i Genève, samt Nagorno Karabakh-konflikten.

Der vil fortsat blive lagt vægt på at sikre sammenhæng mellem det østlige partnerskabs multilaterale spor og regionale samarbejdsinitiativer (f.eks. Sortehavssynergien).

Vestbalkan vil fortsat være en prioritet og i særdeleshed gennemførelsen af den aftale mellem Serbien og Kosovo, som den højtstående repræsentant/næstformanden har formidlet, og som EU har gjort en stor indsats for og lagt mange ressourcer i. Dette er et vigtigt skridt i retning af det overordnede mål om normalisering af forbindelserne mellem de to sider, som er en nødvendig forudsætning for yderligere fremskridt på deres respektive europæiske vej. Den næste milepæl på deres europæiske vej er indledningen af tiltrædelsesforhandlinger for Serbien og forhandlinger om en stabiliserings- og associeringsaftale med Kosovo. Den fortsatte centrale rolle for EU i det fremtidige forhold mellem Serbien og Kosovo er både vigtig og fordelagtig i betragtning af EU-perspektivet for det vestlige Balkan og den unikke position, der følger heraf.

Kroatiens medlemskab vil også uddybe de forbindelser, som EU har med regionen, og vil give muligheder for yderligere engagement med andre medlemmer af det tidligere Jugoslavien. Man kan håbe, at Kroatiens nylige medlemskab af EU samt Serbiens fremskridt i særlig grad vil tilskynde Bosnien-Hercegovina til at gøre nogle reelle fremskridt på sin egen vej mod EU.

Med hensyn til store trusler mod den regionale og globale sikkerhed vil Iran fortsat have høj prioritet, eftersom dets nukleare aktiviteter fortsat øges, og den internationale bekymring er derfor stor. Der er et presserende behov for at gøre fremskridt med hensyn til en forhandlingsløsning på det iranske nukleare problem. Den højtstående repræsentant /næstformanden fortsætter, i samarbejde med E3+3, med at lede de intensive diplomatiske bestræbelser på at få Iran i dialog i en proces med substantielle drøftelser, der kan genoprette international tro på, at Irans nukleare program udelukkende har fredelige formål. I overensstemmelse med tosporstilgangen med diplomatisk engagement og pres fastholdes EU's restriktive sanktioner, indtil Iran tilvejebringer de forhold, der kræves for at kunne afslutte sanktionerne, ved at overholde alle landets internationale forpligtelser, herunder fuld gennemførelse af FN's Sikkerhedsråds og IAEA's Styrelsesråds resolutioner.

Nordkoreas nukleare ambitioner og krigeriske holdning forbliver en stor trussel mod sikkerheden i Fjernøsten, navnlig for de vigtige regionale partnere, Sydkorea og Japan. EU vil fortsat spille en ledende rolle med hensyn til at mindske den regionale spænding og vil aktivt støtte FN's Sikkerhedsråd i at presse Pyongyang til at ophøre med sine aktiviteter og efterleve sine internationale forpligtelser, samtidig med at det fastholder sin kritiske politik, herunder restriktive foranstaltninger, over for Nordkorea.

Partnerskaber og partnering vil fortsat være vigtige hjørnestene i EU's optræden udadtil og vil bygge på den højtstående repræsentant/næstformandens prioritering af strategiske partnere i begyndelsen af sit mandat. Ligesindede stater, navnlig USA, men også andre lande som f.eks. Canada, vil fortsat være vigtige som hjælp til at fastsætte vigtige EU-mål på den globale scene. Der har f.eks. været et særligt udvidet samarbejde med USA om Irans atomprogram og også om det vestlige Balkan. Under Obamas anden præsidentperiode vil det glimrende samarbejdsforhold mellem den højtstående repræsentant/næstformanden og udenrigsminister John Kerry være medvirkende til et endnu tættere samarbejde. Forholdet mellem EU og USA vil også blive styrket af indledningen af forhandlingerne om det transatlantiske handels- og investeringspartnerskab, hvis betydning rækker langt ud over økonomiske emner.

Sammen med Rusland vil vi fortsat udvikle vores bilaterale forhold. En række udestående spørgsmål er stadig på bordet, men den overordnede retning er klar, og vi skal fortsætte vores bestræbelser på at fjerne udestående hindringer på områderne handel, energi og visum for blot at nævne nogle få. Der vil blive gjort fortsatte bestræbelser på at udvide det udenrigspolitiske samarbejde, herunder i vores fælles nabozone og for så vidt angår de langvarige konflikter.

Der vil være meget vigtigt at optage kontakt til den nye ledelse i Kina som en fortsættelse af det nuværende samarbejde og dialogen vedrørende sikkerhedsmæssige problemer, herunder bekæmpelse af pirateri ud for den somaliske kyst. De nylige missilafprøvninger og atomprøvesprængninger i Nordkorea vil også lægge ekstra pres på forholdet til Kina samt EU's strategiske partnerskab med Sydkorea.

Intensiveringen af regelmæssige og uformelle udenrigspolitiske og sikkerhedsmæssige dialoger vil også fortsætte med andre vigtige partnere (f.eks. Egypten, Pakistan, Indonesien, Marokko) for at øge det konkrete samarbejde og formulere acceptable reaktioner på internationale udfordringer.

EU har en unikt bred vifte af udenrigspolitiske politikker og værktøjer til rådighed, når det skal håndtere udfordringer - diplomatiske, sikkerhedsmæssige, forsvarsmæssige, finansielle, handelsmæssige, udviklingsmæssige og humanitære. Dette er nok EU's vigtigste styrke som aktør på den udenrigspolitiske scene. EU-Udenrigstjenesten og Kommissionen vil fortsat støtte en bred tilgang til eksterne forbindelser i tæt samarbejde med medlemsstaterne og Europa-Parlamentet. Som en del af dette arbejde vil den højtstående repræsentant og Kommissionen forelægge et forslag om en yderligere forbedring af den brede tilgang til krisestyringssituationer og alle faser af konfliktcyklussen - fra tidlig varsling og konfliktforebyggelse, krisereaktion og krisestyring til genopretning, fredsopbygning og en langvarig udviklingsindsats.

Processen med at genoprette sikkerheden og stabiliteten i Mali bliver en vigtig del af EU's omfattende aktiviteter i Sahelregionen. EU's uddannelsesmission i Mali (EUTM Mali) vil være medvirkende til at forbedre Malis væbnede styrkers militærkapacitet, så landets territoriale integritet kan genoprettes under civil myndighed. Sideløbende vil EU fortsætte sit samarbejde med internationale aktører, herunder Ecowas, med henblik på at yde støtte til FN's integrerede flerdimensionale stabiliseringsmission i Mali (MINUSMA) og mulige yderligere stabiliseringsforanstaltninger. Samarbejdet med den nigerianske regering vil blive udvidet, hvad angår usikkerhed og terrorisme i landet. Pirateri og organiseret kriminalitet, herunder handel med narkotika og anden ulovlig handel, vil blive håndteret gennem et EU-støtteprogram for en ny vest- og centralafrikansk strategi for Guinea-bugten, som forventes udarbejdet af regionale statsoverhoveder i løbet af 2013. EU vil også tæt overvåge og støtte gennemførelsen af køreplanen for den politiske overgang i Guinea-Bissau.

Den højtstående repræsentant/næstformanden og EU-Udenrigstjenesten vil fortsat være travlt beskæftigede på Afrikas Horn. I overensstemmelse med de strategiske rammer fra november 2011 vil EU fortsat støtte en afhjælpning af regionens usikkerhed og en håndtering af årsagerne til ustabiliteten. EU vil fortsat være engageret i at støtte en positiv udvikling i Somalia. De nuværende FSFP-missioner og -operationer (EU NAVFOR Atalanta, EUTM Somalia, EUCAP Nestor, EUAVSEC) samt støtten til Den Afrikanske Unions mission i Somalia (AMISOM) udgør fortsat en vigtig bestanddel heraf. EU vil fortsat støtte bestræbelser på at opbygge demokrati, sikkerhed og velstand i Kenya, som afholdt parlamentsvalg i marts 2013. Det vil også nøje følge udviklingen i Etiopiens indenrigs- og udenrigspolitik. EU vil fortsat koncentrere sine bestræbelser om Sudan og Sydsudan, navnlig hvad angår gennemførelsen af aftaler og fremskridt med hensyn til udestående spørgsmål såsom Abyei og grænsedragningen.

EU vil fremme en strategisk tilgang til det tilbagevendende problem i De Store Søers Område og bidrage til at finde en bæredygtig løsning på de sikkerhedsmæssige udfordringer i den østlige del af Den Demokratiske Republik Congo. Der vil således blive udarbejdet en strategisk ramme for De Store Søers Område med det formål at støtte en sammenhængende EU-tilgang til de mangfoldige årsager til krisen (på regionalt niveau, på nationalt og lokalt plan og i den østlige del af DRC). Der vil blive iværksat bestræbelser på at sikre EUPOL's og EUSEC's resultater efter missionslukningen i september 2014. Samarbejdet med afrikanske og internationale partnere om støtte til FN-initiativer til at bringe varig stabilitet til det østlige Congo, vil også fortsætte. Med hensyn til Den Centralafrikanske Republik vil EU opretholde støtten til overgangsprocessen og genopretningen af retsstaten og sikkerheden.

Missioner og operationer vil fortsat være i centrum for FSFP. I begyndelsen af året var mere end 5 000 personer udsendt som en del af FSFP-missioner eller -operationer, og tallet blev yderligere forhøjet ved iværksættelsen i 2013 af EUTM Mali og EUBAM Libya.

I december 2013 skal Det Europæiske Råd drøfte FSFP på baggrund af den opgave, de formulerede i december 2012. Europa-Kommissionen indkredsede følgende tre aspekter: forøgelse af FSFP's effektivitet, synlighed og virkning; fremme af udviklingen af forsvarskapaciteter og styrkelse af Europas forsvarsindustri. Det forventes, at de forberedende drøftelser kommer til at dominere de forskellige ministermøder i løbet af året.

Outreachaktiviteter vil fortsat finde sted både gennem aktiv fremme af deltagelse i FSFP-missioner og -operationer, regelmæssig dialog om sikkerhed og forsvar samt tilrettelæggelsen af fælles seminarer med strategiske partnere i overensstemmelse med relevante henstillinger fra PSC. Sådanne drøftelser giver også yderligere muligheder for at debattere strategisk tænkning og projektion af EU som en global aktør.

Asiens betydning er blevet større i løbet af de sidste år med et voksende indbyrdes afhængighedsforhold mellem Europa og Asien. 2012 var et meget intenst år, hvad angår eksterne forbindelser med en række besøg på højt plan, og EU vil arbejde på at bevare dette positive momentum i 2013. EU vil fortsat udvikle dybere forbindelser med asiatiske regionale organisationer, herunder ASEAN, og yderligere konsolidere og udvide sit samarbejde med Kina, Indien, Japan og Sydkorea. EU vil arbejde hen imod at definere og kommunikere sine holdninger med hensyn til vigtige udfordringer vedrørende sikkerheden i regionen. I denne sammenhæng er en definition af EU's politik vedrørende Det Sydkinesiske Hav særlig vigtig. På den institutionelle front vil der blive gjort en stor indsats for at bevare et godt tempo i forhandlingerne om en række aftaler med landene i regionen.

I Sydøstasien vil der blive lagt særlig vægt på Myanmar/Burma, hvor der er startet en demokratiseringsproces. I løbet af 2013 vil EU-delegationen endvidere blive hævet til ambassadørniveau. Spændinger mellem de forskellige etniske befolkningsgrupper i Myanmar/Burma er fortsat i fokus.

I Sydasiens er Afghanistan fortsat en vigtig udfordring, og EU lægger vægt på at yde længerevarende støtte til landet, også i forbindelse med overgangen i 2014. EUPOL-missionen er blevet forlænget med henblik på at støtte de afghanske modparter indtil slutningen af 2014. Forberedelsen til overgangen i Afghanistan bringer ny fremdrift til forholdet til de centralasiatiske lande.

Pakistan er fortsat en nøglefaktor i regionen. Gennemførelsen af den femårige EU-Pakistan engagementsplan vil fortsætte som aftalt i begyndelsen af 2012. Der vil blive lagt særlig vægt på det parlamentsvalg, der forventes afholdt i løbet af det første halvår i 2013, herunder gennem valgobservation. EU vil fortsat have tæt og regelmæssig kontakt med Pakistans nye regering.

Topmødet i Santiago mellem EU og Sammenslutningen af Latinamerikanske og Caribiske Stater (CELAC) i januar 2013 gav mulighed for at sende et klart signal med hensyn til EU's politiske engagement over for Latinamerika og Caribien, der bygger på et partnerskab mellem ligemænd. Gennemgangen af handlingsplanen (2013-2015), der blev besluttet i Santiago med inddragelsen af to nye kapitler om ligestilling og investeringer, vil hjælpe til at udvide omfanget af det biregionale samarbejde. EU vil få det bedste ud af potentialet i de aftalemæssige rammer med de fleste vigtige latinamerikanske partnere eller underregioner (forventet foreløbig ikrafttræden af handelskapitlet i handelsaftalen mellem EU og Mellemerika og i frihandelsaftalen med Peru og Colombia), ikke kun på de økonomiske områder, men for at øge samarbejdet for at imødegå globale udfordringer såsom sikkerhed, bekæmpelse af organiseret kriminalitet, klimaændringer), navnlig i internationale fora, hvor de latinamerikanske landes rolle er voksende, og EU's og Latinamerikas holdninger for det meste falder sammen. Uddybningen af vores forbindelser med strategiske partnere som Mexico og Brasilien vil fortsat være et centralt mål lige som styrkelsen af vores bånd med lande, der er parat til at forbedre deres forbindelser med EU såsom Chile og Colombia og nye dynamiske regionale integrationsinitiativer.

Unionens stærke værdigrundlag, som bygger på respekt for menneskerettigheder, retsstaten og god regeringsførelse, styrer EU's optræden udadtil. Der vil være særligt fokus på gennemførelsen af EU's menneskerettighedsstrategi som en integreret del af EU's eksterne forbindelser. EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder kommer til at spille en central rolle i denne sammenhæng.

På området ikkespredning og nedrustning vil hovedprioriteterne fokusere på at opnå konkrete fremskridt hen imod international konsensus om en ny adfærdskodeks for aktiviteter i det ydre rum, give EU-støtte til, at våbenhandelstraktaten (ATT) kan træde i kraft og blive effektivt gennemført, støtte afholdelsen af møder på højt embedsmandsplan mellem EU og Den Internationale Atomenergiorganisation (IAEA) og et øget EU-engagement i Organisationen for Forbud mod Kemiske Våben. Samtidig vil man søge at vedtage en række rådsafgørelser for at sikre økonomisk EU-støtte til prioriterede projekter som f.eks. IAEA's Fond for Nuklear Sikkerhed og en bank for lavt beriget uran, sikkerhed og lagerforvaltning i forbindelse med håndvåben og lette våben i Libyen og den omkringliggende region, ATT-fremme, EU's konsortium for ikkespredning. Bestræbelserne vil blive øget for at sikre en aktiv EU-rolle på møderne i FN's Generalforsamlings 1. Komité, IAEA's Styrelsesråd samt i løbet af den nuværende revisionsperiode for NPT.

Igangværende bestræbelser på at yde strategisk og operationel ekspertbistand inden for konfliktforebyggelse, mægling eller fredsopbyggende tiltag og Udenrigstjenestens kapacitet til at tackle spørgsmål vedrørende skrøbelighed (*outreach, oplysningsarbejde, uddannelse, viden*) skal forbedres og integreres yderligere - navnlig gennem konfliktanalyse samt hurtig varsling og mæglingsstøtte. Afholdelsen af konferencen om "EU som fredsmægler" i maj 2013 var medvirkende til opfyldelsen af disse målsætninger. Samarbejdet med vigtige partnere (*herunder civilsamfundet og relevante internationale og regionale organisationer*) vil blive styrket. Stabilitetsinstrumentet vil fortsat bidrage til konfliktforebyggelse, fredsopbygning og mæglingsbestræbelser.

En stor del af EU's fortsatte globale indsats for at bekæmpe terrorisme vil være at tackle forhold, som bidrager til spredning af terrorisme. Det betyder at arbejde med et bredt spektrum af fænomener, herunder social, økonomisk og politisk eksklusion, konflikt og mangel på god regeringsførelse, gennem integrerede regionale strategier og i dialog med strategiske partnere. På det multilaterale niveau vil EU fremme gennemførelsen af FN's strategi for terrorbekæmpelse og relevante resolutioner fra FN's Sikkerhedsråd. Det vil også fremme en koordineret terrorbekæmpelsesstrategi inden for FN-systemet som helhed og maksimere potentialet i andre multilaterale rammer som f.eks. det globale forum om terrorbekæmpelse og Roma-Lyon-Gruppen. I den nærmeste fremtid vil terrorbekæmpelsesindsatsen blive koncentreret om Sydasien (navnlig Afghanistan, Pakistan), regionen omkring Afrikas Horn (dvs. inklusive Yemen) og Sahelregionen generelt (inklusive Vestafrika og især Nigeria). Afhængigt af udviklingen i truslen mod EU skal der måske gives øget terrorbekæmpelsesstøtte og opmærksomhed på nye trusler, hvor de end opstår.

EU har også i stigende grad brugt restriktive foranstaltninger som et udenrigspolitisk værktøj. Målrettede, juridisk holdbare ordninger med restriktive foranstaltninger, der opfylder klare politiske mål, er fortsat et troværdigt instrument til at fremme de værdier, EU står for. EU vil jævnligt revidere sin politik vedrørende restriktive foranstaltninger.

Sidst, men ikke mindst vil EU-Udenrigstjenesten fortsat styrke sit engagement i nogle af vor tids globale udfordringer som f.eks. energi og klimasikkerhed samt vanddiplomati. EU-Udenrigstjenesten vil i samarbejde med Kommissionen, medlemsstaterne og Europa-Parlamentet fortsat søge en omfattende tilgang til disse udfordringer. Konkrete bestræbelser vil føre til, at EU's udenrigspolitik bliver mere "energifølsom" ved, at energi integreres yderligere i de politiske dialoger, og at EU-delegationerne inddrages fuldt ud i energidiplomatiet, mens arbejdet med klimaændringer intensive res primært i forbindelse med forberedelserne af den globale klimaaftale 2015, og sammenhængen mellem klimaændringer, naturressourceknaphed og international sikkerhed behandles mere systematisk gennem forebyggende diplomati og øremærkede samarbejdsforanstaltninger. Endelig er vand hurtigt ved at blive en stor udfordring for den internationale sikkerhed, og i 2013 er målet at afslutte kortlægningsarbejdet vedrørende vandsikkerhed i EU som et springbræt for udarbejdelsen af et mere omfattende EU-vanddiplomati med et mere proaktivt engagement i grænseoverskridende udfordringer i forbindelse med vandspørgsmål overalt i verden.

BILAG I: FUSP-budget 2012**19.030101 EUMM Georgia**

2012/503/FUSP EUMM Georgia 20 900 000

I alt: 20 900 000**19.030102 EULEX Kosovo**

2012/291/FUSP EULEX Kosovo 111 000 000

I alt: 111 000 000**19.030103 EUPOL Afghanistan**

2012/391/FUSP EUPOL Afghanistan 56 870 000

I alt: 56 870 000**19.030104 Andre krisestyringsforanstaltninger og -operationer**

2012/389/EUCAP NESTOR 21 213 310

2012/312/FUSP EUAVSEC South Sudan 12 500 000

2012/324/FUSP EUPOL COPPS 8 633 550

2012/372/FUSP EUJUST LEX IRAQ 27 150 000

2012/332/FUSP EUBAM Rafah 980 000

2012/392/FUSP EUCAP Sahel Niger 8 700 000

2012/514/FUSP EUPOL DR Congo 6 750 000

2012/515/FUSP EUSEC DR Congo 11 000 000

2012/698/FUSP FSFP lager 4 312 234

I alt: 101 239 094

19.0302 Ikkespredning og nedrustning (4)

2012/121/FUSP-aktiviteter til fremme af dialog og samarbejde mellem EU, Kina og Afrika om kontrol af konventionelle våben	830 000
2012/166/FUSP-støtte til OPCW/EU's strategi mod spredning af WMD	2 140 000
2012/281/FUSP International adfærdskodeks for aktiviteter i det ydre rum	1 490 000
2012/421/FUSP Støtte til konvention om forbud mod biologiske våben og toksinvåben (BTWC)	...1 700 000
2012/662/FUSP OSCE - Håndvåben og lette våben	890 000
2012/662/FUSP UNDP - Håndvåben og lette våben	790 000
2012/422/FUSP WMD fri zone II	352 000
2012/423/FUSP Spredning af missiler (HCOC II)	930 000
2012/699/FUSP Altomfattende forbud mod atomprøvesprængninger (CTBTO V)	5 185 028
2012/700/FUSP Cartagenahandlingsplanen 2010-2014 (personelminer II)	1 030 000
2012/711/FUSP Kontrol med eksport af våben (COARM Outreach)	1 860 000
I alt:	17 197 028

19.0304 Kriseforanstaltninger 0

19.0305 Forberedelses- og opfølgingsforanstaltninger

Ekstern revision, juridiske tjenesteydelser og vurderinger	167 731
Forberedende foranstaltninger til mulig FSFP-mission i Libyen	415 000
I alt	582 731

19.0306 Den Europæiske Unions særlige repræsentanter

2012/39/FUSP EUSR i Kosovo	2 410 000
2012/33/FUSP EUSR for fredsprocessen i Mellemøsten	1 300 000
2012/255/FUSP EUSR for Afghanistan	300 000
2012/331/FUSP EUSR for Afghanistan	6 380 000
2012/327/FUSP EUSR for det sydlige Middelhavsområde	945 000
2012/325/FUSP EUSR for Sudan og Sydsudan	1 900 000
2012/328/FUSP EUSR for Centralasien	1 120 000
2012/330/FUSP EUSR i Bosnien-Hercegovina	5 250 000
2012/326/FUSP EUSR for Sydkaukasus og krisen i Georgien	2 000 000
2012/329/FUSP EUSR for Afrikas Horn	4 900 000
2012/390/FUSP EUSR ved Den Afrikanske Union	680 000
2012/440/FUSP EUSR for menneskerettigheder	712 500
I alt	27 897 500

I alt 335 686 353,00

BILAG II: Overblik over juridiske retsakter inden for FUSP (sanktioner) 2012¹¹⁸**Afghanistan/Taleban**

Rådets gennemførelsesafgørelse 2012/167/FUSP af 23. marts 2012 om gennemførelse af afgørelse 2011/486/FUSP om restriktive foranstaltninger over for visse personer, grupper, virksomheder og enheder på baggrund af situationen i Afghanistan (EUT L 87 af 24.3.2012, s. 60)

Rådets gennemførelsesafgørelse 2012/334/FUSP af 25. juni 2012 om gennemførelse af afgørelse 2011/486/FUSP om restriktive foranstaltninger over for visse personer, grupper, virksomheder og enheder på baggrund af situationen i Afghanistan (EUT L 165 af 26.6.2012, s. 75)

Rådets gennemførelsesafgørelse 2012/393/FUSP af 16. juli 2012 om gennemførelse af afgørelse 2011/486/FUSP om restriktive foranstaltninger over for visse personer, grupper, virksomheder og enheder på baggrund af situationen i Afghanistan (EUT L 187 af 17.7.2012, s. 52)

Rådets gennemførelsesafgørelse 2012/454/FUSP af 1. august 2012 om gennemførelse af afgørelse 2011/486/FUSP om restriktive foranstaltninger over for visse personer, grupper, virksomheder og enheder på baggrund af situationen i Afghanistan (EUT L 206 af 2.8.2012, s. 11)

Rådets gennemførelsesafgørelse 2012/745/FUSP af 3. december 2012 om gennemførelse af afgørelse 2011/486/FUSP om restriktive foranstaltninger over for visse personer, grupper, virksomheder og enheder på baggrund af situationen i Afghanistan (EUT L 332 af 4.12.2012, s. 22)

Rådets gennemførelsesafgørelse 2012/809/FUSP af 20. december 2012 om gennemførelse af afgørelse 2011/486/FUSP om restriktive foranstaltninger over for visse personer, grupper, virksomheder og enheder på baggrund af situationen i Afghanistan (EUT L 352 af 21.12.2012, s. 47-48)

---

¹¹⁸ Denne liste omfatter kun FUSP-afgørelser om restriktive foranstaltninger. Gennemførelse af de foranstaltninger, der hører ind under anvendelsesområdet for traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, kræver også udarbejdelse af en råde sforordning eller eventuelt en rådgennemførelsesforordning.

Hviderusland

Rådets afgørelse 2012/36/FUSP af 23. januar 2012 om ændring af afgørelse 2010/639/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Belarus (EUT L 19 af 24.1.2012, s. 31)

Rådets gennemførelsesafgørelse 2012/126/FUSP af 28. februar 2012 om gennemførelse af afgørelse 2010/639/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Belarus (EUT L 55 af 29.2.2012, s. 19)

Rådets gennemførelsesafgørelse 2012/171/FUSP af 23. marts 2012 om gennemførelse af afgørelse 2010/639/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Belarus (EUT L 87 af 24.3.2012, s. 95)

Rådets afgørelse 2012/212/FUSP af 23. april 2012 om ændring af afgørelse 2010/639/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Belarus (EUT L 113 af 25.4.2012, s. 11)

Rådets afgørelse 2012/642/FUSP af 15. oktober 2012 om restriktive foranstaltninger over for Hviderusland (EUT L 285 af 17.10.2012, s. 1)

Bosnien-Hercegovina

Rådets afgørelse 2012/158/FUSP af 19. marts 2012 om ændring af afgørelse 2011/173/FUSP om restriktive foranstaltninger på baggrund af situationen i Bosnien-Hercegovina (EUT L 80 af 20.3.2012, s. 17)

Den Demokratiske Republik Congo

Rådets afgørelse 2012/811/FUSP af 20. december 2012 om ændring af afgørelse 2010/788/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Den Demokratiske Republik Congo (EUT L 352 af 21.12.2012, s. 50-53)

Elfenbenskysten

Rådets gennemførelsesafgørelse 2012/74/FUSP af 10. februar 2012 om gennemførelse af afgørelse 2010/656/FUSP om forlængelse af de restriktive foranstaltninger over for Côte d'Ivoire (EUT L 38 af 11.2.2012, s. 43)

Rådets gennemførelsesafgørelse 2012/144/FUSP af 8. marts 2012 om gennemførelse af afgørelse 2010/656/FUSP om forlængelse af de restriktive foranstaltninger over for Côte d'Ivoire (EUT L 71 af 9.3.2012, s. 50)

Rådets afgørelse 2012/371/FUSP af 10. juli 2012 om ændring af afgørelse 2010/656/FUSP om forlængelse af de restriktive foranstaltninger over for Côte d'Ivoire (EUT L 179 af 11.7.2012, s. 21)

Egypten

Rådets afgørelse 2012/159/FUSP af 19. marts 2012 om ændring af afgørelse 2011/172/FUSP om restriktive foranstaltninger over for visse personer, enheder og organer på baggrund af situationen i Egypten (EUT L 80 af 20.3.2012, s. 18)

Rådets afgørelse 2012/723/FUSP af 26. november 2012 om ændring af afgørelse 2011/172/FUSP om restriktive foranstaltninger over for visse personer, enheder og organer på baggrund af situationen i Egypten (EUT L 327 af 27.11.2012, s. 44)

Eritrea

Rådets afgørelse 2012/632/FUSP af 15. oktober 2012 om ændring af afgørelse 2010/127/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Eritrea (EUT L 282 af 16.10.2012, s. 46)

Republikken Guinea (Conakry)

Rådets afgørelse 2012/149/FUSP af 13. marts 2012 om ændring af afgørelse 2010/638/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Republikken Guinea (EUT L 74 af 14.3.2012, s. 8)

Rådets afgørelse 2012/665/FUSP af 26. oktober 2012 om ændring af afgørelse 2010/638/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Republikken Guinea (EUT L 299 af 27.10.2012, s. 45)

Guinea Bissau

Rådets afgørelse 2012/237/FUSP af 3. maj 2012 om restriktive foranstaltninger over for visse personer, enheder og organer, der truer freden, sikkerheden eller stabiliteten i Republikken Guinea-Bissau (EUT L 119 af 4.5.2012, s. 43)

Rådets afgørelse 2012/285/FUSP af 31. maj 2012 om restriktive foranstaltninger over for visse personer, enheder og organer, der truer freden, sikkerheden eller stabiliteten i Republikken Guinea-Bissau og om ophævelse af afgørelse 2012/237/FUSP (EUT L 142 af 1.6.2012, s. 36)

Rådets gennemførelsesafgørelse 2012/516/FUSP af 24. september 2012 om gennemførelse af afgørelse 2012/285/FUSP om restriktive foranstaltninger over for visse personer, enheder og organer, der truer freden, sikkerheden eller stabiliteten i Republikken Guinea-Bissau (EUT L 257 af 25.9.2012, s. 20)

Iran (masseødelæggelsesvåben)

Rådets afgørelse 2012/35/FUSP af 23. januar 2012 om ændring af afgørelse 2010/413/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Iran (EUT L 19 af 24.1.2012, s. 22)

Rådets afgørelse 2012/152/FUSP af 15. marts 2012 om ændring af afgørelse 2010/413/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Iran (EUT L 77 af 16.3.2012, s. 18)

Rådets afgørelse 2012/169/FUSP af 23. marts 2012 om ændring af afgørelse 2010/413/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Iran (EUT L 87 af 24.3.2012, s. 90)

Rådets afgørelse 2012/205/FUSP af 23. april 2012 om ændring af afgørelse 2010/413/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Iran (EUT L 110 af 24.4.2012, s. 35)

Rådets afgørelse 2012/457/FUSP af 2. august 2012 om ændring af afgørelse 2010/413/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Iran (EUT L 208 af 3.8.2012, s. 18)

Rådets afgørelse 2012/635/FUSP af 15. oktober 2012 om ændring af afgørelse 2010/413/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Iran (EUT L 282 af 16.10.2012, s. 58)

Rådets afgørelse 2012/687/FUSP af 6. november 2012 om ændring af afgørelse 2010/413/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Iran (EUT L 307 af 7.11.2012, s. 82)

Rådets afgørelse 2012/829/FUSP af 21. december 2012 om ændring af afgørelse 2010/413/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Iran (EUT L 356 af 22.12.2012, s. 71)

Iran (menneskerettighederne)

Rådets afgørelse 2012/168/FUSP af 23. marts 2012 om ændring af afgørelse 2011/235/FUSP om restriktive foranstaltninger over for visse personer og enheder på baggrund af situationen i Iran (EUT L 87 af 24.3.2012, s. 85)

Rådets afgørelse 2012/810/FUSP af 20. december 2012 om ændring af afgørelse 2011/235/FUSP om restriktive foranstaltninger over for visse personer og enheder på baggrund af situationen i Iran (EUT L 352 af 21.12.2012, s. 49-49)

Irak

Rådets afgørelse 2012/812/FUSP af 20. december 2012 om ændring af fælles holdning 2003/495/FUSP om Irak (*EUT L 352 af 21.12.2012, s. 54*)

Republikken Moldova

Rådets afgørelse 2012/170/FUSP af 23. marts 2012 om ændring af afgørelse 2010/573/FUSP om restriktive foranstaltninger over for lederne i Transdnestrienområdet i Republikken Moldova (EUT L 87 af 24.3.2012, s. 92)

Rådets afgørelse 2012/527/FUSP af 27. september 2012 om ændring af afgørelse 2010/573/FUSP om restriktive foranstaltninger over for lederne i Transdnestrienområdet i Republikken Moldova (EUT L 263 af 28.9.2012, s. 44)

Myanmar/Burma

Rådets afgørelse 2012/98/FUSP af 17. februar 2012 om ændring af afgørelse 2010/232/FUSP om forlængelse af de restriktive foranstaltninger over for Burma/Myanmar (EUT L 47 af 18.2.2012, s. 64)

Rådets afgørelse 2012/225/FUSP af 26. april 2012 om ændring af afgørelse 2010/232/FUSP om forlængelse af de restriktive foranstaltninger over for Burma/Myanmar (EUT L 115 af 27.4.2012, s. 25)

Somalia

Rådets afgørelse 2012/388/FUSP af 16. juli 2012 om ændring af afgørelse 2010/231/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Somalia (EUT L 187 af 17.7.2012, s. 38)

Rådets afgørelse 2012/633/FUSP af 15. oktober 2012 om ændring af afgørelse 2010/231/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Somalia (EUT L 282 af 16.10.2012, s. 47)

Syrien

Rådets gennemførelsesafgørelse 2012/37/FUSP af 23. januar 2012 om gennemførelse af afgørelse 2011/782/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Syrien (EUT L 19 af 24.1.2012, s. 33)

Rådets afgørelse 2012/122/FUSP af 27. februar 2012 om ændring af afgørelse 2011/782/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Syrien (EUT L 54 af 28.2.2012, s. 14)

Rådets gennemførelsesafgørelse 2012/172/FUSP af 23. marts 2012 om gennemførelse af afgørelse 2011/782/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Syrien (EUT L 87 af 24.3.2012, s. 103)

Rådets afgørelse 2012/206/FUSP af 23. april 2012 om ændring af afgørelse 2011/782/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Syrien (EUT L 110 af 24.4.2012, s. 36)

Rådets gennemførelsesafgørelse 2012/256/FUSP af 14. maj 2012 om gennemførelse af afgørelse 2011/782/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Syrien (EUT L 126 af 15.5.2012, s. 9)

Rådets afgørelse 2012/322/FUSP af 20. juni 2012 om ændring af afgørelse 2011/782/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Syrien (EUT L 165 af 26.6.2012, s. 45)

Rådets gennemførelsesafgørelse 2012/335/FUSP af 25. juni 2012 om gennemførelse af afgørelse 2011/782/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Syrien (EUT L 165 af 26.6.2012, s. 80)

Rådets afgørelse 2012/420/FUSP af 23. juli 2012 om ændring af afgørelse 2011/782/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Syrien (EUT L 196 af 24.7.2012, s. 59)

Rådets gennemførelsesafgørelse 2012/424/FUSP af 23. juli 2012 om gennemførelse af afgørelse 2011/782/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Syrien (EUT L 196 af 24.7.2012, s. 81)

Rådets gennemførelsesafgørelse 2012/478/FUSP af 16. august 2012 om gennemførelse af afgørelse 2011/782/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Syrien (EUT L 219 af 17.8.2012, s. 21)

Rådets afgørelse 2012/634/FUSP af 15. oktober 2012 om ændring af afgørelse 2011/782/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Syrien (EUT L 282 af 16.10.2012, s. 50)

Rådets afgørelse 2012/739/FUSP af 29. november 2012 om restriktive foranstaltninger over for Syrien og om ophævelse af afgørelse 2011/782/FUSP (EUT L 330 af 30.11.2012, s. 21)

Fælles holdning 2001/931/FUSP

Rådets afgørelse 2012/150/FUSP af 13. marts 2012 om ændring af afgørelse 2011/872/FUSP om ajourføring af listen over de personer, grupper og enheder, som er omfattet af artikel 2, 3 og 4 i fælles holdning 2001/931/FUSP om anvendelse af specifikke foranstaltninger til bekæmpelse af terrorisme (EUT L 74 af 14.3.2012, s. 9)

Rådets afgørelse 2012/333/FUSP om ajourføring af listen over de personer, grupper og enheder, som er omfattet af artikel 2, 3 og 4 i fælles holdning 2001/931/FUSP om anvendelse af specifikke foranstaltninger til bekæmpelse af terrorisme og ophævelse af afgørelse 2011/872/FUSP (EUT L 165 af 26.6.2012, s. 72)

Rådets afgørelse 2012/686/FUSP af 6. november 2012 om ændring af afgørelse 2012/333/FUSP om ajourføring af listen over de personer, grupper og enheder, som er omfattet af artikel 2, 3 og 4 i fælles holdning 2001/931/FUSP om anvendelse af specifikke foranstaltninger til bekæmpelse af terrorisme (EUT L 307 af 7.11.2012, s. 80)

Rådets afgørelse 2012/765/FUSP af 10. december 2012 om ajourføring af listen over de personer, grupper og enheder, som er omfattet af artikel 2, 3 og 4 i fælles holdning 2001/931/FUSP om anvendelse af specifikke foranstaltninger til bekæmpelse af terrorisme og ophævelse af afgørelse 2012/333/FUSP (EUT L 337 af 11.12.2012, s. 50-52)

Tunesien

Rådets afgørelse 2012/50/FUSP af 27. januar 2012 om ændring af afgørelse 2011/72/FUSP om restriktive foranstaltninger over for visse personer og enheder på baggrund af situationen i Tunesien (EUT L 27 af 31.1.2012, s. 11)

Rådets afgørelse 2012/724/FUSP af 26. november 2012 om ændring af afgørelse 2011/72/FUSP om restriktive foranstaltninger over for visse personer og enheder på baggrund af situationen i Tunesien (EUT L 327 af 27.11.2012, s. 45)

Zimbabwe

Rådets afgørelse 2012/97/FUSP af 17. februar 2012 om ændring af afgørelse 2011/101/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Zimbabwe (EUT L 47 af 18.2.2012, s. 50)

Rådets gennemførelsesafgørelse 2012/124/FUSP af 27. februar 2012 om gennemførelse af afgørelse 2011/101/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Zimbabwe (EUT L 54 af 28.2.2012, s. 20)

BILAG III: Erklæringer i 2012

I 2012 blev der i alt afgivet 597 erklæringer:

- **erklæringer fra den højtstående repræsentant (HR) på EU's vegne:** afspejler EU's officielle holdning og udsendes efter HR's bemyndigelse med forudgående høring af medlemsstaterne. I de tilfælde, hvor der ikke findes en sådan officiel holdning, vedtages disse erklæringer af medlemsstaterne forsamlet i Rådet. Tredjelande kan tilslutte sig, hvis de opfordres til det
- **erklæringer fra den højtstående repræsentant (HR):** anvendes oftest til at reagere på begivenheder, der kræver en hurtig reaktion fra EU, og som er udsendt efter HR's bemyndigelse uden nogen formel høring af medlemsstaterne.
- **erklæringer fra talsmanden for den højtstående repræsentant (HR):** anvendes ofte til en hurtig reaktion fra EU i sager, hvor HR ikke nødvendigvis skal inddrages personligt.
- **lokale EU-erklæringer:** anvendes vedrørende et specifikt lokalt/regionalt spørgsmål.

Opdeling efter kategori

Kategori	Antal (procentvis andel i parentes)
Erklæringer fra HR på EU's vegne	62 (10 %)
Erklæringer fra HR	253 (42 %)
Talsmanden	200 (34 %)
Lokale erklæringer	82 (14 %)
I alt	597

Opdeling efter geografisk region

Region	Procentdel
Afrika	18 %
Asien	15 %
Østeuropa/det vestlige Balkan	19 %
Latinamerika	5 %
Nordafrika	16 %
Mellemøsten/Den Persiske Golf	19 %
Multilateralt/Nordamerika	8 %

Opdeling efter tema

Kategori	Antal (procentvise andel i parentes)
Menneskerettighederne	151 (25 %)
Valg/reformer	96 (16 %)
Konflikter/stabiliseringsprocesser	151 (26 %)
Sikkerhedshændelser	53 (9 %)
Lykønskninger/kondolencemeddelelser	24 (4 %)
Ikkespredning	7 (1 %)
Andet	111 (19 %)
I alt	597

Fælles erklæringer

I alt **25** erklæringer fra HR blev udarbejdet i samarbejde med andre kommissærer:

Sammen med kommissær Stefan Füle	21
Sammen med kommissær Andris Piebalgs	1
Sammen med kommissær Viviane Reding	
Sammen med kommissær Kristalina Georgieva	1
Sammen med kommissær Karel De Gucht	1
Sammen med kommissær Olli Rehn	1
I alt	25